

Zaplet z mostom se še zastruje

Z novinarske konference o mostu čez Savo v Sevnici, ki so ga takoj po odprtju zaradi nihanja morali zapreti: Gradis ne prizna svoje strokovne napake

SEVNICA — »Upam, da se tega zavedate, da karkoli bo treba s tem mostom početi, pa če pomislim tudi na najbolj črno inačico, je Gradis dolžan spraviti most v uporabno stanje oz. do uporabnega dovoljenja,« je opozoril predsednik sevniske vlade Marjan Kurjik, ki je v Sevnici predsednik mariborskega Gradisa na novinarski konferenci, sklicani zaradi nenavadno močnega nihanja novega mostu čez Savo ob otvoritvi na dan državnosti 25. junija.

Zaradi varnosti so sevnški občinarji — kot smo poročali — most naslednji dan zaprli, čeprav bi bilo bolj prav, da bi to storil izvajalec, ki pa se je očitno zbal za svoj ugled. Direktor Gradisa Nizke gradnje Maribor inž. Andrej Jež je namreč povedal, da je to 15. most, ki ga delajo na Savi, da pa so zgradili že več kot 400 mnogo večjih mostov doma in po svetu in da še vsi stojijo, razen tistih,

Inž. Andrej Jež

PUBLIKACIJA O BELOKRANJSKEM GOSPODARSTVU

ČRNOMELJ — Tukajšnja Agencija za razvoj pripravila izid publikacije z naslovom »Business Directory Bele krajine 1992«, in sicer v nakladi 500 izvodov. V njej bodo predstavili gospodarstvo Bele krajine. Hkrati želijo nakazati tudi možne poslovne povezave predvsem z drobnim gospodarstvom, ki nima denarja za večje predstavitve, za velike sisteme pa bo to še dodatna predstavitev. Načrtujejo, da bo publikacija izšla v petih jezikih, in sicer v slovenski, hrvaški, angleški, nemški in italijanski.

Inž. Peter Koren

ki so jih uničili med vojno v BiH oz. na Hrvaškem.

Gradisovci, med njimi tudi odgovorni projektant mostu inž. Peter Koren, so zanimali, da bi most lahko bočno zanihal celo za okrog 20 cm, kot so govorili ljudje, saj bi bile na mostu vsaj razpoke, če se ne bi zrušil. Koren je povedal, da je sporni most po projektantski plati enostaven most in da izključujejo projektantsko napako. Navedel je več tehničnih podrobnosti in obremenitve preizkušnje. Na levem bregu Save ima most elastično gumijasto ležišče. Pri približno 130 m dolgem in 3 m širokem mostu je 5 cm vzdolžnega nihanja normalno. »Vsak steber je projektiran na 80 ton ekscentrične obremenitve, stebri pa so bili med gradnjo izpostavljeni neprimerno večjim obremenitvam. Steber, ki se je prelomil ob stoletni vodi, je bil izpostavljen petkrat večjim obremenitvam,« je dejal inž. Koren.

DANFOSS SE ZANIMA ZA NAKUP GORENJA

ČRNOMELJ — Podjetje Danfoss iz Danske se zanima za nakup prostorov obrata Gorenje v Črnomlju, v katerih bi se pričela proizvodnja novega tipa kompresorjev. Danfoss bi v začetku zaposlil 40 do 50 ljudi, v enem letu pa do 200. V črnomljski občini z odprodajo načelno soglašajo, ker pa se mora podjetje Eki, ki sedaj dela v Gorenjevem obratu, iz teh prostorov izseliti, so v Črnomlju predlagali, naj bi del kupnine Gorenje namenilo temu podjetju za stroške preselitve. V Gorenju so se s tem sicer strinjali, vendar se s predstavnik črnomljske občine še niso sporazumeli, kolikšen del kupnine bi ostal v Črnomlju.

OBLIKOVALCI IZ ANONIMNOSTI — V fotogaleriji Vista 21 so 16. julija odprli razstavo modnega oblikovanja, na kateri so prikazane kolekcije, modeli in osnutki novoteksovih in Labodovih modnih oblikovalcev. Tokrat ni dan podarek tovarnam, v katerih so avtorji zaposleni, ampak želi razstava predstaviti delo novoteksovih modnih oblikovalcev in njih same oz. imena ljudi, ki so vedno v senci izdelkov. To so imena Smiljana Anžiček, Tatjana Deak, Tamara Juvan, Iva Marjanoviča iz Novoteksovega teama ter Marie Bogolin, Irene Bradač, Petre Brečelj, Mirjane Matko in Jelke Novak iz Laboda. Razstavo je odprl Bojan Radovič, ki je poudaril, da tovrstnih razstav primanjkuje. Prav zato se je v času svetovnega kongresa združen industrijskih oblikovalcev, ki je pred kratkim potekal v Ljubljani, porodila ideja o samostojni predstavitvi modnih oblikovalcev. Glede na to, da je v omenjenih podjetjih — kot so poudarili na razstavi — nimajo posluha za avtorstvo modnega oblikovanja, je skrajni čas, da priznamo doslej anonimnim oblikovalcem status ustvarjalcev. Razstava bo na ogled do 6. avgusta. (Foto: Jerca Božič)

RANAULTOV SALON TUDI V KOČEVJU — Zasebna firma Rufac iz Kočevja je 16. julija svečano odprla prodajni salon Renaultovih avtomobilov. Ob tej priložnosti sta direktor firme Rufac, Franc Rudl, in komercialni direktor firme Renault-Revos, Claud Tellier, podpisala pogodbo o koncesiji. Direktor Tellier je nato razrezal torto, podpis pogodbe pa so zaili tudi s šampanjcem. Na otvoritveni svečanosti je direktor Franc Rudl predstavil svojo firmo, ki bo prodajala izključno Renaultova vozila, rezervne dele in dodatno opremo zanje ter opravljala servis vozil. Direktor Tellier je poudaril, da je z otvoritvijo teh prostorov zaključen razvoj prodajne mreže Renault-Revos v Sloveniji. Renaultova vozila postajajo slovenska nacionalna vozila. Kar 40 odstotkov prodanih osebnih avtomobilov v Sloveniji je znamke Renault, v dveh letih pa naj bi se ta delež povečal na 50 odstotkov. Novo pridobitev je pozdravil tudi predsednik občinske skupščine Kočevje dr. Mihael Petrovič. Na otvoritveni svečanosti so nastopile mažoretke kočevske Delavske godbe. (Foto: J. Primc)

Strah upokojencev

Tudi oni se boje, da ne bi črnomaljska občina postala »jug«

ČRNOMELJ — Ker o razmerah v črnomaljskem gospodarstvu niso dovolj seznanjeni, je črnomaljski območni odbor demokratske stranke upokojencev Slovenije pretekli teden sklical sestanek, na katerem so od predsednika skupščine občine Martina Janžekoviča hoteli zvedeti, če je morda v gospodarstvu tudi kakšen žarek upanja na boljše.

G. Janžekovič je pojasnil, da je eden od problemov v črnomaljskem gospodarstvu, da ima veliko obratov sedeže izven občine. Sicer pa je v gospodarstvu zaposlenih okrog 5.000 ljudi, več kot 600 pa jih je prijavljenih na zavodu za zaposlovanje. Ko je govoril o problemih v industriji, je omenil le največja podjetja. V Beltu so v eni največjih stisk doslej. Možnosti za njegovo sanacijo so, veliko pa je odvisno od tega, ali bodo našli strokovnjake. V Gorenju je na obzorju prodaja tovarne, rudnik zapirajo, kriza v novomeški Adriji pa se kaže tudi v črnomaljskem obratu Leso. Svetla točka je elektroindustrija, torej Iskra in nekaj zasebnikov, ki delajo dokaj uspešno, čeprav imajo kot izvozniški težave s precejšnjim tečajem tolarja. Dvakrat tepen je tudi Belsad, saj je ob surovine ter ob jugoslovanski trg, kamor je prodal polovico proizvodnje.

Upokojenci so menili, da bi morali v bodoče narediti večjo selekcijo pri zaposlovanju, da ne bodo imeli eni delo na kmetiji in v službi, drugi pa pristali na cesti. Po drugi strani pa so priznali, da lahko preživijo le tisti, ki je hkrati delavec in kmet, medtem ko ostali le še životarijo. Bojijo se tudi, da bodo s prodajo podjetij tujcem Slovenci postali hlapci in dekline, poceni delovna sila. Na predsednika skupščine so apelirali, naj v vodstvu občine naredijo vse, da ne bo črnomaljska občina postala »črnski jug slovenske države«.

M.B.-J.

ZŠAM praznoval

Odprtje doma in podelitev priznanj

NOVO MESTO — V soboto, 18. julija, so dolenski šoferji in avtomehaniški, povezani v regijskem združenju ZŠAM Novo mesto, praznično počastili 41. obletnico ustanovitve. Zbrali so se pred novim domom, ki so ga zgradili z lastnimi sredstvi in prostovoljnimi delom ter ob podpori nekaterih delovnih organizacij in zasebnikov. Slavnostni govornik je bil predsednik izvršnega sveta novomeške občine Boštjan Kovačič, v kulturnem programu pa so nastopili: moški pevski zbor Gasilskega društva Šmihel, godba na pihala in učenka šmihelske osnovne šole Danijela Jerkovič. Tistim članom združenja, ki so se posebej izkazali pri gradnji doma, so podelili zlata in srebrna priznanja. Proslavo so zaključili z ogledom prostorov novega doma in z družabnim srečanjem.

PAVEL PERC

DENAR LE ZA TRI NALOŽBE

METLIKA — Od zahtevkov, ki so jih iz metliške občine poslali na republiško ministrstvo za planiranje za sofinanciranje založb v gospodarsko infrastrukturo iz naslova demografske ogorženosti, so bili odobreni le trije. Metličani bodo dobili skupaj 8,75 milijona tolarjev in sicer za ojačanje vodovoda Hrast-Suhor-Bušinja vas, za 20-kilovatni daljnovod, transformatorsko postajo in nizkonapetostni razvod v Metliki ter za klorirno postajo Bojanji hrib. Metličani s takšno republiško odločitvijo seveda niso najbolj zadovoljni.

Do doma že v enem mesecu

Nov sistem montažne gradnje iz betonskih celic Viva — Uspeh sodelovanja zasebnih podjetij

DOBRUŠKA VAS — Na prostoru Strešnika v Dobruški vasi pri Škocjanu je bil preteklo soboto predstavljen nov dosežek slovenskega gradbeništva, program Viva. Gre za sistem montažne gradnje iz monolitnih betonskih celic, ki se jih da sestavljati v manjši ali večji hiši, v poslovni objekt, v mini tržnico ipd. po sistemu lego kock.

Program Viva je rezultat nekajmesečnih iskanj možnosti za poenostavitev in večjo hitrost gradnje z montažnimi elementi. Novomeško zasebno podjetje Gama, ki se ukvarja s projektiranjem vseh vrst gradenj in notranje opreme ter s samimi gradnjami, je sistem montažne gradnje iz monolitnih betonskih kock razvil skupaj s podjetjem Strešnik in projektivnim birojem ABC Cibic. »Zbrali smo strokovnjake s posameznih področij gradbene stroke in intenzivno je bil proučen vsak element gradnje, od spanjanja do izolativnosti in statike. Po natančnih analizah smo ugotovili, da je možno v kratkem času iz montažnih elementov sestaviti enonadstropen objekt, ki bo trden in zanimiv za kupce, ki želijo kakovosten, cenovno dostopen in hitro dosegljiv objekt. Tako je nastala Viva, ki pomeni tudi sistem organiziranja dela zasebnih in družbenih podjetij ter obrtnikov, seveda najboljših,« je na sobotni predstavitvi povedala direktorica Game Romana Trpin. Poudarek programa Viva je tudi na varnosti, ki jo nudijo beton in v celoto sten, stropov in tal že ulete vse napeljave.

Pri programu Viva sodelujejo številni izvajalci. IGM Strešnik izdeluje zanj betonske celice, ABC Cibic projektira, Bramac prispeva strešno kritino, krovstvo Abram pa opravlja tesarska, krovska in kleparska dela ter objekt postavi. Sodelujeta tudi gradbeni podjetji Gomboc iz Ljubljane in Trgograd iz Vinice. Trgovina Tilija in v njenem okviru PIN

CELICA NA CELICO — HIŠA — Romana Trpin, direktorica podjetja Gama, je v soboto v Dobruški vasi predstavila nov način montažne gradnje z betonskimi celicami Viva. Vzornico hišo pa je za ogled odprl predsednik novomeške vlade Boštjan Kovačič. V kratkem je ta novi dosežek slovenskega gradbeništva obljubil ogledati si tudi dr. Janez Drnovšek. (Foto: Z. L.-D.)

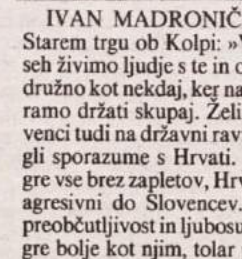
Naša anketa

Obsojeni na sosedstvo

Ob nedavnem obisku britanskega zunanjega ministra Douglasa Hurda v Ljubljani dana izjava njegovega slovenskega kolega dr. Dimitrija Rupla, da se na tleh BiH bojujeta Srbija in Hrvaška na plečih muslimanskega ljudstva, je na Hrvaškem povzročila pravi vihar. Hrvaška stran je zahtevala pojasnilo, dr. Drnovšek je odgovorjal, da Slovenija ne enači Republike Hrvaške z agresorji, nekatere slovenske stranke bi dr. Rupla najraje linčale. Medtem je bilo slišati tudi mnenja, da je pač na ta način opozoril na to, da je Sloveniji dovolj hrvaške nepravilnosti za normalno urejanje medsebojnih odnosov. Dejstvo je, da med Slovenijo in Hrvaško odnosi že dolgo niso na posebno visoki ravni. Krhati so se začeli že ob agresiji JA na Slovenijo, ki jo je uradna Hrvaška spremljala hladno in od strani. Od takrat pa do danes je predvsem hrvaška stran poskrbela že za mnoge zaplete v odnosih med obema državama: zaradi morske meje in ribičev, zaradi beguncev, zaradi počitniškov domov in vikendov, zaradi ljubljanske banke, zaradi prometa, zaradi carin, zaradi odlašanja s podpisom sporazuma o gospodarskem sodelovanju itd. Marsikdo v Sloveniji je prepričan o preveliki slovenski mehčnosti in neupravičenem neodzivanju na hrvaške poteze. To po svoje drži. Predvsem pa drži, da bo Hrvaška tudi vnaprej naša sosedka, zato se bo treba s pravnjo mero uradne slovenske odločnosti in pripravljenosti na kompromis še kar truditi za čim boljše medsebojne odnose v obojestransko korist.

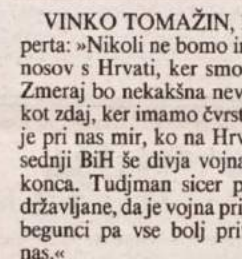
BOJANA MATEŠIČ, višja upravna delavka s Suhorja pri Metliki: »Normalno je, da si sosedji prizadevajo za čim boljše sosedske odnose. Med Slovenijo in Hrvaško so precej skrhanji. Obe strani se lahko razumeta le, če sta za to obe zainteresirani. Tako pa s hrvaške strani vedno nagajajo, na primer s carinami, pridržanjem ladij. Če bi bili bolj korektni, bi Hrvatje lahko imeli od Slovencev, ki tako nikoli ne znamo reči »ne«, le koristi.«

IVAN MADRONIČ iz Prelesja pri Starem trgu ob Kolpi: »V tukajšnjih vaseh živimo ljudje s te in one strani Kolpe družno kot nekdanj, ker nas je malo in moramo držati skupaj. Želim si, da bi Slovenci tudi na državni ravni končno dosegli sporazume s Hrvati. Vendar tam ne gre vse brez zapletov, Hrvati pa postajajo agresivni do Slovencev. Najbrž gre za preobčutljivost in ljubosumnost, ker nam gre bolje kot njim, tolar pa je trdnjši.«

IZTOK GODEC, študent Fakultete za telesno kulturo, iz Sevnice: »Škoda je, ker so Hrvati uvedli carine. Na vse večjo arogantnost naši sosedov do Slovenije kažejo tudi zapleti z našimi ribiči. Če bi se sosedski odnosi s Hrvaško preveč poslabšali, to ne bi bilo za nobeno stran v redu. Predvsem ne bi bilo dobro za obmejno prebivalstvo in vse, ki so se zaradi nakupov navadili, da imamo v bližini drugo Češko.«

VINKO TOMAZIN, kmet iz Šentrupta: »Nikoli ne bomo imeli dobrih odnosov s Hrvati, ker smo bolj napredni. Zmeraj bo nekakšna nevoščljivost, tako kot zdaj, ker imamo čvrstejšo valuto, ker je pri nas mir, ko na Hrvaškem in v sosednji BiH še divja vojna, ki ji ni videti konca. Tudi sicer prepričuje svoje državljane, da je vojna pri njih končana, z begunci pa vse bolj pritiskajo tudi na nas.«

FRANC GAJSKI, obrtnik z Velike Doline: »Ko je Hrvaška uvedla zaščitne takse pri uvozu izdelkov iz Slovenije, so se ti podražili. Obrtniki ob meji so bili verjetno z 90 odst. proizvodnje usmerjeni čez mejo, zato za malo obrt ob meji zdaj vidim črno usodo. Z Avstriji je vse več stikov, s Hrvaško vse manj. Za zaostroitve odnosov med Slovenijo in Hrvaško niso krivi samo Hrvati. Kdor trdi nasprotno, se moti.«

MARTIN SIMONČIČ iz Dolenje vasi pri Raki: »Slišati je o sporu med Hrvaško in Slovenijo, ki se najbrž vleče že dalj časa. Mi, ki nimamo posla s politiko, težko vemo, kaj je res in kaj ni. Hrvaška bolj na ostro postavlja te stvari kot Slovenija. Poglejmo samo primer carin. Eni pravijo, da bi morala Slovenija ostreje odgovarjati in vpeljati protikure. Kakšne posledice bi to imelo, pa se ne ve.«

ANTON TOMAZIN, inženir varstva pri delu v Komunali Novo mesto: »Ugotovitve, da Slovenija izkorišča Hrvaško in da se Hrvaška nepremišljeno zapira pred Slovenijo, lahko škodijo obema državam. Mislim, da je vzrok nesporazumov tudi tečaj tolarja, ki je trikrat več vreden od podcenjenega hrvaškega dinarja. Ta ekonomska nesoglasja naj uredi politika po mirni poti in brez zaostrovaj. Slovenija še dolgo ne bo imela druge možnosti kot dobro sodelovanje s sosednjo Hrvaško na vseh področjih.«

MARINKA NUSDORFER, prodajalka v trgovini Mercator v Željnah, Kočevje: »V odnosih Hrvaške do Slovenije gre za nekakšne oblike maščevanja za vse tisto, kar smo ali česar nismo storili. Drugače si njihovega ravnanja, bodisi da gre za naše ribiške ladje ali kaj drugega, ne znam razlagati. Tudi naši politiki bi morali hitreje reševati te probleme. Ustesti bi se morali in pogovoriti, saj smo vendar ljudje.«

TADEJ PRELESNIK, inženir lesarstva, iz Ribnice: »Hrvati nas imajo za sokrivce njihove nesreče in se zato do nas tako obnašajo. Kot gospodarstvenik ugotavljam, da so na nas rahlo alergični, čeprav nam tega neposredno ne pokažejo. Temu se ne gre čuditi, saj so bili Hrvati vedno nekoliko bolj zahrbtni. Bojim se, da bodo postali še bolj hinavski.«

V PONEDELJEK ZAČELI ŽETI

NOVO MESTO — Novomeška kmetijska zadruga ima v lastni proizvodnji pšenico posejano na 211 hektarjih. Na žetev so se v zadrugi dobro pripravili, žeti so začeli v ponedeljek, 20. julija, končana pa naj bi bila žetev v osmih dneh, če bo vse po sreči v vremenu, seveda. Pričakujejo okoli 5 ton pridelka na hektar, kar na 140 ha od skupaj 211 je semenske pšenice. Ves pridelok — računajo, da ga bo nekaj čez 1.000 ton — bo zadruga prodala slovenski mlinski industriji. Kmetje pa so z žetvijo začeli že prej. V novomeški občini imajo kmetje s pšenico posejanih okoli 1.600 ha polj, pričakujejo pa le kakih 350 do 400 ton tržnega pridelka, ostalo bodo kmetje porabili zase.

A. B.

• Četudi petelina zapreš, sonce vseeno vziđe. (Indijski pregovor)

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V času dopustov je na tržnici nekaj več ljudi kot običajno. Pri branjevkah se večji obisk ne pozna preveč, saj čisto tožijo, da malo prodajo. Sicer pa smo ta ponedeljek izpisali naslednje cene: paprika 150, čebula 60, krompir 40, česen 200, fižol 60, banane 90, breskve 70, paradižnik 40 do 100, marelice 120, jajca 10, kumarice za vlaganje 70, stročji fižol 100, bob 60, slive 80, buče 50, jabolka kresničke 30, borovnice 200, lisičke 200, korenček 80, zelje 60, sirček 200, kumare 60, limone 130, cvetača 160, čebula 66, breskve 100, paprika 193, česen 358 in kivi 399 tolarjev. Pri Deladlinju so marelice 120, banane 100, kumare 50, zelje 80, limone 120, pomaranče 100, breskve 120, nektarine 250, paradižnik 70, paprika 180 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 284 do tri mesecev starih in 39 starejših prašičev. Prvih so prodali 157 po 300, drugih pa 23 po 200 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Kakovost še jugoslovanska

Četudi bitka za višjo odkupno ceno v času, ko to pišemo, še ni končana, objavljamo odkupne pogoje, ki jih je za letošnje letino postavilo slovensko kmetijsko ministrstvo. Konec koncev je večina snopja krušnega žita in oljne ogrščice že padla in prav je, da pridelovalci vedo, pri čem so. Kot smo na tej strani že poročali, ministrstvo vztraja pri določeni odkupni ceni za pšenico in rž, ki znaša za zrnje prve kakovosti 18 tolarjev za kilogram, za zrnje druge kakovosti pa 17 tolarjev. Za tem stoji celotna slovenska vlada, ki meni, da je ta kompromisna cena sprejemljiva ne le za porabnike, temveč tudi za pridelovalce, ki morajo nositi svoj del bremena splošne gospodarske krize, izvirajoče iz naše vsesplošne neučinkovitosti. Zato pa ministrstvo jamči odkup vseh ponudnih količin pšenice in rži, ki naj bi jih bilo po načrtu 90.000 ton, ter 6.000 ton oljne ogrščice. Cene veljajo franco skladišče silosov oz. žitnih odkupnih centrov.

Glede zahtevane kakovosti velja še zakon nekdanje SFRJ iz leta 1978. Po njem morajo biti krušna žita zrela in zdrava, brez znamenj plesni ter tujega okusa in vonja, primerna za prehrano ljudi, neokužena s pšeničnimi boleznimi in nenapadena od škodljivcev. Imeti morajo vsaj 76 kg hektolitrske teže, le do 2 odst. tujih primesi in le do 13 odst. vlage. Da prideta pšenica in rž v prvi kakovostni razred, morata vsebovati vsaj 13 odst. surovih beljakovin in imeti sedimentacijsko vrednost najmanj 40. Za drugi kakovostni razred morata znašati obe vrednosti vsaj 11,5 oz. 30. Stroške laboratorijske analize plača kupec, če gre za večje količine, če pa znaša odkupljena količina manj kot 1.000 kg in prodajalec analizo vseeno zahteva, jo mora plačati sam.

Vse odkupljeno žito mora biti plačano v 15 dneh po prevzemu v silose ali žitno odkupne centre, ne oziraje se na to, če morda žitna podjetja žito odkupujejo za morebitno posebno lastno zalogo. Ministrstvo tudi določa, da je cena oljne ogrščice dvakrat večja od cene pšenice prve kakovosti. Odkupljena ogrščica sme imeti do 7 odst. vlage in do 2 odst. primesi.

Inž. M. L.

Vprašaj nad »politično« pšenico

Ob protestih kmetov in zapletih z odkupno ceno — Če ne bomo izdatno zvečali poljedelskih kmetij, bomo zaman upali v konkurenčnost naših žit

V torek, ko je nastajal ta komentar, je bilo še težko predvideti, kako se bo izvele ohranil svojo ministrsko čast mag. Jože Protner, ki je pod vtišom »krepkih argumentov« stavkajočih kmetov v Murski Soboti nepremišljeno in brez pooblastila sam popravil sklep slovenske vlade in na svojo pest odobril — vsaj tako so ga vsi razumeli — zvišanje odkupne cene pšenice od 17 in 18 tolarjev na 20 tolarjev za kilogram ter tako podaril slovenskim kmetom okrog 200 milijonov tolarjev. Po reakciji njenega predsednika sodi, vlada ne misli tako in ne bo pristajala na pritiske, ki jih je vse več. Kaj drugega kot vztrajati ji tudi ne preostane. Če bi popustila na enem koncu, bi morala prej ali slej tudi na drugih.

Primer pšenice je dovolj razpiti, toda vseeno ponovimo nekaj dejstev. Agrarni ekonomisti Kmetijskega inštituta Slovenije so z modelno kalkulacijo izračunali, da znašajo letos pri pričakovanem pridelku 5 ton pšenice

Kmet le z znanjem

Dr. Jože Osterc v Šmarjeti o tem, kako bomo orali in želi

ŠMARJETA — V organizaciji krajevnega odbora SKD je bila v soboto zvečer v Šmarjeti okrogla miza o tem, kako bomo orali in želi jutri. Gost večera, ki se ga je glede na žetev in dve veselici v bližnji okolici udeležilo kar precej krajanov, je bil dr. Jože Osterc, kmetijski minister v prejšnji vladi, sedaj pa aktiven v Slovenskem kmečkem gibanju v SKD.

Dr. Osterc je poudaril, da se je ves čas svojega ministrovanja zavzemal za to, kar je za Slovenijo edina perspektiva: za intenzivno proizvodnjo v mejah znosnega, da ne bomo uničili vasi in krajine. To pomeni kmetovanje z znanjem, ki je tudi pogoj za kakovostne pridelke. To je toliko pomembnejše, ker se Slovenija zaradi svoje majhnosti in razdrobljenosti ne more kosati s svetom s količino, ampak s kakovostjo. Poudaril je pomen zadržnega organiziranja kmetov. Po mnenju dr. Osterca je treba v parlamentu izbrati tak koncept razvoja kmetijstva, ki bo omogočil preživetje slovenskega naroda.

Predvsem po zaslugi novomeškega župana Marjana Dvornika je beseda nanesla na preoblikovanje novomeške zadruge. Dr. Osterc se je strinjal, da bi moral članski delež biti čim manjši, da bi bil vsak pridelovalec lahko član. Petsto mark za večino kmetov v novomeški občini ni malo, če pa so v zadrugi le veliki kmetje, namen združništva ni dosežen.

Z. L.-D.

na hektar pridelovalni stroški 23,50 tolarja, pri pridelku 4,5 tone pa celo 26,06 tolarja. Izračunani stroški dajejo kmetu nekaj plačila za njegovo delo, uspešnejšemu in večjemu več, manj uspešnemu in manjšemu pa manj ali celo nič. Če bi veljala dogovorna ekonomija in če bi v celoti priznali stroškovno načelo pri oblikovanju odkupne cene, bi bila modelna cena enaka odkupni in pridelovalci ne bi protestirali. Toda v tržnem gospodarstvu so stvari drugačne. Trg ne prizna vsake cene in pri določanju odkupne cene, ki jo zagotovi država, je potrebno najti kompromis.

Na svetovnem trgu določajo ceno največji in najuspešnejši pridelovalci, to so predvsem Združene države Amerike in Kanada. Na svetovni borzi se giblje odkupna cena, če preračunamo v našo valuto, od 9 do 11 tolarjev za kilogram. Zahodnoevropske države, ki imajo bolj razdrobljeno kmetijsko strukturo, kot je ameriška, tekme s tako poceni pšenico ne bi zdržale in s pomočjo državnih intervencij zagotavljajo svojim kmetom naslednje odkupne cene: Avstrija 26,25

Flora se širi

Vse za kmete odslej tudi v Semiču — Vinarski tečaj

SEMIČ — Fabjanovo zasebno podjetje Flora iz Črnomlja, ki ima od lanske jeseni trgovino s kmetijskim repromaterialom in kmetijsko apoteko v Črnomlju, je sredi julija odprlo tovrstno trgovino tudi v Semiču. V njej je moč dobiti vse, kar potrebujemo pri svojem delu vinogradniki, vinarji, sadjarji in vrtnarji, povrh tega pa še strokovne nasvete agronoma.

»Za Semič smo se odločili zato, ker je tu vinorodno območje. Naše podjetje ima namreč poleg prodajalne tudi laboratorij za analizo vin. Naš dolgoročni cilj je, da v nekaj letih usposobimo nekaj dobrih kletarjev in kakšnega degustatorja, ki bodo s svojim znanjem lahko pripomogli h kvalitetnejši ponudbi pridelka ob vinski cesti, ki bo nekoč pravo steklo tudi po semiški vinski gori,« pravi Andrej Fabjan. Zato bodo v Flori začeli pripravljati tudi vinarske tečaje. Prvi, 20-urni, bo že 14. in 15. ter 21. in 22. avgusta v Črnomlju, vodil pa ga bo mag. Mojmir Vondra, predstojnik katedre za vinarstvo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. »Za omenjeni tečaj se je moč prijaviti v eni od Florinih trgovin do 10. avgusta.

S tem pa z izobraževanjem v Flori seveda ne bodo zaključili, saj že

Andrej Fabjan

načrtujejo tudi nadaljevalne in izpopolnjevalne tečaje. To pa je le ena od pomoči, ki jo nudijo kmetom. V Flori dajejo ljudem strokovne nasvete, pišejo investicijske elaborate za obnovo trajnih nasadov ter za vinogradnike uveljavljajo regrese za trsne cepiljenke.

M.B.-J.

KOMBAJNI ŽE NA DELU — Stalno deževno vreme je zavlačevalo tudi pričetek žetve. Sedaj, ko so se začeli pasji dnevi, se je osušilo tudi pšenično polje. V soboto se je pričela žetev tudi na brežiškem koncu. Vaščani Gornjih in Spodnjih Skopici imajo že štiri leta kombajn. Ko požanje na domačih njivah, ga posodijo tudi sosedom. Večina kmetov je kooperantov brežiške kmetijske zadruge in zrnje oddajajo v njihova skladišča. Lejos jih, kot vse slovenske kmete, moti le prenizka cena pšenice. (Foto: J. Pavlin)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Kletarjeva opravila v tem času

Grozdje v vinogradu se lepo razvijata. Naša skrb je, kako ga zavarovati pred oiidjem in tudi še peronosporo. Enako odgovorno moramo že sedaj načrtovati, kako bomo grozde trgali in ga spreminjali v vino. To najbolj tvegano obdobje se bliža in da bi po svojih močeh prispevali k boljšemu letniku, dajemo tele kletarske napotke.

Misliti moramo naprej. Toda kako moramo negovati vina, ki so v zidanicah? Vse več je tudi vinogradnikov, polnilcev vina. Mogoče je še kaj neustekleničenega vina, ki čaka na polnitev. Ta vina terjajo sedaj naslednja opravila:

- skrbno posušiti vina,
- analizo vina na prosti SO₂,
- analizo vina na skupne kisline.

Temperatura v zidanicah je zdaj visoka. Kemijski in biološki procesi v vinu se pri višji temperaturi odvijajo hitreje. To pomeni, da vina hitreje zorijo ali se prehitro starajo. Količina prostega žvepla (SO₂) se manjša, lahko nastopi že oksidacija. Že od maja dalje je bilo potrebno vsakih 14 dni opraviti analizo na SO₂ in skupne kisline, če ni mogoče vina stekleničiti. Prosti SO₂ moramo vzdrževati na ravni 25 mg/l pri polni posodi. Najbolje pa je, da v tem času za stekleničenje pripravljeno vino hranimo v posodi iz materiala, ki ne prepušča plinov, to je v parafiniranih sodih ali cisternah iz nerjavečega jekla.

Kako pa ukrepamo, če se nam po podatkih 14-dnevnih meritev količina skupne kisline zelo manjša? Strokovna pakušnja nam pove, ali se je vino ob zmanjšanju kislosti bistveno spremenilo. Lahko se je spremenilo na boljše, če gre za rdeča vina, ali pa na slabše, če gre za bela vina. Odločitev ni lahka. Če prodajamo stekleničeno vino z etiketo, na kateri piše, kdo je pridelovalec, prevzemamo odgovornost za kakovost vina.

Vino smo torej stekleničili, sod izpraznili. Sedaj moramo poskrbeti, da prazen sod zavarujemo pred kvarjenjem. Ena od oblik zavarovanjale sode pred nezaželenimi spremembami za naslednja dva meseca je suho konzerviranje. Po umitju svetujemo 3- do 4-dnevno sušenje odprtega sode, nato žvepljanje z žveplenicami. Količina žvepla za 2 meseca je naslednja:

- sod do 2 hl - 1 žveplenica
- sod od 3 - 5 hl - 2 žveplenici
- sod od 6 do 10 - 3 žveplenice
- sod od 11 do 15 hl - 4 žveplenice

Ako obdržimo sod prazen dlje časa, ga moramo po dveh mesecih dožveplati.

Mokro konzerviranje sode je boljše, če bomo imeli sod dlje časa prazen. Da bi zavarovali prazen sod do enega leta, je potrebno dati v vodo napolnjen sod 1 liter 5-odstotne raztopine SO₂ na 1 hl vode. Ne smemo pripravljati sami raztopino SO₂ v vodi s pripravkom (k-metabisulfit), ki je na trgu z imenom vinobran ali tokobran. Pri starejših sodih moramo računati, da se bo pri mokrem konzerviranju vinski kamen raztopil in se bo odkrila plesen, ki je na steni sode. Pri posebno starih sodih moramo presoditi, če so sploh še za vino.

(Dalje prihajajoč) mag. JULIJ NEMANIČ

Poletni obrok potrebuje popravek

Beljakovin je lahko tudi preveč in škodujejo — Le energetsko in po svojih sestavinah pravilno uravnotežen obrok bo prinesel pravi uspeh pri reji

V poletnem obdobju krmimo govedu svežo travo. Vsebnost hranilnih snovi, mineralov in vitaminov se s staranjem hitro spreminja, vendar na splošno velja, da je v zeleni krmi dovolj beljakovin in vitaminov, medtem ko je premalo hranilnih snovi, ki dajejo živalim potrebno energijo. Zelena krma vsebuje tudi premalo mineralov, zlasti natrija, fosforja, kalcija, pa tudi magnezija in selena. Le delno lahko vplivamo na vsebnost mineralov z ustreznim gnojenjem in pravilno rabo travinja.

Pri krmiljenju govedu z zeleno krmo pa moramo te pomanjkljivosti odpraviti z ustreznim dokrmiljevanjem. V mladi zeleni krmi je zelo veliko beljakovin, ki so v govejem vampu hitro razgradljive in živalim povzročajo celo težave. Presežek beljakovin nad 200 g na dan in žival negativno vpliva na zdravje in plodnost živali. Govedu moramo zato nuditi energetsko bogato krmo. Uporabljamo koruzno silažo, mlete koruzne storže, mleko koruzno zrnje, pesne rezance, krmila z manj beljakovinami (KL-12) in podobno. Za primer naj navedemo, naj bi krava, ki daje 20 l mleka na dan, dobila poleg zelene krme ali paše, še 3 kg koruznega zdroba ali 12 kg koruzne silaže ali 4 kg pesnih rezancev.

Mlada zelena krma vsebuje tudi premalo surove vlaknine, zato govedo

- Bogu otroci, domovini sinovi, nikomur hlapci (Slomšek)

pogosto driska, opazimo padec mlečne tolišče, živalis labo izkoriščajo krmo in imajo velike potrebe po mineralih. V obrok vključimo dnevno vsaj 2-3 kg zdravega, lahko tudi starega sena.

Posebno poglavje so minerali. V zeleni krmi je malo mineralov, zato je oskrba z njimi nadvse pomembna. Na trgu je veliko različnih mineralov — vitaminskih mešanic, zato je potrebno, da izberemo ustrezno. Pri mineralih ni bistvena samo količina posameznega minerala, ampak tudi razmerje med njimi. Poleg mineralno-vitaminske mešanice nudimo kravam še vedno nekaj dekagramov soli, ker navadno mešanice ne vsebujejo dovolj natrija.

Vitaminov je običajno dovolj, če krmimo ali pasemo kvalitetno zeleno krmo. Sicer pa lahko v hlevski reji ob slabi krmi prihaja tudi do pomanjkanja vitaminov (D vitamin). Pogosto pri-

• Kaj in koliko bomo krmili, nam bo najnatančneje pokazal izračun krmne obroka, ki ga naredi kmetijski svetovalec. Zelena krma in beljakovine, ki so v njej, bo govedo dobro izkoristilo le ob dodajanju krme, ki vsebuje veliko energije. V poletnem obdobju moramo govedu pokladati dovolj mineralov v ustreznih razmerjih. Ob izravnanim obroku bo izkoristek krme največji, živali bodo zrave, pitanci bodo dobro rastle, namolzi bomo veliko mleka in temu primeren bo tudi zaslužek na kmetiji.

manjkuje vitaminov prav mladim živalim, ki rastejo.

Inž. STANISLAV BEVC

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Paprika na sto načinov

Po vsem svetu je zelenjadarjem uspelo vzgojiti okoli 50 vrst različne paprike. Med seboj se razlikujejo po obliki in velikosti, barvi, ostrini okusa ter debelosti mesnatga dela ploda. Poleti jo uporabljamo predvsem svežo v mešanici solat, jo dodajamo juhah, omakam in pripravljamo samostojne jedi. Jeseni poskrbimo, da si pripravimo shranke v kisu, jih zamrzujemo ali posušimo.

Med zeleno in rdečo papriko je precej razlike glede energetske in hranilne vrednosti. Kolikor bolj so plodovi zreli, bolj rdeči in mesnati, toliko večja je njihova hranilna vrednost. V sveži zeleni papriki je 5,3 odst. ogljikovih hidratov, 1,2 odst. beljakovin in 0,2 odst. maščob. Rdeča paprika pa vsebuje 8 odst. ogljikovih hidratov in približno enako ostalih sestavin kot zelena. V 100 g zelene paprike je 28 Kcal ali 117 KJ, v enaki količini rdeče paprike pa 42 Kcal ali 176 KJ. Rdeča paprika ima kar 700 mg mineralnih snovi v 100 g, zelena le 500 mg. Iz vrst zelenjave ima paprika poleg peteršilja največ vitamina C, rdeča paprika pa

karotina - provitamina A.

S kuhanjem, pečenjem ali praženjem pa C vitamin skoraj uničimo. Papriko vedno razrežemo šele pred serviranjem, sicer uničimo vitamine. Kako konzerviramo papriko v kis? Potrebujemo zdrave, mesnate paprike, kis za vlaganje, vodo, sol, sladkor in cela poprova zrna. Papriko operemo, razpolovimo in odstranimo semenje. V loncu zavremo vodo, dodamo malo soli in papriko ter kuhamo tako dolgo, da spremeni barvo in se zmehča. V drugi posodi pripravimo mešanico 2,5 dcl vode in 1 dcl kisa za vlaganje, dodamo sol in sladkor po okusu ter nekaj poprovih zrn. Vse skupaj dobro prevremo. Še vročo papriko na tesno zložimo v segrete čiste kozarce, zalijemo z vročo mešanico in neprodušno zapremo. Polne kozarce pustimo pod odejo, da se počasi ohladijo, in shranimo v temnem, hladnem prostoru. Shranke ne dodajamo olja, ker postane čez čas žarko, z neprijetnim okusom. Če bomo papriko zamrznili, jo moramo predtem dobro očistiti, jo blanširati do 5 minut.

Za tovarno delavoljnih

Terna dnevno posreduje delo okrog 50 študentom in dijakom, delalo pa bi jih trikrat toliko

NOVO MESTO — »Če bi bilo delo, bi lahko spravili skupaj za eno veliko tovarno delovalno mladino,« pravi Ivanka Ravnar-Plut, vodja novomeške družbe Terna, ki ji je ministrstvo za delo kot nasledniku Študentskega servisa podelilo koncesijo za posredovanje dela študentom in dijakom. V Terni je vpisanih 7.200 študentov in dijakov z Dolenjske in Bele krajine, od tega jih redno dela okrog 2.000. Čeprav je za delo zadnje čase vse težje, še vedno dnevno zaposlijo okrog 50 študentov in dijakov, ki jim je tak zaslužek vse bolj potreben za preživetje med šolanjem.

Drugačnja kot nekaj je tudi ponudba dela. Administrativnih del praktično ni. Posredujejo v glavnem fizična dela in delo v proizvodnji. Nekaj je še vedno čiščenja, precej pa poučevanja, nadomešča-

Ivanka Ravnar-Plut

nja, intelektualnih in računalniških storitev ter za zasebna podjetja veliko prodaje, za kar pa se mladež kljub pomanjkanju dela težje odloča.

Zaslužek, ki ga mladi vse bolj potrebujejo za nakup šolskih knjig in drugih potrebščin ter nasploh za vse dražje šolo, niti ni tako slab. Najnižja urna postavka Terne je 150 tolarjev, ki pa jo delodajalci zaradi velikega povpraševanja po delu uspešno znižajo na 120 tolarjev. Plačilo za lažja fizična in administrativna dela je 120 do 250 tolarjev na uro, za vse drugo pa od 250 tolarjev navzgor. Če delodajalci s plačilom kaj posebej ne zavlačujejo, kar se, žal, vse prerado dogaja, ga mladi delavci dobijo v dobrem tednu.

Z. L.-D.

Varovanje dediščine za zanamce

Občinska skupščina je sprejela odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov — Varovanja bo deležno preko 500 vrednot

NOVO MESTO — Podobno kot v drugih dolenjskih in belokranjskih občinah so se tudi v novomeški občini posvečali več pozornosti varovanju naravnih in kulturnih dediščin. Na zadnji seji je novomeška občinska skupščina sprejela odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini, čeprav je bilo nekaj predlogov, naj bi s sprejemom počakali do jeseni, do takrat pa odlok uskladjili z mišljenji, da je varovanje celo preobsežno.

Na seji skupščine je Danijel Brezovar, sekretar občinskega sekretariata za družbene dejavnosti, ki je bil organizator javne obravnave osnutka odloka, dejal, da je sprejem odloka kulturno dejanje. »Kot ljudje bomo prislunili prednikom in bodoče rodove opozorili na naše korenine,« je menil. Odlok v prvem členu določa, da z namenom ohranjanja naravnih, kulturnih in zgodovinske vrednosti razglašajo za naravne znamenitosti ter nepremične kulturne in zgodovinske spomenike dele narave in nepremične kulturne dediščine, njihove pritlikline in varovana območja okrog njih, ki imajo posebno vrednost. V odlok je vključenih preko 500 naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov, kar jasno govori o nadpovprečno številni in kakovostni naravni in kulturni dediščini na območju novomeške občine.

O osnutku odloka je bila pripravljena obsežna javna razprava predvsem v večjih središčih oziroma krajih, kjer je veliko spomenikov. Na obravnave so bili vabljeni vsi lastniki posameznega spomenika ali naravne dediščine in drugi občani, s celotnim gradivom pa so

ODKUP ZLATA

NOVO MESTO — V SKB banki Aurum v Ljubljani so v prepričanju, da ima večina doma kakšen neuporaben ali celo poškodovan zlat predmet, uvedli odkup vseh vrst lomljenega zlata. Zlato odkupujejo tudi v obeh enotah SKB v Novem mestu ter v SBK v Krškem. Za gram čistega zlata plačajo od 750 tolarjev navzgor. Poleg odkupa rabljenega zlata pa se SKB ukvarja tudi s prodajo čistega zlata, kar je predvsem zanimivo za zlatarje. S pomočjo svojega borznega posrednika banka na običajno željo tudi poišče in kupi razne zlatnike.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 25. julija, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: Mercator — KZ Krka — Blagovnica, Zolja vas od 7. do 19. ure: trgovina CEKAR v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi, od 8. do 20. ure: PERKO, market na Otočcu
- Šentjerneje: Dolenjka Market
- Dolenjske Toplice: Mercator-Standard — Prodajalna Rog
- Žužemberk: Mercator — KZ Krka — Samopostrežba
- Straža: Dolenjka Market
- Novo mesto: v nedeljo od 8. do 11. ure: Mercator — KZ Krka, Glavni trg 4, od 8. do 12. ure: trgovina CEKAR v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi, od 8. do 12. ure: PERKO, market na Otočcu

Od vodnjaka do telefona

Novo vodstvo KS Žužemberk, največje v Sloveniji, se je resno in uspešno lotilo dela — Zaradi enega ob asfalt?

ŽUŽEMBERK — Krajevna skupnost Žužemberk je po površini največja v Sloveniji, šteje pa 43 vasi in ima blizu 4.000 prebivalcev. Lani jeseni so krajanje izvolili novo vodstvo, ki je na volitvah dobilo prepričljivo in zgovorno večino. Novo vodstvo že potrjuje stari rek, da nova metla bolje pometa.

»V naši krajevni vladi« posamezni člani sveta, vseh je 7, pokrivajo vsak svoje področje,« je povedal predsednik sveta KS Franc Škufca, sicer vodja prodaje v žužemberškem Keku, ki je zadnja štiri leta tudi tajnik Gasilskega društva Žužemberk. Tako je »minister« za turizem vodil akcijo za obnovo vodnjaka na trgu in jo uspešno izpeljal. »To je prvi korak v naših prizadevanjih za razvoj gostinstva in turizma v naših krajih,« pravi Škufca. V prvi vrsti bi radi uredili grajsko dvorišče, kjer bi lahko organizirali razne prireditve, v enem od delno že obnovljenih grajskih stolpov pa bi radi uredili krajevni muzej. Seveda bodo vsa ta dela potekala pod vodstvom in nadzorom novomeškega Zavoda za varstvo naravnih in kulturnih dediščin. Računajo, da bi ta dela lahko prišla v okvir javnih del, kljub temu pa stvar ne bo poceni, saj je grajsko dvorišče veliko kot žužemberški trg. Pripravljajo tudi turistični vodič po krajevni skupnosti, in to v slovensčini in angleščini, brošurica pa naj bi izšla prihodnje pomlad.

Veliko pozornosti posveča novi svet KS posodabljanju cest in komunalnim vprašanjem sploh. Tako je dobila asfalt cesta Poljane—Šmi-

hel, sedaj potekajo dela pri posodabljanju ceste Žužemberk—Prevoles, žal pa se zaradi nasprotovanja nekega krajana stvari zapletajo in kaj lahko se zgodi, da zato del te ceste ne bo asfaltiran. Napredujejo tudi dela pri napeljavi vodovoda Lipje—Lašče, položili so asfalt skozi Gradenc, pripravljajo asfaltiranje skozi Veliki Lipovec. Na Vinkovem Vrhu so letos dobili telefon, in če bo le moč, naj bi ta vas še letos dobila tudi asfaltno povezavo z Dvorom. Pa še kaj bi se našlo v že narejenem ali načrtovanem delu novega vodstva KS Žužemberk.

»Z našimi ljudmi se da dobro delati, ker so pripravljeni poprijeti in prispevati, če le vidijo, da je stvar organizirana in pravilno vodena, skratka, če je od vsega hasek in korist,« je zadovoljen Škufca.

A. B.

Franc Škufca

Ena gospa je slišala, da novomeški policaji nimajo denarja za jahalne uniforme. Zanima jo, če ima povečana radarska kontrola v zadnjih dneh na novomeških cestah s tem kakšno zvezo.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 17. do 26. junija so v novomeški porodnišnici rodile: Mateja Turk iz Podhoste — Ireno, Mira Kovač iz Žužemberka — Klavdijo, Mira Marn iz Dolenje vasi — Polono, Ljubica Cerjanec iz Stojavice — Josipa, Andreja Kramar iz Krškega — Anjo, Jožica Ovnik iz Trebnjega — Aljaža, Marija Zulič iz Vratnega — Saro, Jožica Gračner s Planine — Davida, Mojca Trlep iz Čužnje vasi — Marjana, Spomenka Jelič iz Komušnje Gornje — Emanuela, Luca Ilinkovič iz Straže — Mateja, Polona Furar iz Sentjerneje — Moniko in Marka, Lučka Pezdirc iz Črnomlja — Primoža, Malči Golob iz Zabukovja — Gregorja, Djemila Behanič iz Kanižarice — Almo, Suzana Tori iz Ivanje vasi — Janjo, Brigita Piletič iz Gor. Gradišča — deklino.

IZ NOVEGA MESTA — Marjana Blatinik z Majde Šilc 19 — Blaža, Marinka Kos z Majde Šilc 20 — Tadeja, Mojca Troha s Slavka Gruma 88 — Jerneja, Silvana Postolova iz Kettejevega drevoreda 40 — Aleksandra, Mojca Hvastja z Zagrebške ceste 13 — Petra, Maja Kastelic, Pod Trško gor 49 — deklino in dečka. Čestitamo!

TAT V PRIPORU

NOVO MESTO — 17. julija so novomeški kriminalisti privedli k preiskovalnemu sodniku 17-letnega Mateja N. iz Novega mesta, ki je utemeljeno osumljen, da je vlomil v dva gostinska lokala v Črnomlju. Osumljenec je že lani s prijatelji vlamjal v kleti, trgovine in gostinske lokale, pri čemer je bila povzročena večja materialna škoda. Preiskovalni sodnik je zanj odredil pripor.

TURNIR V MALEM NOGOMETU V GABRJU

GABRJE — V nedeljo, 26. julija ob 8. uri, organizira gostišče Kuli v Gabrju turnir v malem nogometu za pokal Gorjančev. Ekipe se lahko prijavi na dan turnirja do 7.30. Prvi trije bodo prejeli bogate denarne nagrade in pokale. Nagradjeni bodo tudi najboljši strelci, igralec in vratar.

SPET KRAJU V OKRAS — Obnovljeni vodnjak sredi Žužemberka je bil dolga leta zapuščen in zanemarjen smetnjak in kraju seveda v sramoto. Sedaj, po obnovi, ko vanj spet teče voda, pa mu je v okras. Za obnovo so prispevali žužemberški privatniki, ljudje pa so zastoj opravili tudi vsa dela. (Foto: A. B.)

Nov gasilski avto za praznik

Praznik krajevne skupnosti Žužemberk — Vodnjak sredi trga ni več smetnjak — Nissan patrol je novo komandno vozilo gasilskega društva

ŽUŽEMBERK — Že v navadi je, da ob prazniku krajevne skupnosti Žužemberk, 13. juliju, naslednjo soboto po tem datumu pripravijo gasilsko veselico. Tudi letos je bilo tako osrednje praznovanje zadnjo soboto, 18. julija, in je bilo tesno povezano s tamkajšnjim gasilskim društvom.

Vsa stvar se je začela na trgu sredi kraja, kjer so slovesno odprli prenovljeni litoželezni vodnjak, narejen v železarni na Dvoru. Zadnja leta je bil ta vodnjak sredi Žužemberka zapuščen in zanemarjen, spremenil se je v smetnjak in je bil kraju v sramoto. Nova krajevna oblast se je med drugim lotila tudi tega in vodnjak so res lepo in pod strokovnim nadzorom novomeškega Zavoda za varstvo naravnih in kulturnih dediščin (ZVNKD) obnovili. Za obnovo so denar prispevali žužemberški zasebniki, in to od 500 do 5.000 tolarjev; in sicer vsi razen nekega popoldanskega obrtnika. Del denarja je prispeval tudi ZVNKD. Obnova je stala 230.000 tolarjev, na koncu pa je račun pokazal, da ima krajevna skupnost od obnove celo 17.000 tolarjev dobička. To je seveda možno le zato, ker so vsa dela pri obnovi ljudje opravili zastonj.

KOMANDNI AVTO — Predani so žužemberški gasilci tako rekoč na novo zgradili svoj dom, lani so dobili novo avtocisterno, letos pa komandno vozilo nissan patrol. GD Žužemberk je sektorsko društvo, v okvir katerega sodi 6 gasilskih društev iz krajevnih skupnosti Žužemberk in Hinje. (Foto: A. B.)

sektorsko GD Žužemberk, ki obstaja že 104 leta in šteje 87 članov in 50 mladincev in pionirjev, bogatejša za novo sodobno vozilo. Lani so gasilci dobili novo avtocisterno, predani pa so tako rekoč na novo postavili gasilski dom.

Kot se za take priložnosti spodobi, je bila po slovesnosti na Loki ob Krki gasilska veselica.

A. B.

NOVOMEŠKI TABORNIKI V ŽELEBEJU OB KOLPI

NOVO MESTO — V soboto zjutraj je v vlakom odpotovalo v Rosalnice pri Metliki 70 mlajših in starejših članov Rodu gorjanskih tabornikov iz Novega mesta, pridružilo pa se jim je tudi nekaj tabornikov iz Straže. Na velikem travniku v Želebeju, tik nad bregom tople Kolpe, so si postavili kar obsežno inestece iz šotorov, kjer bodo v prijetnem in koristnem delu preživeli 10 dni. Starešina tabora je Marko Grein, taborovodja Primož Badovinac, vodja programa pa Gregor Gutman. Naši taborniki, ki že dobro poznajo ta del deželice ob zdaj mejni Kolpi, se veselijo tabora in lepim dni v naravi.

Tg.

Majhne možnosti za novo šolo

Kočevski izvršni svet sledi željam šolnikov — Nadzidave Bračičeve šole ne bo — Za pridobitev denarja za novo šolo bi morali izkoristiti posebnosti

KOČEVJE — Gradnja nove šole v Kočevju bi po trenutnih izračunih stala približno 400 milijonov tolarjev, kar znaša skoraj dva proračuna kočevske občine. Kočevci potrebnega denarja sami ne bodo mogli zbrati in tudi na izdatnejšo pomoč republike ne smejo računati. Kljub temu pa se je kočevski izvršni svet pred kratkim odločil, da bo ravnal v skladu s pričakovani kočevskih skupščinskih poslancev in željami šolnikov, izraženi na nedavni okrogli mizi o prostorski problematiki osnovnega šolstva v Kočevju.

V iskanju možnosti za rešitev prostorskega problema dveh samostojnih šol, nekdanjega modrega in rdečega turnusa Osnovne šole Trg zborna odposlancev v Kočevju, ki sta formalno ločeni, a prostorsko združeni v isti stavbi, je kočevski izvršni svet, upoštevaje dejstvo, da je v ta namen v občinskem proračunu na voljo le 30 milijonov tolarjev, prizadevanja za izgradnjo nove šole sprva označil za nestvarna. Kot rešitev je ponudil adaptacijo in nadzidavo obstoječe šole Mirka Bračiča, s čimer pa se šolniki niso strinjali. Po mnenju predsednika izvršnega sveta Alojza Petka je bil to verjetno tudi razlog, da jim na republiko za adaptacijo Bračičeve šole, ki bi stala okoli 105 milijonov tolarjev, ni uspelo pridobiti denarja.

Izvršni svet se je zato odločil, da bo sledil željam šolnikov, ki se zavzemajo za izgradnjo nove šole. Pripravili bodo vse potrebno za gradnjo nove šole, od določitve lokacije in šolskega okolisa do ponovne proučitve vseh možnih virov financiranja gradnje.

Med te sodi tudi samoprispevek, vendar opravljeni izračuni, ki temeljijo na številu vseh zaposlenih iz kočevske občine in predpostavki 10-odst. meseč-

SKUPNO ZASEDANJE?

KOČEVJE — Jutri ob 12. uri bo v šolski dvorani Srednje šole Kočevje skupna seja vseh treh zborov kočevske občinske skupščine. Ker je zbor združevalnega dela na svoji zadnji seji zahteval ločeno zasedanje zborov, bodo po dani skupni obrazložitvi vseh točk dnevnega reda zbori po vsej verjetnosti zasedali ločeno. Dnevni red je kratek, saj so zanj uvrščene le najnežnejše zadeve, denimo obravnava osnutka akta o ustanovitvi radijskega programa Kočevski val, imenovanje glavnega in odgovornega urednika in članov programskega sveta, izvolitev članov komisije za pripravo pravilnika o dodeljevanju službenih stanovanj in izvolitev komisije za proračun.

DOBRI GOSTITELJI — Vaščani Loga pri Boštanju so se pretekli petek izvršno odrezali kot gostitelji tokratne Osine podoknice Nedeljskega. Ansambel Rudija Jevška, podokničarja Franca Pestotnika, pevce s Studenca, v slovenske narodne noše opravljeni pare iz Boštanja, ansambel Melanije in še koga je pripeljala v vas podoknica, ki jo je Jožefi Marušič poklonila njena vnukinja Damjana Kroselj. Damjana, ki se namerava zapisati sedmi stili, se je zahvalila vaščanom za vso pomoč pri pravnici vaški veselici. Ložan Jože Jazbec je podokničarju izročil darilo, sam pa jih je bil deležen kar nekaj za Abrahamia in kot najstarejši naročnik Nedeljskega. Sicer pa je bil Pestotnik v jeziku le kos gostiteljice (na nosnetku), kar je občinstvo izborno zabavalo. (Foto: P. Perc)

DO KOD SE BO SLIŠAL RADIO KOČEVJE?

KOČEVJE — Jutri bodo poslanci kočevske občinske skupščine odločali o ustanovitvi lokalne radijske postaje v Kočevju. Po vsej verjetnosti jih bo zanimalo, kolikšna bo »njegova moč« oziroma slišnost. Točnejši odgovor bo pokazala meritev slišnosti, ki jo bo opravila RTS — Oddajniki in zveze, že sedaj pa se ve, da slišnost ne bo toliko odvisna od moči oddajnika kot od njegove postavitve. Če bi oddajnik denimo postavili na hrib Marija pomagaj, bi pokrili večji del Kočevske doline, ne pa tudi Kolske doline in Strug. Ker bo nabava oddajnika stala kočevsko občino okoli 40.000 mark, je težko pričakovati, da bi dokupili dodatno opremo, ki bi omogočila, da bi se program Radia Kočevje Kočevski val slišal prav po vsej Kočevski dolini.

BANKA V KOČEVSKI REKI

KOČEVSKA REKA — V prostorskih podjetja Sneznik v Kočevski Reki je 15. julija odprla HKS — Hranilno-kreditna služba kmetijstva in gozdarstva Kočevje svojo poslovno enoto. Vodi jo Mojca Vogrinčič. Nova enota vodi hranilne vloge, tekoče in žiro račune, opravlja menjalniške posle ter izplačevanje pokojnin in osebnih dohodkov. Ustanoviteljice HKS Kočevje, ki vodi le posle za občane, so nekdanje delovne organizacije Zdrženega KGP Kočevje. Direktorica Anuška Kordiš pravi: »HKS Kočevje je do nedavnega opravljala le varčevalne posle, zdaj pa se prilagajamo potrebam strank in poslovnih partnerjev, da lahko opravijo vse bančne posle na enem mestu, se pravi pri nas. Svoje poslovanje še naprej dograjujemo in prilagajamo ter tako postajamo banka v malem.«

nega povečevanja plač, govore v prid tistim, ki ne verjamejo v uspešen izid razpisa samoprispevka. Ob uvedbi petletne-

Razpis občinskega posojila prav tako kot najem večjih kreditov ne prihaja v poštev. Za najem samo 70 milijonov kredita za dobo petih let bi denimo morali banki, ki ponujajo najugodnejše kreditne pogoje, vrniti kar 246 milijonov. Ker tudi na izdatnejšo republiško pomoč ne morejo računati, so v kočevski občini prisiljeni razmišljati tudi o drugih načinih zagotovitve potrebne denarja (morda iz družbenih gozdov?). Predlog šolnikov je bil, naj se proučijo možnosti, da bi del nekaterih davkov, ki se sedaj odvajajo republiko, zadržali v občini.

ga samoprispevka bi bila prispevna stopnja namreč kar 8-odst. oziroma 5-odst. ob sedemletnem samoprispevku. M. LESKOVŠEK-SVETE

NA PROSLAVI ODREDA BO GOVORIL KUČAN

DOLGA VAS — Na osrednji proslavi, ki bo v tem kraju 25. julija ob 11. uri v počastitev 50-letnice ustanovitve Kočevskega odreda, bo udeležencem pririditve spregovoril predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan.

Izpisji iz vrtca

Posledica splošne krize

KOČEVJE — Nove zakonodaje s področja otroškega varstva še vedno ni, kar pa vrtce, ki jih vse bolj zadržujejo posledice težkega gospodarskega in socialnega stanja v naši državi, postavlja v nezavidljiv položaj. Na seji kočevskega izvršnega sveta, ki je bila minul četrtak, so zato obravnavali celotno vrsto problemov s področja.

Najbolj pereč problem kočevskega vrtca so sedaj izpisji otrok in s tem poveznani presežek zaposlenih v vrtcu. Čeprav je v tem mesecu vpisanih samo 556 otrok, kar je za več kot sto manj kot pretekli mesec, se izvršni svet ni odločil za ukrepe. Menil je, da ti podatki zaradi počitnic in izpisa vseh tistih otrok, katerih starši so v tem času doma, ne kažejo pravega stanja. Vrtce so zadovoljili, da pripravijo izračun na podlagi predvidene številke otrok, ki bodo v vrtcu vpisani v septembru. Izračun bodo upoštevali pri pripravi rebalansa občinskega proračuna, pokazal pa bo tudi realnejšo sliko o morebitnem presežku zaposlenih, o čemer bodo razpravljali septembra.

Poseben problem je tudi dejstvo, da je v vrtcu vse več otrok, katerih eden ali celo dva starša nimata zaposlitve. Pri tem so poudarili pomen vrtca na vzgojo otrok in se odločili, da v bodoče vrtci otrok tistih staršev, ki so doma, ne bodo sprejemali v jasli, medtem ko bodo še vedno sprejemali otroke v vrtcu, torej vse otroke, starejše od treh let. M. L.-S.

Posojila za obrtnike in podjetnike

Milijoni za odpiranje novih delovnih mest

KOČEVJE — Občinska skupščina je v lanskem občinskem proračunu zagotovila nekaj nad 6 milijonov tolarjev posojil za obrt in podjetništvo. Letos so znesek povečali na 11,3 milijona tolarjev. Ta znesek je bil povečan v razmerju 1:3, tako da je bilo na voljo za 34 milijonov tolarjev posojil.

Komisija občinskega izvršnega sveta za razvoj malega gospodarstva, ki je ves postopek za pridobitev posojil vodila, je prejela 48 vlog. Izvršnemu svetu občinske skupščine pa je predlagala, naj dodeli posojila 34 posilcem. Kreditni denar je bil s sklepom omenjenega organa razdeljen tako, da so dobili po 2 milijona tolarjev: podjetje Prima, trženje z lesom in izdelki iz lesa, d.o.o., iz Konce vasi; Feniks Marketing iz Stare Cerkve; Gia, d.o.o., podjetje za gradbeništvo, inženjering, arhitekturo in trgovino Kočevje; Kovik, kovinska oprema Kočevje; Silk, trgovina na Novem trgu v Ljubljani; Hurwits socks iz Trsta; Rok, d.o.o., iz Kočevja. Po 1.600.000 tolarjev so dodelili Magerletom iz Črnolj, Protronixu iz Črnolj in LIP Pirče iz Vasi pri Kočevju. Znesek 1.500.000 so dodelili Samu Colnarju, šiviljstvu Trača, Kočevje, in AG inženjering, d.o.o., Kočevje. 1.200.000 tolarjev je dobil Rufac, d.o.o., iz Kočevja.

Po 1.000.000 tolarjev so prejeli: Boris Zupanc iz Kočevja; D & L, d.o.o., iz Kočevja; Trgoles, d.o.o., iz Klinje vasi pri Kočevju; TPK Mašna Kočevje in Anton Potisek iz Loškega Potoka. Znesek 9.000.000 tolarjev je prejel Milan Poje iz Podpreske v Dragi; znesek 750.000 tolarjev: Bemoz, d.o.o., iz Kočevja; znesek 700.000 tolarjev Grabar, d.o.o., iz Sela pri Osilnici; Limeks z Male Cikave pri Novem mestu; po 500.000: Ko-LES Kočevje; Brane Ferkulj, Pri Cerkvi, p. Struge; Trgoakt iz Brezovice pri Starem trgu; Elest iz Kočevja; Hočevar, d.o.o., Kočevje; Darko Jakovec iz Kočevja; Ivan Nose iz Šalke vasi. Po 350.000 tolarjev: Ivan Rauh iz Vilmolja in Blaž Klarič iz Kočevja. Znesek 290.000 tolarjev: Janja Ozanič, Stalcarji; 250.000 tolarjev Bojan Vardijan iz Kočevja; 210.000: Branko Šertelj iz Kočevja.

Izvršni svet je sklenil, da mora pogodba o najemu kredita vsebovati obveznost o zaposlitvi novih delavcev, in sicer po eno delovno mesto na 200.000 tolarjev posojila, in da mora biti zaposlitev izvršena najkasneje v enem letu po najetu posojila. Neizpolnitve obveznosti ima za posledico vrnitev celotnega zneska posojila z zamudnimi obrestmi. Izvršni svet si je pridržal pravico, da izvrši nadzor glede zaposlovanja. Če se bodo te napovedi uresničile, lahko pričakujemo letos nekaj nad 150 novih zaposlitev in v prihodnjem letu nekaj čez 300. VIKTOR DRAGOŠ

Nezadovoljstvo tistih, ki so prišli prej

Iz begunskega centra

KOČEVJE — Kočevski begunski center je zaradi nastanitvenih možnosti med boljimi centri v Sloveniji. V nekdanjem samskem domu SGP Zidar so namreč družine nameščene po manjših sobah, kar jim v določeni meri omogoča zasebnost. Vendar pa begunci, ki so v veliki večini prišli v Kočevje že aprila, kot da tega ne znajo ceniti.

»Največja težava je, ker begunci preprosto še niso doumeli, da je Slovenija druga država in da je le naša dobra volja, če smo jih sprejeli,« pojasnjuje razloge za nezadovoljstvo beguncev vodja kočevskega centra Milena Lautar in dodaja, da je razlog za to tudi v njihovi miselnosti in navajenosti, da jim vse priskrbijo drugi. Nerazumevanje in neodobravanje njihovega nezadovoljstva s strani beguncev, ki so prišli kasneje kot večina ostalih, pa dokazuje, da se tisti, ki so prišli že v aprilu in pravih grozot vojne pravzaprav niso občutili, ne zavedajo dovolj, da jih je Slovenija s tem, ko jih je sprejela, obvarovala pred morilskimi divjanjem in morda celo smrtjo.

Kljub temu članice medresorske komisije: Ana Pevec-Hočevar, Tatjana Jerbič, Mira Šertelj, Jožica Klarič in vodja Milena Lautar, ki opravljajo delo

• Kočevski begunski center je glede stroškov prehrane, ki znašajo 154 tolarjev na dan, najcenejši center v Sloveniji. Zasluga za to gre neprestani obilni pomoči najrazličnejših organizacij in posameznikov iz Kočevja. To pa je tudi razlog, da je republiška uprava za zaščito in reševanje, ki s tujimi državami vodi razgovore o prevzemu centrov, med prvimi predlagala ravno kočevski begunski center. Skupaj s centri iz Škofje Loke, Postojne in Radovljice ga bo prevzela Italija, ki je pripravljena kriti le stroške prehrane, in sicer v znesku 350 tolarjev na dan za enega begunca. Svetovna islamska skupnost je prevzela v popolno oskrbo 11 begunskih centrov oziroma 10.000 beguncev, Švedska center v Ilirski Bistrici, v teku pa so tudi razgovori s Turčijo za prevzem centrov v Ribnici in Črnolju. Urad za begunce, ki je bil v Ljubljani odprt 1. julija, si bo še nadalje prizadeval, da bi vseh 59 centrov v Sloveniji prešlo v oskrbo tujih držav in organizacij.

z begunci brezplačno, mnoge težave beguncev razumejo in jim zato skušajo pomagati. M. L.-S.

NEVARNO »OROŽJE«

GOTENICA — Splošno je znano, da je bilo in je še na območju Kočevske Reke več raznih skladišč, od orožja in hrane do arhiva filmov. Skladišče najnevarnejšega orožja, ki je podšlo oz. položilo že mnoge junake, pa smo odkrili v sami Gotenici. V vinski kleti v Gotenici smo našli v skladišču oz. vinski kleti, v kateri je bogato založena vinoteka, s tem »orožjem« pa nameravajo obdelovati in napadati predvsem turiste, ki jih zdaj vabijo na to, nekdanj zaprtu območju. Obisk je treba napovedati 48 ur prej.

Sevničica protestira zaradi cest

Razporeditev cestnega denarja kaže, da Dolenjsko in Posavje odrivajo na rob — Sevničani zahtevajo dokončanje gradnje cest in več denarja za vzdrževanje

SEVNICA — »Nadaljevanje del na regionalni cesti R 363 Impoljca—Zavratec, ki so se začela že v letu 1990, mora biti vključeno v predlog plana Republike uprave za ceste (RUC) za leto 1993, saj Dolenjska s Posavjem ne more postati slovenski nerazviti jugovzhod, kar letošnja razdelitev cestnih sredstev jasno nakazuje. Tudi mi smo del Slovenije, zato nas delitev denarja za ceste v letu 1993 ne sme več zaobiti,« je rečeno v protestnem pismu sevniške občinske skupščine direktorju RUC Andreju Levičniku.

Na skupni seji vseh zborov 14. julija so poslanci menili, da se bo treba lotiti tudi drugih ukrepov, vključno z začasnimi blokado cest, če se stvari ne bodo izboljšale. Glede omenjene ceste Impoljca—Zavratec, ki je že posodobljena v dolžini dveh kilometrov, čeravno dela še niso povsem končana, Sevničani terjajo, da jo je treba najpozneje v prihodnjem letu posodobiti še na preostalem delu od Impolja do priključka na magistralo M-10-3. Prav tako mora biti pripravljena tudi vsa tehnična dokumentacija za odsek od Zavratca do stare Bučke (R 386).

Sevničani zahtevajo, naj v republiko v plan za leto 1993 vključijo tudi modernizacijo poldrugi kilometra odseka regionalne R 330 od Loke do Radeč, ki je že večkrat izpadla iz programa. Ta posodobitev je še toliko bolj nujna, ker plazovi na cesti Sevnica—Breg ovirajo avtomobilni in tovarni promet, dostop do Loke iz Radeč pa je zaradi omenjenega

izjemno slabega makadamskega odseka prav tako nemogoč. Sevniška občinska skupščina je že nekajkrat opozorila, da v proračunu predvidena sredstva za redno vzdrževanje

OKROGLA MIZA O EKOLOGIJI

BLANCA — občinski odbor SKD Sevnica priredi v nedeljo, 26. julija, ob 15. uri v prosvetnem domu na Blanci okroglo mizo o ekologiji s posebnim poudarkom na odlagališču nizko in srednje radioaktivnih odpadkov, ki je predvideno v bližini Blance, v Gorenjem Leskovcu. Na okrogli mizi bo sedeloval priznani geolog dr. Stanko Buser, ki je, kot je znano, tudi predsedniški kandidat slovenske ljudske stranke.

nje ne zadoščajo niti za petino obsega potrebnih vzdrževalnih del po veljavnih standardih in normativih. Poseben problem je zagotavljanje denarja za redno vzdrževanje lokalni cest, kjer je za sevniško občino poredvideno po ključu za leto 1992 skupno 4,2 milijona tolarjev ali 350.000 tolarjev mesečno. Do 10. julija je RUC nakazala Sevničanom le 1.467.551 tolarjev, kar zadošča le za 4 mesečne dvanajstine. Zatorej Sevničani

• Sevniška občinska skupščina zahteva, naj se takoj zagotovi denar za poravnavo zapadlih obveznosti iz naslova rednega vzdrževanja in da se vnaprej tekoče poravnava mesečne dvanajstine. Hkrati dajejo Sevničani pobudo, naj pri renominaciji republiškega proračuna zagotovijo dodatna sredstva za redno vzdrževanje vseh kategorij cest, ki bodo zagotavljala vsaj polovico obsega rednega vzdrževanja po veljavnih standardih in normativih.

v celoti zavračajo obrazložitev zaustavitve financiranja, češ da so planirana sredstva že porabljena, ker to preprosto ne drži. P. PERC

SMETIŠČE - Glavni problem smetišča v Mozlju je bil rešen, ko so smetišče temeljito pogasili, tako da se od njega ne širijo več stalni oblaki dima. Kljub temu da ostaja odpadke tudi sproti zasipajo, pa ostaja problem, ker bo smetišče kmalu polno. To se sicer ne bo zgodilo v kratkem, vendar dovolj kmalu, da so priprave na določitev in ureditev novega smetišča za kočevsko občino že sedaj v polnem teku. Novo smetišče bo predvidoma v Sohnu, kjer trenutno opravljajo geološke preiskave tal.

USTAVLJENA GRADNJA CEST - Ker je republika že pred časom ustavila gradnjo vseh cest v državi pa tudi vsa vzdrževalna dela na njih, tudi ceste do Predgrada ne urejajo. Morda je pri tem marsikomu jasno, ni pa vsem, da republika pri tem ne dovoljuje nobenih izjem. Kočevci bi namreč pristali, da bi sredstva, namenjena za gradnjo nadvozov pri Liku, ki ga bodo zato, ker pač ni cesta, lahko gradili, porabili za asfaltiranje ceste v Predgrad, vendar na republiko zatrjujejo, da to ni možno.

OBRTNA CONA - Medtem ko so se v Kočevju dolgo pripravljali na ustanovitev konzorcija, ki bo skrbel za izvajanje vseh del v obrtno-industrijski coni, so jih v obrtni coni Predgrad prehiteli. Resda bo ta dosti manjša kot v Kočevju, vendar že delajo temelje za eno izmed hal.

DELA V MUZEJU - Kljub težkim časom Kočevski muzeju v Kočevju ne bodo obrnili hrbita. Ker muzej za adaptacijo prostorov za stalno razstavo potrebuje prek 6 milijonov tolarjev, republika pa mu je pripravljena dati le nekaj več kot polovico, mu bo manjkajoči denar skušala zagotoviti občina.

Ribniški zobotrepci

PREVEČ ZAPOSLENIH - V Ribnici je že skoraj vsem jasno, da bodo morali v Riku število zaposlenih zmanjšati. Najbolj pesimistični pri tem omenjajo številke, ki se približujejo celo dvema tretjinama vseh zaposlenih. Večina bi se zato verjetno strinjala z obrazložitvijo, ki jo je na nedavni javni tribuni narodne demokratske stranke o lastinjenju in denacionalizaciji podal g. Umek. Kot glavni vzrok za današnjo veliko brezposelnost v Sloveniji je navedel prezaoptenost, ki je v preteklih letih vladala tako v upravnih organih, kot tudi v proizvodnji. Vprašanje pa je, koliko ljudi bi se strinjalo z Umekovo trditvijo, da managerskim strukturam sedanje stanje ustreza, saj bi radi dosegli čim nižjo ceno podjetja, da bi ga potem lahko sami čim ceneje kupili, zato ni pričakovati, da bodo managerske strukture pokazale interes za prestrukturiranje.

CARINSKA IZPOSTAVA - V začetku meseca je bila svečana otvoritev prostorov carinske izpostave v Ribnici. Vsi pristojni zatrjujejo, da bo s svojim delom pričela takoj, ko bo dala vlada republiški carinarici zeleno luč za zaposlitev carinikov. Predvidevajo, da se bo to zgodilo najkasneje v septembru.

Sevniški paberki

PREPIH - Če bi se poslanci sevniške občinske skupščine v takem številu priglasili k besedi kot na zadnjem skupnem zasedanju vseh treh zborov ob izrekanju o soglasju za imenovanje ravnateljice sevniške osnovne šole Sava Kladičnika, bi bile seje resda precej daljše, toda tudi bolj pestre in zanimive. O podobnostih morebiti kdaj drugič, tokrat le o tem, kje naj bi bilo uradno jabolko spora. Komisija za volitve in imenovanja, ki jo vodi socialist Albin Ješelnik, je namreč zadnji hip pred sejo SO sklenila, da začasno preloži imenovanje dosedanje v.d. ravnateljice Anice Pipan (SDP) za ravnateljico, ker želi pridobiti več informacij, začeti o razpisnih pogojeh. Ko je Pipanova zagrozila, da bo zaradi takega sprenevedanja komisije odstopila tudi kot poslanka, se je jeziček na tehnično odločilno nagnil na njeno stran. Malo prepiha in tehtanja ne škodi...

GROŽNJE - Najbolj pa so sevniški poslanci, ki niso najbolj na tekočem, kaj se šušlja po kuloarjih in tudi v novinarski srenji, osupnili, ko je poslanec Karel Vehovar z izštrpnim, kronološko dokumentiranim prikazom razvoja dogodkov pojasnjeval, kakšne posledice je povzročilo to, da je na seji 31. marca rekel, da je treba poklicati na odgovor tiste, ki so tudi v tej dvorani na široko propagirali gradnjo atomske elektrarne v Krškem, čeprav niso imeli pojma, kakšno nevarnost pomeni za vso Slovenijo. Vehovar je povedal, da ga je takrat po seji zvečer po telefonu poklical poslanski kolega Slavko Vilčnik in mu zagrozil, da bo, če ne bo prenehal z »izvajanjem« na seji skupščine, javno povedal, da je bil Vehovar v nemški vojski, in da mu bo kosti polomil. Vehovar je zatem opisal svoje zasluge za uspehe Jutranjke v 20 letih in Vilčnikove za 5 milijonov mark izgube Jugotana.

KOT NA KOMANDO - Seja krške občinske skupščine je bila, kot rečeno, 9. julija nenavadno dobro obiskana. Da ne bi delegati po nepotrebnem ustvarili vtis, da bodo odslej redno in množično dolgi sedeli na parlamentarnih sejah, so nekateri proti koncu dogodka odšli. Odšli so v kar precejšnjem številu in v precej kratkem času eden za drugim, kot bi jim bil kdo naročil, naj grejo, da se ne bo dalo glasovati. No, glasovati se res ni dalo. Socialistični in liberalnodemokratski tabor zaradi tega tega večer še ni mogel slaviti zmage nad vladno Franca Černeliča, ki ga zlobneži imenujejo mežnar, čeprav se v tem menda malce motijo. Zadeva je imela nadaljevanje in bo o tem pisalo.

KOGA IMAS RAJŠI - Svoje čase je dr. Ernest Petrič, zdaj slovenski predstavnik v Ameriki, jezil nad nekaterimi kolegi, češ da študentariji ponujajo slaščice, da jih ima rajši kot profesorje, ki slaščic ne ponujajo. Vojko Omerzu, predsednik skupščine občine Krško je iskanju zaupnice, je nedavno rekel, da imajo nekateri občinski sekretarji neko žepnico oz. "tašengeld". Mogoče je omenil žepnico iz enakih razlogov kot dr. Petrič slaščice. Da bi bil kateri od sekretarjev priljubljen, pa v Krškem ni videti ne slišati. Prej nasprotno.

ZVEZA - Duropack holding z Dunaja in Ljubljanske banka sta pogodbo o prodaji firme TES podpisala na Otočcu. Partnerja računata, da bo sodelovanje obeh firm teklo kot po maslu, in se verjetno ne zavedata, da se lahko kaj zatakne. Pogodbo sta podpisala v viteškem salonu hotela Grad Otočec, ki pa ga širša javnost bolje pozna kot poročno dvorano, v kateri je "podpisalo pogodbo" že precej partnerjev, pa so potem sodelovanje preklicali.

Novo v Brežicah

BREŽIŠKO PODZEMLJE - Nekateri viri povezujejo nekatera novejša dejanja predsednika skupščine občine Brežice, Teodorja Oršanica, z brežiškim podzemljem. Kot se ve, ne gre samo za župana, ampak za nekaj več ljudi, ki so se na vabilo predsednika menda znašli v objemu brežiškega podzemlja. Po vsem sodeč, zadeva ni enostavna, saj je župan v vabilu dal dosti točna navodila, kako in kaj. Tako je med drugim priporočil gumijaste škornje in primerna oblačila. To naj bi imeli s seboj vsi udeleženci ogleda podzemnih objektov starega brežiškega mestnega jedra. Gre namreč za to podzemlje, se pravi za zapuščene kleti pod mestom, na katerih ogled je povabil predsednik brežiške skupščine, in ne gre za nikakršno drugično podzemlje. Omenjeni podzemni svet v Brežicah je menda precej dragocena, a dokaj pozabljena zapuščina preteklega časa, ki bi jo arhitekti radi naredili spet koristno.

KULTURA IN TURIZEM - V Posavju je več ustanov, ki skrbijo za močan turistični utrip mest. Turizem in meščanom je končno vseeno, kdo jim lepša poletje. Organizatorjem pa menda ni vseeno, saj se zdi, kot da kdo komu hodi v zelje, kot se reče. Podobnost z razmerami v Brežicah ni izključena.

HIŠA - Brežiškega župana imajo v zobe, ampak poznavalci stavijo glavo, da čisto po krivici. V mestu pri občini namreč nastaja prenovljena hiša in ta je v marsičem podobna stavbi, v kakršni so bila v preteklosti edinole županstva. V tej zvezi se v Brežicah pripominja, da delajo novo županstvo. Koga imajo v zobe tisti, ki v omenjeni novogradnji vidijo kapelico, se ne ve, gotovo pa ne morejo imeti Cirila Kolečnika, kajti po nepotrebnih informacijah on sam meni, da gre za kapelico. Sicer pa glede te gradnje navedeni še ni vse. Omenjajo še nek žleb, ki je bil leta in leta neopažen. Zdaj, ko je poskodbovan, je delčen velikega zanimanja, zlasti zato, ker so različna mnenja o tem, kdo ga naj popravi.

• Pobožen je tisti, za katerega obstaja kaj svetega. (Söderblom)

• Boj se volka, ki v predvolilnem boju oponaša ovco!

• Milošević ne bo letel zato, ker je zločinec, ampak zato, ker je neuspešen osvajalec. (J. Zlobec)

• V demokraciji se izraža volja, v revoluciji pa nevolja naroda.

• Pesniki so vidci, ki nam pripovedujejo o možnem. (Nietzsche)

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 13. do 18. julija so v brežiški porodnišnici rodile: Jana Vodopivec iz Dolenje vasi — Lucijo, Demila Beganovič iz Jasenja — Azro, Vida Strojansček s Pokleka — Tadeja, Viktorija Šoba iz Stolovnika — Aleša, Romana Godler iz Starega Grada — Žiga, Fanika Žnidaršič iz Gor. Leskoveca — Aljoša, Marija Gorišek iz Krškega — Romana, Marica Kužner iz Soterskega — Tanjo in Anica Polšak iz Krškega — Grega, Cestitamo!

M. LUZAR

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Tesu naj bi kazali pot Dunajčani

Duropack Holding A.G. večinski lastnik firme TES, d.o.o., Brestanica — Omenjajo koristne učinke — Anton Matjašič za dva ali tri mesece

OTOČEC — Tu sta 15. julija predstavnik Duropack Holding A.G. z Dunaja in Ljubljanske banke Ljubljana podpisala pogodbo o delni prodaji TES, d.o.o., Brestanica tej avstrijski družbi. Duropack je s to pogodbo kupil za 50 milijonov šilingov 66 odstotkov Tesa, 34 odstotkov Tesovega premoženja pa ostaja LB Ljubljana, doseadanji lastnici brestaniške tovarne.

Kot so poudarili ob podpisu, bo TES Brestanica s pomočjo večinskega lastnika Duropacka zanesljivo postal v nekaj letih vodilni proizvajalec embalaže v Sloveniji. Z navezavo na

Dunaj si je Tes zagotovil po ocenah obeh lastnikov pot na tuje trge. Sodelovanje naj bi po teh ocenah pripomoglo k rešitvi poslovnih težav, ki so se začele v sicer dobro stoječi brestaniški tovarni embalaže kopiciti zaradi oženja trga in zaradi neurejenega sistema denarnega plačevanja blaga na domačem tržišču. TES po trditvah direktorja Antona Matjašiča dobiva samo za 30 odstotkov »prodanega« blaga v plačilo denar, vse preostale

nakupe trg poravnava v blagu. Pogosto pa TES ne dobi ne denarja ne blaga in vse naštetu pomeni Tesovo pot navzdol. Članstvo v močni Duropackovi tržni in kapitalski verigi naj Tesu znova pomagalo na zeleno vejo.

Sedanji direktor Anton Matjašič bo vodil TES še 2 do 3 mesece po podpisu omenjene solastniške pogodbe. V tem času bodo sestavili novo vodilno ekipo, ki jo bo vodil kateri od Duropackovih mož. Kako bo nova lastniška sestava vplivala na število zaposlenih v TES, ob nedavnem podpisu na Otočcu niso povedali ničesar določnega.

L. M.

PODPISALI POGODBO — Ob podpisu pogodbe med Duropackom in Ljubljansko banko je slovenska stran napovedala več koristnih posledic te avstrijsko-slovenske kapitalske povezave. (Foto: L.M.)

Brežice po hrvaški blokadi

Ciril Kolečnik, predsednik izvršnega sveta, ostro o hrvaških taksah in še naši vladi

BREŽICE — Brežiško gospodarstvo je zelo prizadela nedavna uvedba hrvaških dajatev na blago, uvoženo iz Slovenije. V nastali katastrofalni situaciji mnoga podjetja malodane samo še čakajo na svoj konec. Ker ni časa in tudi ne denarja za preusmeritev na druga tržišča, pričakujemo, da bo Slovenija v teh razmerah zagotovila sredstva in s tem kaj storila za ublažitev nastalih težav. Tako je nedavno predstavil razmere, nastale po sprejemu hrvaških uvoznih zaščitnih ukrepov, predsednik brežiškega izvršnega sveta Ciril Kolečnik.

Kolečnik je dokaj črnogledo napovedal možnost gospodarskega in socialnega zloma, do katerega po njegovem lahko pride, če se slovenska vlada ne bo hitro odzvala. Pri tem je opozoril, da ob trajanju takih razmer ne bi bilo več mogoče obvladovati nezadovoljstva in zagotavljati socialnega miru. Ko-

lešnik, nezadovoljen s sedanjo politiko slovenske vlade do Hrvaške, je napovedal različne brežiške proteste. Tako naj bi iz občine zastavili v slovenski skupščini poslanska vprašanja na omenjeno temo, zahtevali jasen odgovor slovenske vlade in saméga predsednika dr. Drnovška ter zahtevali odgovornost za sedanje slovensko ravnanje po uvedbi hrvaške gospodarske blokade. Kot ka-

• Po Kolečnikovi besedah so ljudje, zlasti podjetniki, nezadovoljni, ker slovenska vlada ni ukrepala ob uvedbi hrvaških carinskih dajatev. Ker je bil pred časom slovensko-hrvaški sestanek na vladni ravni, je Slovenija za hrvaške ukrepe verjetno izvedela. Če zanje ni vedela, bi morala odločneje protestirati, saj Hrvaška v tem primeru nastopa kot nezanesljiv partner.

že, bi Brežice zagroze Sloveniji tudi z državljanstvo nepokorščino. L. M.

Odpadke v novomeško občino

Dokler ne bo nove deponije v Brežicah

BREŽICE — Brežiški občinski izvršni svet se ta čas ubada z vprašanjem, kako shranjevati komunalne odpadke. Pred časom si je občinska delegacija ogledala deponijo na Prevaljah in v Tinjah. Medtem ko je prvo ocenila kot slabo, je druga vzorno urejena in bi jo veljalo imeti za model sodobno opremljenega odlagalništva odpadkov. V Brežicah še niso tako daleč, da bi začeli graditi lastno odlagalništvo. Trenutno rešujejo vprašanje, kam odlagati smeti po tistem, ko bo polno sedanje dobovsko smetišče. Občinskemu izvršnemu svetu ni preostalo drugega, kot da ob pomanjkanju ustreznih lokacij išče poti na druge deponije. Tako naj bi brežiške komunalne odpadke v vmesnem obdobju vozili na deponijo v novomeško občino, in sicer naj bi to trajalo dobrega pol leta. V brežiški vladi so izračunali, da bo transport smeti v novomeško občino zelo povečal stroške pri pobiranju odpadkov v Brežicah. V Brežicah bodo predvidoma začeli graditi novo deponijo v začetku naslednjega leta. Izvršni svet skupščine občine Brežice je posvečal že dosti pozornosti zbiranju odpadkov in sortiranju le-teh na izvoru.

M. LUZAR

Vidmovo vodstvo o načrtih

Dva Šveda za pomoč Vidmu — Preveč 135 delavcev

KRŠKO — Upravni odbor Vidma je sprejel predlog organiziranja podjetja, ki ga je pripravil generalni direktor Rolf Norman. Norman je v vodstvo vključil tudi dva švedska strokovnjaka, medtem ko so drugi člani vodstva bili že prej v Vidmu na odgovornih mestih. Upravni odbor je sprejel tudi Normanov načrt o številu zaposlenih. Po tem programu generalnega direktorja je 135 delavcev postalo t. i. tehnološki presežek, vendar ta da številka še ni dokončna.

Vodstvo Vidma je informiralo upravni odbor, da se proizvodnja v

• O Ljubljanska banka kot Vidmovo največji upnik je pristala, da del kratkoročnih kreditov spremeni v dolgoročne kredite. Gre za kratkoročna posojila, katerih obresti najbolj bremenijo Vidmovo tekoče poslovanje.

krški tovarni celuloze in papirja počasi normalizira in da je bistveno zmanjšalo izgube v tekočem poslovanju.

UREJAJO VZHODNI DEL

BREŽICE — Brežiška občina je naročila izdelavo ureditvenega načrta za vzhodni del Brežic, da bi ustregla željam in potrebam bodočih investorjev ob Titovi cesti. V omenjenem mestnem predelu je veliko nepozidanega prostora, in kot ugotavljajo na občini, je veliko zanimanje za naložbe v trgovine, banke, zastopstva in podobne poslovne objekte na tem »neobdelanem« območju. Skladno z interesi naj bi ureditveni načrt med drugim predvidel gradnjo

GRADIJO NASIP — Hrvaška vodoprivreda iz Zagreba je začela sporni nasip ob Sotli graditi že leta 1991. Inšpektor je dela ustavil, vendar se izvajalci ne dajo. Tako so v četrtek, 16. julija, popoldne na nasip dovažali zemljo in jo ravnali, kar kaže tudi posnetek. Res pa je, da na zgornjem delu nasipa takrat delavcev ni bilo. (Foto: L. M.)

Najprej razmislek, potem nasip

Tako predlagajo strokovnjaki, ko komentirajo gradnjo nasipa na bregu Sotle — Hrvaški nasip na slovenskem ozemlju — Inšpektorji, a še ti nemočni

DOBOVA — V brežiški občini, predvsem v vladi in med ljudmi ob meji pri Dobovi, zadnje dni veliko razpravljajo o nasipu, ki ga podjetje iz Hrvaške gradi na levem bregu Sotle na območju Rigone. Tema je vroča, ker je nasip na sedanjem ozemlju Slovenije in ker o njem — po razpoložljivih informacijah — Slovenci in Hrvatje niso našli skupnega jezika. Zadeva je spriču zaostrenih odnosov med Slovenijo in Hrvaško dobila precejšnjo težo.

Ciril Kolečnik, predsednik brežiškega občinskega izvršnega sveta, ki se je pred dnevi srečal z novinariji, je zaskrbljen nad slovensko državno politiko. Videti je, da je državi Sloveniji vseeno, kaj se dogaja s tem južnim delom njenega ozemlja, in da se mu je odpovedala. Če slovenski odpravnik poslov v Zagrebu vroči napisano slovensko stališče Slovenije, je to premalo, saj nič ne zaleže. Gradnjo nasipa skušajo zaustaviti inšpektorji, vendar je po Kolečnikovem mnenju to premalo za uspeh, če je država Slovenija mlachna.

Če je po eni strani gradnja nasipa političen problem, pomeni po drugi strani življenjsko stisko domačinov. Prvi so nanjo menda opozorili Rogoletovi, ki imajo blizu, kjer nastaja nasip, piščančjo farmo, nekatera druga poslopja in sadovnjak. Nasip, tako kot ga gradijo zdaj, bi ob narasli vodi ogrozil gospodarska poslopja omenjene družine. Zato je urbanistični inšpektor medob-

Učbeniki za več rodov

Komisijaska prodaja

KRŠKO — Knjigarna Opus, ki je letos prvič organizirala komisijasko prodajo učbenikov, ugotavlja, da je za nakup in prodajo tovrstnih rabljenih knjig veliko zanimanja. V knjigarni so na voljo knjige za vse razrede osnovne šole in za vse srednješolske usmeritve. Pri osnovnošolskih knjigah je dobra ponudba in povpraševanje, medtem ko je za knjige za višje letnike srednje šole povpraševanje večje, kot je na voljo rabljenih učbenikov. Komisijaska prodaja v Opusu kaže, kar se verjetno potrjuje tudi pri večini knjigarnarjev, da marsikateri kupec šolskih knjig, posebej iz revnejših slojev slovenske družbe, želi pri nakupu prihraniti kaj denarja, kar včasih mogoče ni prihajalo toliko od izraza. Ceno, ki jo bo kupec plačal v Opusu, določijo knjigarna skupaj s prodajalcem.

Če se rabljene učbenike torej dajo prodati, bo to verjetno spodbudilo marsikaterega učenca, da bo med šolskim letom bolj pazil na knjige in jim s tem zagotovil višjo prodajno ceno. Iz tega bi morali najti nauk zase tudi kreatorji šolske politike in založniki učbenikov. Silvo Mavsar, lastnik knjigarne Opus, prvim predlaga, naj ne menjajo učbenikov tako pogosto, kot jih doslej. Založnikom priporoča, naj izdajajo knjige v trpežnejši vezavi, da bi dlje zdržale.

OBIRANJE SADJA IN DRUGO

KRŠKO — V krškem študentskem servisu, ki je podružnica mariborskega in pokriva Posavje, imajo precej obsežne sezname čakajočih na delo, s tem da je deklet manj kot fantov. Slednjim je na voljo večina fizično delo, za katere potrebujejo delovno silo v Trimu v Dobovi, sevniškem Jugotaninu in tudi drugod. Dekleta najdejo zaposlitev najpogosteje v strežbi v gostinstvu. Za objoje je v teh dneh dela v krškem Agrokombinatu, kjer obirajo sadje. Uro dela plačujejo različni delodajalci za različna dela po 100 do 150 tolarjev.

GRADIJO NASIP — Hrvaška vodoprivreda iz Zagreba je začela sporni nasip ob Sotli graditi že leta 1991. Inšpektor je dela ustavil, vendar se izvajalci ne dajo. Tako so v četrtek, 16. julija, popoldne na nasip dovažali zemljo in jo ravnali, kar kaže tudi posnetek. Res pa je, da na zgornjem delu nasipa takrat delavcev ni bilo. (Foto: L. M.)

Domačine straši hrvaška gradbena vmeza zato, ker mislijo, da bo nasip povečal nevarnost naraslih vod v tem delu Obsoletja. Vnimivo je, da podobno nevarnost vidijo tudi drugi. Inž. Janez Kokol iz republiškega ministrstva za varstvo okolja in urejanje prostora meni, da nasip povečuje nevarnost poplavl na slovenskem ozemlju na tem območju.

M. LUZAR

• Hrvaška stran si pred to nevarnostjo, na katero je večkrat opozoril tudi Ciril Kolečnik, očitno zatiska oči. Inž. Kokol navaja, da hrvaška stran ni nikoli iskala niti dobila soglasja za zemeljska dela, ki jih sedaj izvaja ob Sotli, čeprav bi tako dovoljenje morala dobiti po zakonu. Kar zadeva različne zamisli o gradnji nasipa, smo pri Vodnogospodarskem podjetju v Novem mestu izvedeli, da je doslej že bilo v obdelavi nekaj delovnih predlogov o urejanju Sotle od njenega izliva

v Savo do naselja Ključ. Tovrstne zamisli, s katero bi soglašala hrvaška in slovenska strokovna javnost, do danes še ni na papirju. VGP vztraja pri izdelavi analiz, ki bi natančno pokazale, kakšna nevarnost je narasla voda tako ali drugače zavarovane Sotle, Hrvaška vodoprivreda pa očitno meni, da tak poglobljen pristop ni potreben. Gradnjo omenjenega nasipa povezujejo s hrvaškimi pripravi na gradnjo savske elektrarne Podsused.

kultura in izobraževanje

JAVNE RAZPRAVE O KULTURNIH SPOMENIKIH

ČRNOMELJ — Tukajšnji oddelek za družbeni razvoj je včeraj pripravil pri Staničevem gradu v Črnomlju javno razpravo o odloku o razglasitvi tega gradu za kulturni spomenik. Danes, 23. julija, pa bo ob 19. uri prav tako javna razprava o odloku o razglasitvi antičnega mitreja na Rožancu in podružnične cerkve sv. Jurija na Rožancu za kulturna spomenika. Javna razprava bo pri mitreju, nato pa si bodo udeleženci ogledali še bližnje cerkve sv. Jurija. Na razpravo so vabljeni vsi krajanji in lastniki parcel na varovanem območju ter vsi, ki jih zanima kulturna dediščina.

PRODAJNA RAZSTAVA V BEGUNJAH

BEGUNJE — V petek so v Avsenikovi galeriji v Begunjah na Gorenjskem odprli prodajno razstavo slik - grafik. Na razstavi sodelujejo: Martin Avsenik, Todorče Atanasov, Lucijan Brajša, Janez Boljka, Riko Debenjak, Črtomir Frelj, Marjeta Godler, Klementina Golija, Tomaž Kržišnik, Pavel Pop, Arjan Pregl, Maksim Sedej, Vida Slivnikar - Belantič, Rudi Španzel, Hamir Tahid, Klavdija Tutta, Biljana Unkovska, Pavle Učakar, Eka Vogelink in Boris Zulian.

10. FESTIVAL RADOVLJICA 92

RADOVLJICA — Od 26. julija do 9. avgusta bo v Radovljici 10. Festival Radovljica 1992. Nastopili bodo glasbeniki iz celega sveta: pihalni ansambel Musica aperta, Ryo Terakado z baročno violino, Shalev Adel na čembalu, Carissimi consort, ansambel s staro glasbo z aventičnimi instrumenti, Klemen Ramovš s kljunasto flavto, Valter Dešpalj, violončelo, Istvan Romer, kitara, Accentus, ansambel za staro glasbo z aventičnimi instrumenti, in Maggie Cole na čembalu.

POD VEDRIM NEBOM IN V LUČI BAKEL — Z recitala »Djelem, djelem ali Cigani se predstavijo« v atriju novomeškega Doma obrtnikov. (Foto: MiM)

VABILO

PIRAN — Od 18. do 20. septembra bo v Piranu v organizaciji Študentske organizacije Univerze v Ljubljani potekala pesniška kreativna delavnica, ki jo bosta vodila Boris A. Novak in Milan Dekleva. Udeleženci se bodo srečali tudi s Tomažem Salamunom. Dvodnevno bivanje s prehrano, izletom v Sečoveljske soline in kotizacijo bo stalo 60 DEM v tolarški protivrednosti. Sponzorji delavnice so Abanka, d.d., Ljubljana, DI-InfoDesign, d.o.o., Ljubljana ter Student Tours iz Pirana. Prijave lahko pošljete do 10. avgusta na naslov: Študentska organizacija Univerze v Ljubljani (za Piran 1992), Kersnikova 4, Ljubljana.

JUTRI JAZZ VEČER V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ — Za prejšnjo soboto napovedani koncert skupine jazz party, ki je odpadel zaradi bolezni basista Čarilja Novaka, bo ta petek, 24. julija, ob 22. uri v prostorih Mladinskega kulturnega kluba Bela krajina. Skupino sestavljajo še trije odlični jazz glasbeniki: trobentač Petar Ogrin, kitarist Dejan Pečenko in bobnar Dragan Gajič.

RAZSTAVA KARIKATUR

METLIKA — V Ganglovm razstavišču v metliškem gradu bo v petek, 24. julija, ob 20. uri otvoritev razstave karikaturnih članov hrvaškega društva karikaturistov. Razstava, ki jo je pripravil Center za kulturo in izobraževanje iz Zagreba, bo odprta do 16. avgusta.

»Cigani« se predstavijo

Prispevek za obogatitev poletnega kulturnega utripa

NOVO MESTO — Poletni kulturni utrip dolenske metropole, ki mu ozadje daje grafični bienale, se je pospešil v petek zvečer, ko so v atriju Doma obrtnikov na Glavnem trgu zavneli zvoki ciganske glasbe. Skupina mladih iz Novega mesta in iz Metlike, ki jo je zbrala Katra Rangus, je pod organizacijskim pokroviteljstvom novomeške ZKO in ob podpori Laboda in Novolese pripravila recital ciganske poezije in glasbe z naslovom Djelem, djelem ali Cigani se predstavijo. Gledalci, ki bi jih lahko bilo tudi malo več, so posedli kar po tleh in v luči bakel ob improviziranem ciganskem taborišču prisluhnili pesmim

Izjemno lep plesni večer

Uspešna predstava domačinov in gostov iz Pariza na zaključku plesne delavnice v Novem mestu

NOVO MESTO — Ob koncu minulega tedna se je v Novem mestu iztekla Poletna plesna delavnica, ki sta jo pripravili občinska zveza kulturnih organizacij in plesna skupina Terpsihora iz Novega mesta. Delavnico je obiskovalo okrog 80 mladih plesalcev iz Novega mesta pa tudi iz drugih slovenskih krajev. Jazz plesno tehniko in sodobno tehniko Horton je poučeval Fred Lasserre, vsestransko oblikovani pedagog, plesalec in koreograf iz Pariza, ki je med drugim opravljal specializacijo in kasneje poučeval tudi v Alwin Ailey Dance Centru v New Yorku. Mnogi znanja željni plesalci so v Novem mestu še za teden dni podaljšali intenzivni trening, ki so ga pričeli že na ljubljanski Poletni plesni šoli.

Da pa Fred Lasserre ni le dober pedagog, ampak tudi zanimiv koreograf in odlični plesalec, je dokazal v predstavi ob koncu plesne delavnice z naslovom Sredi prostora ples. S krajšimi koreografijami oz. odlomki so poleg Lasserre in njegove partnerke Fabienne Bertho nastopili še člani plesne skupine Terpsihora iz Novega mesta in skupina Nero iz Maribora.

V vseh petih koreografijah, katerih avtor je Fred Lasserre, sta bila izvajalca tehnično in izredno odlična: Lasserre eleganten, z lepimi linijami in dobro energijo, Fabienne Bertho pa živa, zapejliva in temperamentna.

V plesu Matadora se plesalca zapletata v ljubezensko corrido — pri čemer se vzpostavita med moškim in žensko odnos žrtve in rablja — v prisposobi med

bikom in matadorjem — s tem da se spola v obeh vlogah izmenjujeta, na koncu pa »matadora« zada moškemu smrtni udarec. Vsakdo torej nosi v sebi krali obeh nasprotij.

Na podoben način, vendar bolj pričljivo se Lasserre z izmenjavami živalskega in človeškega gibanja poigrava v solo plesu Runa, ki je koreografsko in gibno suvereno oblikovan ter izrazno natančno izdelan. Lasserre je ta svoj izjemni solo odplesal živeto in vznemirljivo.

V Bluesu je Bertho izzivalna in skoraj agresivna, v duetu s stolom pa se splete nemogoča, strastna avantura med zrelim moškim in mlado zapeljivko. V Plesu v belem na glasbo Vivaldija Lasserre eksperimentira z neoklasičnim slogom, v katerega vpleta sodobne elemente, nekoliko spominjajoče na Alvina Aileya, ki je bil eden izmed njegovih učiteljev in vzornikov. Ples v belem je vedro, svetlo, dinamično in poetično delo, dobro izvedeno in ožarjeno z očarljivostjo obeh plesalcev. Tudi koreografijo, ki jo je odplesala mariborska plesna skupina Nero, je pripravil Fred Lasserre med svojim aprilskim obiskom v Mariboru.

Marta Štemberger, ki vodi novomeško skupino Terpsihora, se razvija v zanimivo koreografsko osebnost. Ne manjka ji oblikovne domiselnosti in raznovrstne plesne motivike. V kompoziciji duetov, triov in skupin ter v obdelavi prostora kaže dokajšnjo stopnjo izurjenosti in navdiha. Videli smo odlomke iz njene zadnje daljše predstave. Dueta sta po izrazu diametralno nasprotna: prvi je senzualen, telesen, drugi pa duhoven, pravzaprav prej romantičen. Tudi trio deklet in ples skupine se nagibajo k nekakšni novi romantiki; morda bi izbor manj »lepe« glasbe razširil izraznost, te sicer zelo tekoče in čedno narejene plesne kompozicije. Plesalke in plesalci s Štembergerjevo na čelu, ki je plesala v obeh duetih in v skupini, so pokazali veliko gibno kulturo.

NEJA KOS

KNJIGA O PRETEKLOSTI IN SEDANJOSTI OBČINE TREBNJE

Center za izobraževanje in kulturo občine Trebnje je pred kratkim izdal knjigo Franceta Režuna: Naši kraji - podobe preteklosti in sedanjosti v občini Trebnje. Knjiga prikazuje naravne značilnosti občine, prometno lego, naseljenost, razvoj, boj za obstanek ljudi, kulturni utrip, kulturne in zgodovinske in druge znamenitosti, gospodarske panoge in družbene dejavnosti. Opremljena je z barvnimi in črno-belimi fotografijami, geografskimi kartami in čudovitimi vinjetami Lucijana Reščiča. Likovna podoba daje knjigi še prav poseben čar. Pobudnik za izdajo te lepe knjige je bil predsednik trebanjske občine Ciril Pungartnik z željo, da bi našla svoje mesto v vsaki družini, ki živi v trebanjski občini.

MATEJA AHLIN
Sentrupert

• Največji nesmisel v življenju je živeti v prepričanju, da je življenje brez smisla.

»V svojih jedkanicah sledi Friedlaender list za listom skritim zvokovnim svetovom, ki na skrivnostno način povezujejo vid in sluh. Z grafičnimi sredstvi razvija konvergenco, ki ima enako mero slikarskih in glasbenih potez, in vendar ne krmi avtonomije medija. S suverenim mojstrstvom in virtuoznostjo je širil tiste meje, ki so v preteklosti akvintati in jedkanici določale zelo ozek prostor. Za njegovo polstoletno ustvarjalno delo na tem zanj tako bistvenem področju je značilna obvezujoča doslednost. Njegova ustvarjalna pot je vodila od predmetnih črno-belih listov zgodnjega obdobja do današnjih pretanjenih abstraktnih barvnih kompozicij. Le redkim umetnikom v našem stoletju je uspelo tako kot Friedlaenderju da so barvo prepričljivo uporabili kot samostojno grafično sredstvo, da je niso več uporabljali zgolj kot koloristični priradec. Friedlaender je dal umetnostnozgodovinsko pomemben prispevek k razvojni zgodovini tega medija; osvobodil ga je iz spon multiplikacijsko obrabljene reproduksijske tehnike, jedkanica pa je s tem — po njegovih lastnih besedah — dosegla isto »vrednost in pomen«, kot ju ima slikarstvo.« (Siegfried Salzmann)

Ob otvoritvi 2. bienala je gospod Salzmann govoril o pomenu Friedlaenderja tudi za odnose med Francijo in Nemčijo. Kot izraz tega je kancler Kohl razstavljal njegova dela v svojih delovnih prostorih. Za Slovenijo in bienale slovenske grafike Otočec je bil pomembna informacija, da je Friedlaender poklonil bienalu v trajno last zbirko 20 razstavljenih grafik velikih vrednosti. Veseli smo njegove razstave, ki bo odprta do 15. septembra v Novem mestu.

Zelo rad se ga bom spominjal.
BRANKO SUHY

Dogodki v sliki in besedi

PROMET POSTAVLJEN NA GLAVO — Kar je dalo slutiti četrtkovo, vodstvu občinskega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora neznano risanje črt po sredini novomeškega Glavnega trga in Ceste komandanta Staneta, se je v petek zjutraj tudi zgodilo. Zaradi polaganja plinovodnih cevi ter obnove mestnega vodovoda in kanalizacije je središče Novega mesta namreč čez in čez prekopano, zaradi česar je bilo treba vpeljati povsem spremenjen prometni režim. Vozniki, vajeni vožnje na pamet, se komaj navajajo, da se v najožje mestno središče spet pride po Cesti komandanta Staneta (na sliki), iz njega pa po Glavnem trgu navzdol in da je problem s parkiranjem še večji kot sicer. Še večji kot navadno so tudi problemi zaradi dostave trgovinam, ki poteka tja do poznega popoldneva. Še sreča, da ni bilo nobene prometne nesreče, ker se tudi pešci še niso navadili, da je treba biti pozornejši kot sicer in ob prehodu ceste pogledati v obe smeri. Za povrh je od ponedeljka zaradi sicer prepotrebne obnove križišča pri Ljubljanski banki zaprt za promet še tamkajšnji konec Novega mesta. Zmešnjava je popolna, zato pa naj bi bilo konec avgusta vse že ena A. Do takrat ne bo odveč skrajna previdnost. (Foto: Z.L.-D.)

POLICIJA NA ŠTIRIH NOGAH — Policijska postaja v Novem mestu od minulega petka po izkušnjah »evropske« policije po dveh letih premora spet uvaja policijsko konjenico. V sodelovanju s konjeniškim turističnim centrom Bajnof je najela potrebno število jahalnih konj in zato usposobila tudi pet policistov. Patrujo sestavljata dva konjenika. Njuno delovno področje je čuvanje južne meje, nadzor in obhod turističnih kompleksov, črni ribolov, kraja poljščin in številne druge naloge. Po besedah inšpektorja inšpektorata policije Novo mesto, Francija Povšeta, ki vodi in uvaja to policijsko novost, bosta miličnika na konjih štiri do pet ur, po potrebi pa tudi več. Na sliki: prva sta v petek proti Otočcu zajahala Dušan Fifolt in Milan Kranjc. (Foto: J. Pavlin)

CARINSKO-ŠPEDITERSKA IZPOSTAVA TUDI V RIBNICI — V začetku julija so se v prostorih nekdanjega salona pohištva pri železniški postaji zbrali na otvoritvi špeditersko-carinske izpostave v Ribnici številni gospodarstveniki iz ribniške in kočevske občine, politični predstavniki ter predstavniki špediterja in carine. Na izpostavi v Ribnici bodo izvajali vsa špediterska dela in carinjenje blaga za podjetja in fizične osebe iz ribniške in kočevske občine. S tem se bodo podjetniki izognili nepotrebnemu čakalju tovornjakov in odhodu na razgovore s carino in špedicijo v Ljubljano. Zaradi prepovedi zaposlovanja v državni upravi in letnih dopustov se še ne da točno napovedati, kdaj bo izpostava začela delati. (Foto: M. Glavonjič)

OBIRANJE LIPE — Na Kočevskem imajo v tem času tako kot že vsa leta doslej velike težave z obiralci lipe. Predlog kočevskih gospodarjev, da bi lipo proglasili za zaščiteni drevo, člani kočevskega izvršnega sveta na svoji zadnji seji niso podprli, saj menijo, da kljub visokim kaznim nevestnosti obiralcev, ki lipo uničujejo, s tem ne bi odpravili. Naklonjeni pa so bili predlogu, da bi moral vsak obiralec pri odprodaji lipovine predložiti nekakšno potrdilo, da je bila lipo obrana po določenih predpisih. Prihodnje leto bodo to tudi uresničili. Na sliki: Če bodo pri Kavčičevih iz Zelenj pri Kočevju tudi prihodnje leto obirali lipo na podoben način kot letos, ko so oklestili samo drobne veje, bodo potrdilo zagotovo dobili. (Foto: M. L.-S.)

Umrli velik prijatelj Slovenije

V Parizu je 18. junija umrl prijatelj, svetovno znani umetnik, mojster grafike, častni gost 2. bienala slovenske grafike Otočec — Johnny Friedlaender

Slovo od velikega umetnika in človeka je vedno pretresljivo, še posebej, ko gre tudi za velikega humanista, ki je v 60. letih zelo pomembno vplival na razvoj slovenske grafike oziroma ljubljanske grafične šole. Leta 1955 se je udeležil I. mednarodnega grafičnega bienala v Ljubljani, 1957 pa je imel v Jakopičevem paviljonu retrospektivno razstavo. Po tem so naši mladi grafiki odšli na specializacijo v njegov atelje Rue Saint Jacques 187 v Parizu. To obdobje je pustilo močne sledi v slovenski grafiki. Njegovo umetnost so spoštovali in sprejeli mnogi veliki muzeji in galerije po vsem svetu. Zadnje veliko retrospektivo je imel leta 1987 v Kunsthalle Bremen. Po 35 letih smo letos razstavlili v Novem mestu grafike, ki so velika mojstrovina.

Spominjam se lanskega septembra, ko sem ga obiskal in se dogovoril za njegovo predstavitev, tiste mesece leta 1977, ko sem bil na specializaciji pri njem v ateljeju, ki je ob mojstru dajal prijazno atmosfero mnogim mladim ustvarjalcem iz vsega sveta. Je že vedel, zakaj mi ni dal veliko močne kisline v jedkanici, v kateri so kovinski deli že močno cveteli in pozeleneli od hlapih solitne kisline. Sam pa je polival po bakreni plošči, da se je kadilo ob izredni energiji ustvarjanja.

Friedlaender je bil izjemna osebnost. Prejel je številna priznanja: 1967 Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres 1969 Bundesverdienstkreuz I. Klasse 1978 Officier des Arts et des Lettres 1982 Lovis Corinth Preis 1990 Ernennung zum Mitglied der Königlich Akademien Belgiens

Za njegov veliki prispevek pri razvoju sodobne grafike mu je 2. bienale slovenske grafike Otočec podelil častno priznanje bienala.

Njegova dela so zbrana v mnogih svetovnih muzejih in predstavljena v številnih monografijah.

»Črto, ki sem jo okrepil in vodil tako dolgo, dokler se ni na prvi pogled zdelo, kot da se je zlika s papirjem, je bilo treba preprosto (kar pa sploh ni bilo preprosto) prepustiti njeni usodi: Sevead je vsaka črta figurativna in vsak šiv med dvema slikama različnih barv 'razmejitvev'. Pred nekaj leti je Paul Eluard zapisal: 'Friedlaender koncentriira vse nočne luči'. Tako je pač v slikarstvu; slike so izpolnjene s številnimi plastmi 'luči' — ali je barva te luči res nočna ali ne, tega pa ne morem reči. Rečem lahko samo, da je moj čopič premehak, da bi opraskal platno: diha in vodim ga, pri tem pa se delam, kot da sledim njegovemu lastnemu gibanju.« (Friedlaender)

Slovo od slovenskih domov in vikendov na Hrvaškem?

Lastniki slovenskih počitniških domov in vikendov na ozemlju sosednje države Hrvaške se bojijo za svojo lastnino, saj dejstva kljub pomirjajočim besedam hrvaških predstavnikov ne govorijo v prid dobremu razpletu, kar potrjuje tudi Pionirjev primer.

Počitniški domovi ob morju so bili dolga leta za mnoge delavce edina možnost za preživetje zasluženega dopusta v drugem okolju. Zdaj so v drugi (hrvaški) državi in v marsikaterem podjetju se bojijo, da so počitniški domovi, po oceni brez opreme vredni blizu tri milijarde mark, za Slovenijo izgubljeni. Tak strah je tudi v novomeškem Pionirju, ki je eden večjih slovenskih lastnikov počitniških kapacitet ob hrvaškem morju. O vsem dogajanju okrog njih je tekel pogovor z Marjanom Šoncem, direktorjem delniške družbe Pionir Tours.

S kakšnimi počitniškimi kapacitetami razpolaga Pionir v hrvaškem primorju?

"Pionir ima na Hrvaškem počitniške domove na enajstih lokacijah od Červarja, Poreča, Vrsarja, Miholašice na Cresu in Stinic do Hvara. V njih je 240 postelj, s pomožnimi ležišči je možno v njih naenkrat nastaniti 280 gostov. Premožnje je ocenjeno na 7 milijonov mark. Posebno kvalitetni so objekti v Červarju, Vrsarju in na Hvaru. Tam je 65 ležišč v enajstih luksuznih apartmajih, opremljenih s telefoni, televizorji, vse sobe imajo pogled na morje, zunaj je otroško igrišče, skratka objekt na najvišji ravni. Po trditvah hvarskih turističnih delavcev je sploh najboljši objekt na otoku, namenjen turizmu."

Kdaj je bilo mogoče že sklepati, da bo Slovenija imela težave z lastnino na hrvaških tleh?

"Že avgusta 1991 je vlada Republike Hrvaške sprejela odredbo, da imajo občinski organi oblasti za potrebe nastanitve beguncev pravico začasno prevzeti in zasesti kapacitete vseh pravnih in fizičnih oseb, ki imajo sedež zunaj Republike Hrvaške. Ko smo dobili to informacijo, smo pričakovali, da se bodo začele težave. Slutili smo, da so stvari regulirane tako, da bo s postopnim sprejemom godatnih ukrepov prišlo do trajnega odvzema teh kapacitet."

Vsake toliko časa je hrvaška stran zatrjevala, da bodo objekti slovenskih lastnikov prišli na vrsto zadnji, v skrajni sili...

"Ves čas postopka je šlo za zavajajoče izjave, ki so sledile po občasnih razgovorih slovenske in hrvaške vlade. Mislim, da je slovenska stran preveč resno sprejemala njihove obljube, s katerimi so le pridobivali čas in omogočali razvoj dogodkov sebi v prid. Načeloma se seveda strinjam, da je beguncem treba pomagati. Najprej je bila ta zadeva videti razumljiva in sprejemljiva, potem pa so bili prvi na vrsti najbolj reprezentančni in kakovostni objekti. To je kazalo, da ne gre le za reševanje begunske problematike, ampak tudi za spreminjanje nacionalne strukture hrvaških območij, na primer Istre, kjer ni bilo pretežno hrvaško ali sedanji oblasti lojalno prebivalstvo. Najboljši počitniški objekti so primerni za stalno bivanje in upam si trditi, da so v njih nastanili predvsem tako imenovane ekonomske begunce, ki nimajo kakšnih posebnih želja po povratku. Če bi šlo samo za dejanske begunce, bi bilo upanje, da bi se dalo nekoč o teh kapacitetah dogovoriti, tako pa se bojim, da ni možnosti, da bi stvar ugodno rešili za lastnike tega premoženja."

Brez katerih domov ste že ostali?

"Za zdaj so nam na Hrvaškem zasedli dva najkakovostnejša objekta, na Hvaru in v Červarju. Zasedba slednjega je bila vsaj najavljena. Na Hvaru pa smo deležni zelo nekorektnih postopkov, ki izkazujejo skoraj sovražen odnos do nekdanjih bratov in poslovnih partnerjev. Dom so zasedli čez noč, brez napovedi in tudi brez kasnejšega obvestila. Informacijo smo dobili od dolgoletne upravnice, ki jo je bolelo, ko je videla, kaj se z domom in njegovo lepo opremo dogaja. Z novim navalom beguncev je pričakovati, da

bodo prišle na vrsto tudi ostale lokacije, posebno če bo prišlo do tega, da bo Slovenija prisiljena omejiti sprejem beguncev oz. zapreti meje. Po moji oceni doslej so se vsa moja predvidevanja žal uresničila je to premoženje za nas vsekakor trajno izgubljeno. Lahko pa, da bo ta postopek še trajal."

Bi bilo kaj drugače, če bi domove ustrezno lastninsko preoblikovali v skladu s hrvaškimi zahtevami?

"Od organov Republike Hrvaške smo dobili zahteve po registraciji teh počitniških domov v mešana podjetja ali kaj podobnega. Vse zahtevke smo posredovali pravočasno, do 30. junija. Šli so, na ministrstvo uprave in pra-

Marjan Šonc

vosodja, rešen ni bil niti eden. Seveda je enako tudi z domovi drugih podjetij."

"Znebiti" se jih zaradi prepovedi prometa z nepremičninami tudi niste mogli?

"Naj najprej povem, da lani, ko so bile zaradi vojne in negotovosti naše počitniške kapacitete povsem prazne, so se hrvaške v Sloveniji odlično tržile še takrat, ko je Slovenija že nameščala hrvaške begunce po dijaških domovih in tudi hotelih. Pri Pionirju smo takoj, ko je prišla prva odredba, poskušali opraviti zamenjave s hrvaškimi podjetji, ki imajo premoženje v Sloveniji. Šlo je izključno za iskanje rešitev na medpodjetniški ravni, nasloniti se na rešitve in dogovore oblasti se

FOTO: Z. LINDIČ-DRAGAŠ

ne da, saj močno kasnijo. Za objekt na Hvaru smo našli zamenjavo v Bohinju, vendar je bil takrat postopek za zamenjavo ali odprodajo praktično že nemogoč. Vseeno smo mislili, da bi se dalo stvar ustrezno speljati. Okornost naše politike, ki bi se po mojem v odnosih s Hrvaško morala bolj posluževati načela recipročnosti, pa Hrvatom daje možnost, da se obnašajo natančno tako, kot jim ustreza. Mislim tudi, da se moti, kdor pričakuje, da individualni lastniki vikendov ne bodo prišli na vrsto."

Toda Hrvaška trdi, da spoštuje zasebno lastnino po principih razvitega Zahoda.

"Govorijo o pravni državi, a zmeraj dočakajo pravi trenutek, da opravijo določene postopke. Odredba o prepovedi prometa z nepremičninami ni bila sprejeta kar tako. Mislim, da bo prišlo do tega, da bodo individualni lastniki, če jim hiš in vikendov že ne bodo zased(g)li, sami prosili, če jih lahko poklonijo, ker bodo obremenitve in odnos do njih tak, da tam ne bodo imeli več kaj iskati."

Slovenija v zadnjih tednih dobiva klobučice za klobučice. Informacijam o selitvi beguncev iz hrvaških hotelov v slovenske počitniške kapacitete je sledila ponudba skoraj neverjetno poceni počitnic predvsem v Istri. Kako jih lahko zagotavljajo? Kaj storiti v Sloveniji, saj se ljudje obnašajo racionalno in odhajajo v Istro?

"Za Hrvate so devize vredne zlata, a s tako razprodajo si delajo medvedjo uslugo. Mi z našimi cenami, ki pa so dejansko precej višje, komaj krijemo stroške. Hrvaška poteza je tudi načrten udarec organizacijam, ki so v Sloveniji povezane s turizmom, oz. vsemu slovenskemu gospodarstvu. V trenutku, ko se

je začela ostrá propaganda hrvaških turističnih in hotelskih podjetij, bi se slovenska vlada morala odzvati z nasprotnimi ukrepi, ki jih ima na voljo. Najmanj, kar naj bi naredila, bi bil napotek državljanom kot to počnejo zahodne države katera območja so rizična in jim ne morejo nuditi varnega in ustreznega dopustovanja.

Ampak Slovenija je za večino domačih gostov trenutno predraga, poleg tega je ljudem že v krvi, da dopust brez morja ni pravi.

"To je res, zato bi morali zagotoviti vsaj ugodne kredite. Še pred poldrugim mesecem je obstajalo upanje, da si bo slovensko turistično gospodarstvo opomoglo s svežim denarjem tujega gosta in na račun neletovanja Slovencev v tujini, kar je tudi Hrvaška. Zdaj so zadeve po pokvarjeni hrvaški potezi čisto drugačne. Treba je spodbuditi, da bi Slovenci šli na aktiven dopust, in to predvsem v svoji domovini."

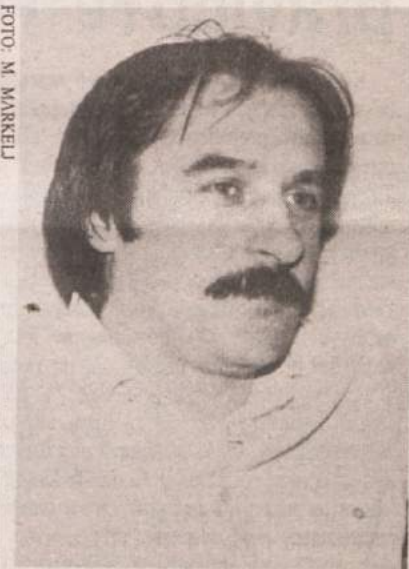
Dopustovanje tako dostopno, kot je bilo, ne bo več.

"Dopust bo nekoč spet dostopen vsem, vendar takrat, ko bo naša zavest na taki ravni, da si bomo na začetku leta, ko bomo obnavljali pogodbo z delodajalcem, izračunali, da moramo iti na dopust, na aktiven dopust, da moramo toliko in toliko vložiti v zdravje, zato da bomo lahko delali vse delovne dneve poln delovni čas, ker nam bo to prineslo 20 tisoč mark, medtem ko bo nekaj manj dela prineslo le 10 tisoč mark. Takrat bodo ljudje spet hodili na dopust. Diferenciacija pa mora nastati, vsak si mora v okviru svojih možnosti izbrati letovanje. To je možno že sedaj. Tega, kar smo imeli, pa skoraj gotovo ne bo več."

ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

krška nuklearka

FOTO: M. MARKELJ

Silvo Mavsar, pisec in založnik

Na polju pri Krškem stoji mogočen in drag objekt, jedrska elektrarna, edina na ozemlju nekdanje Jugoslavije, sedaj last dveh držav: Slovenije in Hrvaške. Obema je zaradi energetske žeje in zmogljivosti še kako potrebna, obema pa je tudi nekakšen trn v peti zaradi odnosa javnosti do jedrske energije in nuklearke sploh. Nastala je kot prva v verigi načrtovanega ducata podobnih elektrarn, služila naj bi kot valilnica kadrov in osvajanja atomske tehnologije, toda ostala je sama in edina, vali pa predvsem nesporazume in nova in nova vprašanja. Za mnoge je hudičevo delo, velika nevarnost, ki ogroža prebivalstvo na senčni in na sončni strani Alp pa vse tja dol do slavonskih ravnin, za druge je energetski objekt, brez katerega bi se lahko kaj hitro vrnili v polmrak povojnih let, ko so žarnice redno ugašale. Veliko tiskarskega črnila je bilo prelitega in veliko besed povedanih za krško nuklearko in proti njej na najrazličnejših srečanjih in okroglih mizah, celovite podobe in resnice o naši edini jedrski elektrarni pa nekako ni mogoče dobiti. Morda bo knjiga KLJUČ ZA NUKLEARNO, ki so jo prav ta trenutek dotiskali in jo je že mogoče kupiti, pomagala, da bomo jedrsko elektrarno v Krškem bolje poznali in bolje razumeli, z vsemi njenimi dobrimi in slabimi platmi. Poznavanje in razumevanje pa edino omogoča tudi pravilno odločanje. O nuklearki in o stvareh, ki so povezane z njo, pa se bo treba odločiti.

Knjigo je napisal Silvo Mavsar. V krških krogih je poznan kot zasebni založnik, knjigar in kot literat. Nekoliko čudi, da se je lotil pisanja knjige, ki je pač daleč od pesništva, vendar več stvari govori v prid taki

Ne radioaktivni hudič in ne energetski angel

Vse, kar se da vedeti in izvedeti o jedrski elektrarni v Krškem, ki kot potencialno nevarna, a vendar potrebna, močno buri duhove na Slovenskem, je Silvo Mavsar napisal v svoji pravkar izišli knjigi.

odločiti. Že precej časa pestuje v sebi zamisel o obsežnejšem literarnem delu, v katerem bi prikazal skozi usode posameznikov, kako je prihod nove visoke tehnologije in z njo novih ljudi, različnih po izobrazbi in kulturnem ozadju, spreminjal življenje manjšega kraja, povzročil osebne polome in preoblikovanja. Vsekakor res hvaležna tema, ki se ji Mavsar ni odrekel. Tako pisanje zahteva dobro poznavanje vsega, kar se je od začetka gradnje pa do obratovanja krške nuklearke dogajalo. In tako se je na poti do romana rodila druga in drugačna knjiga, poljuden prikaz nastanka in delovanja nuklearke. Mavsar ima kar dobro podlago za pisanje obeh knjig, saj je bil osem let zaposlen v nuklearki kot referent službe za stik z javnostjo. Z jedrsko sta si dobra znanca, saj jo je spremljal od njenih prvih korakov naprej, zbral veliko gradiva in dokumentacije, tako da je lahko sestavil celotno zgodbo, ki je prav zanimiva.

O nuklearki knjižni molk

"V moji knjigi je prvič na enem mestu v poljudni obliki zbrano vse, kar naj bi se vedelo in je zaenkrat mogoče vedeti o jedrski elektrarni v Krškem," pravi Mavsar. "Namenoma sem se odločil za cenejšo, broširano izdajo, da bo knjiga dostopna kar najširšemu krogu ljudi. Nuklearka je namreč tema, ki je v naši javnosti aktualna in po svoje tudi vprašljiva že ves čas od njene gradnje do danes. Zanimivo je, da kljub temu na slovenskem knjižnem trgu ni izšla nobena knjiga o nji. V svetu je sicer veliko take literature. Še posebej po černobilski nesreči je izšlo veliko knjig o nuklearkah, pri nas v Sloveniji pa nič. Le okrogle mize in podobno so prirejali, na njih pa dorekli bolj malo. Občutno je tudi podcenjevanje in diskvalificiranje javnosti, češ da

gre za visoko strokovna vprašanja. Toda javnosti ne bo mogoče izključiti, naj gre za vprašanja nadaljnega obratovanja ali zapiranja nuklearke ali za shranjevanje radioaktivnih odpadkov, kar prav zdaj močno buri ljudi. Mislim, da je potreba po knjigi o krški nuklearki res živa in da bo knjiga zapolnila praznino na tem področju. Po svoje se z njo nuklearka odpira okolju in javnosti. Predolgo je bila zaprta in je morda tudi zaradi tega nastal tako črnel odnos javnosti do nje: ali si za ali pa proti."

Mavsar se je pri pisanju skušal ogniti tej pasti in ostati na nevtralni točki gledanja, kar pa ne pomeni, da se v knjigi ogiba vprašljivim in spornim vprašanjem. Navaja tako dobre kot slabe plati, poskuša odkrivati zakulisje pri odločanju, kaže pravočasna resna opozorila, piše o spregledanju pomembnih stvari, o nespretnosti pri pogajanju in o zatikanjih pri dogovarjanju, razgrinja burne odnose med investitorjem in Westinghousom, ki je bil dobavitelj nuklearke na ključ, sprašuje se o varnosti nuklearke in o možnih katastrofah zaradi lokacije (krška jedrska elektrarna je zgrajena na potresnem območju!), opreme in človeškega faktorja, upošteva argumente, ki so za uporabo jedrske energije in proti njej, predvsem pa nič ne slepomiš, nuklearko kaže v njeni resnični razsežnosti, kar seveda pomeni, da odpira vsa vprašanja, ki so že ali pa še bodo z vsi možno izbruhnila na dan. Vzemimo na primer radioaktivne odpadke, ki so ta čas najbolj vroča tema. Javnost se razburja in nasprotuje gradnji odlagališča za nizko radioaktivne odpadke, ki navsezadnje niso tako nevarni in v celotni problematiki radioaktivnih odpadkov ne predstavljajo tako velikega problema. Ti odpadki pomenijo le en sam odstotek v radioaktivnosti vseh odpadkov, ki

nastajajo z obratovanjem krške nuklearke. Veliko hujši problem je iztrošeno gorivo (uran in plutonij), ki pomeni ostalih 99 odstotkov in sodi med bolj nevarne radioaktivne odpadke. V krški nuklearki so od začetka njenega obratovanja že nekajkrat zamenjali gorivo, iztrošenega pa niso odpeljali, kot se je mislilo, v predelavo v ZDA ali kam drugam, ostalo je v nuklearki. Danes ga je že prek 150 ton. O tem, kam in kaj z njim, še ni bilo rečenega prav nič. Zdaj se nabira v nuklearki in čaka na čas, ko bo kot hud problem bruhnil na dan.

Spori bodo še hudi

"Okoli nuklearke v Krškem bo še veliko hudih sporov," opozarja Mavsar. Gre za velike denarne obveznosti, saj glavnega deleža dolgov iz časa graditve pravzaprav še nismo začeli odplačevati, gre za radioaktivne odpadke, gre za nujne zamenjave zelo drage opreme in na koncu še za prav tako zelo drago zapiranje, do katerega bo nekega dne moralo priti. Dolež se je vse delilo med Slovenijo in Hrvaško od kadrov do stroškov, zdaj nuklearka z vsemi problemi ostaja nam, Hrvaška pa hoče od nje samo polovico energije. V tem pogledu jo potrebuje bolj kot Slovenija in je seveda zato tudi proti predčasnemu zaprtju.

Takole je v zaključnem poglavju svoje knjige zapisal Mavsar: "Jedrska elektrarna predstavlja potencialni riziko za prebivalstvo in okolje, saj znaša njena radioaktivna vsebina okoli tisoč milijonov kirijev, ki se lahko v manjši ali večji meri sprostijo, če zataji kateri od bistvenih varnostnih sistemov, in ga tudi človekov poseg ne more odpraviti. Ekonomske, družbene in politične posledice jedrske nesreče so lahko zelo velike, zato morajo objekti, ki lahko ogrozijo ne le sebe, pač pa tudi širšo skupnost, ustrezati vsem strogim kriterijem. To velja tudi za JE Krško, od katere pričakujemo, da nam bo dajala električno energijo in da ne bo ogrozila našega življenjskega okolja. Absolutnega zagotovila nobena jedrska elektrarna ne more dati, zato ima družba na voljo eno samo obliko samozaščite - nadzor, s katerim skuša zagotoviti, da se zahtevani kriteriji čim bolj upoštevajo, če se je že odločila, da bo take rizike sprejela hkrati z materialnimi pridobitvami. Jedrska elektrarna nosi s sabo tveganje, ki ga ljudje sprejmejo ali odklonijo. Drugo pa je seveda vprašanje, ali imajo možnost svoje mnenje o tem izraziti in v skladu z njim odločiti."

Da bi bilo sploh možno oblikovati javno mnenje o jedrski elektrarni, jo je treba poznati; prav temu pa je namenjena Mavsarjeva knjiga.

MILAN MARKELJ

Na berglah ponujeno prijateljstvo za dinarje

Poletni utrip iz Zagreba, prestolnice "lipe naše", ki je za Slovence postala tuje mesto, zanimivo predvsem za poceni nakupe. Krvave balkanske morije so pritiskale na mesto pečat, ki ga je čutiti v stoterih stvarih in v ljudeh.

V Zagrebu ponekod na ulici sploh ne prodajajo sončnih očal, drugod po mestu je veliko uličnih prodajalcev sončnih očal, na Trgu bana Jelačića celo zelo veliko. Nekateri ponujajo tudi drugo blago in tako najdete na njihovih priložnostno zloženih pultih vse, od daljnogleda do ure budilke in nemške kreme za nego obraza. Mogoče so še bolj pogosti kot očalariji in daljnogledarji v Zagrebu ljudje, ki so oblečeni v pisane vojaške obleke in so zato najverjetneje vojaki. Ljudje, ki jih ne vidite v živo, so pa zato toliko bolj vztrajno navzoči v zagrebškem uličnem utripu, so predsedniški kandidati, ki naj bi 1. in 2. avgusta letos z volitvami poskušali zasedeti prestol hrvaške države. To so najbrž resnične značilnosti hrvaškega vsakdanjika. Vsekakor zapisano predstavlja nekaj dni star vtis z obiska v Zagrebu.

Najpomembnejša in najbolj boleča zadeva, ki se pozna skoraj na vsakem koraku v hrvaški prestolnici, je gotovo vojna. Ta trenutek se zdi, da Zagreb živi v upanju, da bo orožje na Hrvaškem naposled utihnilo. Vojna še ni končana, čeprav nekateri verjamejo Tudmanovim prepričevanjem, da se je že končala. Preveč je vse še "odeto v vojaško uniformo", da bi se smelo verjeti, da je že mir.

Duha hrvaške vojske spričo upanja na skorajšnji mir mogoče kdo že poskuša potisniti nazaj v steklenico. Kdor bo to naredil, bo opravil zelo koristno, predvsem pa mukotrpno delo, saj se je pojmovanje vojske kot nedejalega lepega in nemotečega že zajedlo v

številne pore zasebnega in javnega življenja Hrvaške. Drobec, ki spominja na to, je ponudba v tekstilnih trgovinah. Pred nekaj meseci so imeli trgovci na voljo lepo oblikovana oblačila iz volne, bombaža in drugih materialov, ki so bila potiskana z vojaškimi barvami. Tako HV-oblikovanje je prodrlo celo v svet ustvarjalcev oblačil za dojenčke. Da bi bila zaščitna barva častnikov in vojakov ljudstvu kar se da blizu, so se z vojaško pobarvanim blagom založili tudi tekstilni oddelki večjih trgovin, z Namo na Trgu bana Jelačića vred. Videti je, da so vojaška oblačila postala v nekaterih primerih kar nekakšna delovna ali celo prazna obleka ljudi z družbenega obroba. Tako vam v Zagrebu lahko pride nasproti opasan vojak v črnih čevljih "špičakah" z nekoliko višjo peto.

Fronta ni daleč

Da iz Zagreba še vedno ni daleč do fronte, je pred dnevi nehoti dokazoval hrvaški vojak, ki je v parku nedaleč od glavne železniške postaje sprejel ženo. Samo človek, ki zanesljivo ve, da ga lahko vsak hip pokličejo znova pod orožje in da se mora odzvati na ukaz, bo tako vztrajno dvoril v parku na klopici, od katere je do prvega vlaka za jug le nekaj sto korakov.

Vojna se v teh dneh v Zagrebu pojavlja tudi v podobi beračev. Če so ljudje, ki prosijo od glavni železniški postaji in celo na vzvišenem Trgu bana Jelačića, res vojni veterani in pregnanci, lahko mimoidoči samo ugiba. Mož z berglami je pred dnevi skušal narediti na okolico vtis, da je veteran. "Hej," je zakričal,

"prijatelj, počakaj, tudi jaz sem Slovenec! Daj mi, prosim te, deset dinarjev." Sloneč na bergli, neobrit, malce skušan, je svojo osebno usodo takoj povezal v lomljeni slovenščini z bojem za hrvaško neodvisnost, in kot je zagotovil, je svojo šepavost skupil kje drugje kot v Vukovaru. Dobil je deset hrvaških dinarjev. Ne zaradi "Slovenca" in ne zaradi Vukovara, dal sem jih zaradi bergle, ob kateri je bil v hiteči človeški reki videti tako neboljšen. Kar zadeva Vukovar, je značilno še nekaj. Vsaj vsak tretji begunec, s katerim se boste pogovarjali v Zagrebu, je iz Vukovara. Konec lanskega leta so se za begunce iz Vukovara dokazano proglasili celi hoteli pribežnikov. Doživeti in preživeti Vukovar je med begunci, vojaki in berači očitno nekaj, kar te uvrsti med pomembnejše: begunce ali vojake ali berače.

Lisjaške "žrtve vojne"

V Zagrebu prosijo in skoraj zahtevajo denar tudi drugačne, bolj lisjaške "žrtve vojne". Pred meseci ste utegnili pri belem dnevu srečati na ulici na samem kakega "siromaka z Reke", ki mu je "zmanjkalo bencina" v avtomobilu. Še preden ste mogli kaj vprašati, vam je potisnil v žep ceneno veržico z enakim prstanom in rekel: "Daj mi deset tisoč in veržica je tvoja." Običajno se je ponudba končala pri polovičnem znesku, ki ga je seveda pospravil "siromak z Reke", ker bi sicer v "življenjskem obupu" lahko obdarovancu naredil kaj nepredvidljivega, vsekakor neprijetnega.

Toliko hušja je lahko noč. Pred dvorano Vatroslav Lisinski se vam je pred časom lahko primerilo, da vam je neznanec pripel na ovrtnik križec s hrvaško zastavico. Znamenje je bilo vredno sto tolarjev ali dinarjev - takrat je bila menjava še ena proti ena. Dve orjaški postavi v bližini sta nemo dokazovali, da je ponudba izjemno ugodna in da kot premožen brat Slovenec križec z zastavico morate kupiti.

Vojna je ljudem približala smrt. To mogoče dovolj prepričljivo dokazuje mrtev golob. Pred katedralo na Kaptolu, kjer so lani za božič v varstvu oboroženih policijskih kordonov tako vneto molili za življenje, da so se spričo tolikega zanosa ježili lasje, je pred dnevi na cesti ležal golob. Bil je zmečkan, kot so lahko poginuli golobi v vseh mestih in velemestih sveta. Ampak v sedanjih okoliščinah je golobja smrt v vrvežu pred katedralo na Kaptolu

delovala kot simbolično sporočilo, da na Hrvaškem smrt ni več nekaj tako groznega ali pa da življenje ni več nekaj tako dragocenega.

Volitve so hrvaška vojna, k sreči menda brez orožja, ki se začena. Govori se o plakadni vojni. V njej naj bi jurišni bataljoni HDZ v nočnih urah trgali predvolilne plakate stranke dr. Savke Dabčević-Kučar, Dražena Budiše, stranke prava in drugih. To je čisto možno, saj je Zagreb v teh dneh polepljen s hadezejskimi plakati, na katerih piše: "HDZ in Tudman vesta vse drugi ne vedo niti zase." Predvolilna plakatna in propagandna vojna hrvaških politikov opozorja, da se visoka politika ne meni za posameznikovo življenje, če tako narekujejo okoliščine. Lep primer je Senoina ulica, kjer je sedež Hrvatske stranke prava. Pročelje stavbe je bilo decembra lani, a tudi prej in pozneje, preplepljeno z osmrtnicami hrvaških fantov, ki so padli na vukovarskem in drugih hrvaških bojiščih. Od teh osmrtnic je ostalo na zidu samo nekaj lepila. Namesto osmrtnic so zdaj na pročelje nalepljeni plakati s predvolilnimi gesli in portreti strankinega kandidata.

Da je le ceneje

Kar zadeva ulične prodajalce očal in drugega blaga široke potrošnje, tudi soustvarjajo podobo Zagreba in Hrvaške in okolice. Pri tem jim pomagajo Slovenci, ki prihajajo kupovat na Hrvaško zaradi ugodnega razmerja med tolarjem in dinarjem. Če ne v Zagrebu, boste srečali v Samoboru, Ključu ali Klanjcu veliko

novomeških, krških ali kranjskih nakupovalcev, če sodimo po registrskih tablicah, dogajanju od trgovskih pultih in materialu v priljažniku. Verjetno so nakupi na Hrvaškem donosni, saj se govori, da so Slovencij dobesedno preplavile poceni cigarete, majice, pižame, kava in podoben material iz Hrvaške. Imajo pa lahko tudi smešno plat, ki spominja na Menartovo tolmačenje jare gospode: "Gospod se v ličnem fičku pelje, a trebuh melje kisló zelje." Na smešno plat slovenskega nacionalnega nakupovalnega romanja na Hrvaško spominja tudi tale pogovor na stopnicah samoborske blagovnice: "Ves dan sem lačen zaradi teh tvojih nakupov!" Navedeno je sin okrog petih popoldne zabrusil svoji mami. Videti sta bila, kot da sta se že ure potila pred policami in obešalniki, da bi ugotovila, kaj se najbolj spleča. Samoborsko trgovko, očitno že navajeno, da Slovenci v blagovnici kupujejo za vse vrste valut na veliko, in to vsakdanje stvari, lahko spravite tudi v zadrego. Izbral sem Lili Marlen, kaseto, ki jo politiki, producenti in založniki vsaj na naslovnic niso okužili z "Lepo našo...". Ni bilo drobiža in trgovka ni vedela, kako naj nekaj malega vredno kaseto spravi v promet.

Če Slovenci na Hrvaškem z enakimi težavami, kot so bile v zvezi s to kaseto, kupujejo na Hrvaškem moko, koruzo, trak na vatle in drugo, potem so pravi mučeniki, ki bi za nekaj poceni nakupov pri domnevno sovražno razpoloženih južnih sosedih dali in prenesli vse.

MARTIN LUZAR

odnosi med ljudmi

Bo Janez našel svojo pravico?

Ko se začne na človeka zgrinjati nesreča za nesrečo, postaja navadno vse bolj prepričan, da se ga drži prekletstvo, ki se ga bo težko otresel. Tudi Janez Mišica, 72-letni kmet s Talčjega Vrha pri Črnomlju, je enakega mišljenja, ko govori o svojem 75 arov velikem gozdu na bližnjih Lokvah. Iz dneva v dan je namreč bolj prepričan, da je gozd preklet. Pred 50 leti so Italijani gozd posekali in odpeljali iz njega 120 prost. metrov lesa, sedaj, ko bi ga lahko užival sam, pa raste v njem v glavnem le še grmičevje. "V pol stoletja nisem dobil iz svojega gozda niti za zobotrebec lesa, saj se je najprej znesel nad njim okupator, potem pa še Romi," se huduje Mišica in prizna, da mu prav zaradi omenjenega gozda med železniško progno in romskima naseljem Hudorovcev in Koscev na Lokvah počasi popušča potrpljenje.

Janez, pošten možakar, ki raje ne odpre ust, kot da bi se zlagal, priznava, da mu je pred časom eden od Romov plačal nekaj arov gozda, čeprav ni prepisan, in si na tej zemlji postavil svoj dom. Potem so prišli k Mišici s črnomaljskega socialnega skrbstva in ga povprašali, če bi gozd med romskima naseljem prodal. "Z veseljem bi to storil, a kaj, ko sem kmalu zvedel, da v Črnomlju nimajo denarja za nakup. Zaradi tega gozda sem iskal pravico že vesposod. Ko so Romi neusmiljeno sekali v njem, sem potrkal na vrata policije, pa na Gozdnem gospodarstvu, kjer so rekli, da bodo izračunali, koliko lesa je bilo posekanega in bodo Romu odtrgali od plače. Ko je bil postopek končan, sem na sodišču zvedel, da bi dobil za 15 takratnih dinarjev odškodnino. Zamahnil sem z roko in odšel," pripoveduje Janez. Tudi na občini je seznanil odgovorne, kaj Romi počnejo v njegovem gozdu, za katerega mora, razumljivo, sam plačevati davek. Predlagal je, naj bi zemljo odkupili, zlasti še potem, ko je lani na njegovi zemlji zrasla ena romska hiša, pred kratkim pa izkopali temelje za drugo. "Rekel sem, naj se končno ve, čigava je ta zemlja. Sedaj jaz plačujem zanjo davek, izkoriščajo pa jo drugi. Nisem socialna služba, da bi skrbel za to, kje bodo imeli Romi svoja bivališča!" pravi Mišica. Ker od nikoder ni dobil rešitve, se je obrnil še na delegata krajevne skupnosti Talčji Vrh v občinski skupščini.

Toda tudi delegatova pobuda, naj, če je omenjeno območje namenjeno za romsko naselje, od Mišice odkupijo gozd ali pa mu plačajo odškodnino, je naletela na mlačen

Janez Mišica s Talčjega Vrha

odgovor. Iz njega je bilo moč zvedeti, da občina lahko pridobiva nezazidana stavbna zemljišča preko občinskega sklada stavbnih zemljišč na podlagi predkupne pravice. Vendar pa bo po letošnjem programu in finančnem načrtu sklad odkupil nekaj nezazidanih stavbnih zemljišč v obrtni coni in na Štorovem hribu ter še okrog 1000 kv. metrov za dopolnilno gradnjo. Torej gre predvsem za odkup nezazidanih stavbnih zemljišč, ki so namenjena za kompleksno gradnjo, in sicer tam, kjer so sprejeti ali predvideni zazidalni, lokacijski in ureditveni načrti, in jih občina potem, ko jih komunalno opremi, proda investitorjem. Z drugimi besedami povedano: črnomaljska občina nima ne denarja ne interesa, da bi kupila zemljo Janeza Mišice. To je na zasedanju skupščine potrdil tudi eden od občinskih moč.

S takšnim odgovorom pa Janez seveda ni bil zadovoljen. Ve le to, da do naslednje seje črnomaljske skupščine morajo najti rešitev, in to takšno, da bo zanj sprejemljiva. Delegat je predlagal, naj vzamejo primer v svoje roke inšpekcijske službe. Gre namreč za gradnjo, ki so v nasprotju z urbanističnimi predpisi, kršen je zakon o gozdarstvu, da o posegu v tujo lastnino niti ne govorimo. Ne nazadnje, Janez se niti v svoj gozd - če bi mu sploh še lahko tako rekli - ne upa. "Če problema ne morejo rešiti v Črnomlju, kar se mi zdi sicer precej čudno, bom šel z njim v Ljubljano. Ta zadeva se mora enkrat končati. Doslej sem bil očitno preveč potrpežljiv, a tudi s potrpežljivostjo je enkrat konec," pravi Mišica. Čudi pa ga, da so pred leti tako hoteli zaščititi njegovo kmetijo s komaj dvema hektarjema orne zemlje, ki jo obdeluje z volovsko vprego, saj domačija niti traktorja ne premore. Ko pa bi morala taista družba zaščititi tudi kmeta, mu obrne hrbet, češ nimamo denarja. Mar lahko - rečeno nekoliko cinično - pričakujemo, da bodo Janeza Mišico kmalu proglasili za zaščiteno socialno službo za romska vprašanja?

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

naše korenine

Oh, te tetke, skromne, tihe, vedno nekoliko v ozadju, a še kako nepogrešljive v kmečkem domu. Bile so pestunje in vzgojiteljice, učiteljice, kuharice in služkinje hkrati, delale so na polju, najboljše jedi so znale skuhati, najboljši kruh speči in najboljše posladke in vedno se je v njihovem predpasniku našel še kak priboljšek ali zadnji denar, ko ga je že povsod zmanjkalo. Bile so vezni člen v družini in os, okoli katere se je vrtilo številno sorodstvo. Šele ko se je ta os zlomila, so preostali opazili, koliko je pravzaprav pomenila. Zdaj tetke nepovratno odhajajo v zgodovino. Moderne kmečke družine postajajo, tako kot mestne, maloštevilne in v takih za tetke ni več prostora, čeprav bi bile njihove skrbne roke še kako potrebne.

Krevsove Mici iz Biške vasi sicer ne kličejo teta, ampak botra. Je pa ena od tistih žensk, ki se ni nikoli poročila, ampak je ostala sama, v pomoč domačim in drugim. Danes Mici - tako kot ljudje ponavadi to počnemo, ko je za nami že dober kos življenja - razmišlja, ali se je prav odločila: "Včasih mi je kar malo žal, da si nisem ustvarila družine, imela moža in otrok. Včasih se človek vendarle počuti sam. A to so misli, ki te obletajo in hitro minejo. Samo poglejte, koliko je žensk, ki so imele moža in rodile veliko otrok, pa so danes prav tako ali še bolj same kot jaz!"

Za Mici so to le razmišljanja, kajti karkoli spremiti bi bilo sedaj težko. Ima namreč že enaindevetdeset let. Vsega spoštovanja vredna starost je to, zlasti če vemo, da je kar se le da samostojna, da živi v svoji sobi z veliko krušno pečjo, da ima svoj štedilnik, na katerem si kuha, in da je tudi sicer zelo samostojna. Ne zato, ker bi to morala, saj živi z domačimi v lepem razumevanju, ampak zato, ker tako hoče in ker ji to nekaj pomeni. "Pri Matjaževih pravijo pri nas po domače," pravi Mici in hudomušno pristavi: "Smo pa tudi pravi Matjažev rod, trdoživi kot on. Marsikateri iz naše rodovine je prekoračil osemdeseta, pa tudi devetdeseta leta." No, Mici sama je lep primer za trdoživost Matjaževih, saj pri devetdesetih letih še rada bere, Dolenjski list seveda tudi, pa tudi piše, saj si redno dopisuje s sorodniki v Ameriki in Kanadi.

Rojena je bila, ko je bilo temu stoletju še eno leto, zato se dobro spominja tudi

Tetke so znale narediti vse

prve svetovne vojne in tesnobe, ki je vladala doma, ko so prihajala sporočila s fronte. Očeta je cesar poklical v svojo službo, potem pa še brata Franceta. Oče je prišel iz vojske domov ves bolan in je kmalu umrl. Ded, ki je bil takrat pri petinosemdesetih še pravi korenjak, je ob mrtvem sinu izjavil: "Na, zdaj bom moral pa jaz še petnajst let živeti." Toliko mu ni bilo dano in sama sreča, da je brat Franc, po ruskem ujetništvu in pozneje še po grozotah tirolske fronte prišel domov živ in zdrav, tako da je lahko prevzel kmetijo.

Mici je kmalu po prvi vojni odšla od doma. V Radečah je pri premožnejših sorodnikih, ki so imeli čevjarstvo in trgovino, služila za kuharico in vzgojiteljico. Tam je ostala vse do druge svetovne vojne, ko so prišli Nemci in pričeli izseljevati. Pred njimi se je umaknila domov, kjer pa tudi ni bilo miru. Dostikrat je bilo treba bežati z živino in najnujnejšim v zavetje gozda. Tudi po vojni je Mici še služila, v Mirni Peči in v Novem mestu, poleg

tega pa pomagala pri delu doma. Takrat je postala botra in pod tem nazivom jo pozna cela vas.

Pri Matjaževih je bilo svoj čas veliko otrok. Mici je imela štiri sestre in dva brata. Takrat pri hiši ni bilo ne radia ne televizije, zato je dolge zimske večere napolnjevala druge vrste zabava. Mati je imela veliko starih knjig in zapiskov ljudskih pesmi. Vse to so na peči prebirali in se pesmi učili na pamet. Zlasti je bil za to nadarjen France, ki je znal na pamet pripovedovati pesmi tudi po več ur skupaj. A je bilo tudi te idile kamlu konec in vsakdo si je moral poiskati svoj kruh. En brat se je v tridesetih letih izselil v Kanado, za njim je kmalu odšla še sestra. Sorodstva je bilo na novi celini dovolj in tudi Mici so vabili, naj pride k njim. V začetku šestdesetih, ko je bila že upokojena, se je odpravila v Chicago k sestrični. Tam se je srečala z vsemi sorodniki iz Združenih držav in iz Kanade. Šest mesecev ji je bilo kar lepo in lahko bi ostala, a ni hotela. "Kaj bodo s stari človekom v Ameriki! Stari ljudje so povsod v napoto. Še najraje sem doma. Tukaj še kaj koristim," pravi teta Mici, medtem ko pregleduje kupe pisem in fotografij. Na slikah so največ sorodniki iz Amerike, brat in sestra, sestrična, nečaki in nečakinje, rojstni dnevi, poroke, otroci. Tam je že kar precej Matjaževih potomcev, ki se počasi izgubljajo v ameriškem topilnem loncu. Če bi imeli pri sebi tako tetko, kot je Mici, bi se v njem ne utopili kar tako.

STONE JAKŠE

Mici Krevs iz Biške vasi

NAGRADI V NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 27. nagradne križanke izbral ALOJZA KOTNIKA in RENDIJA RAHNE iz Novega mesta. Kotniku je pripadla denarna nagrada 1.000 tolarjev, Rahne pa bo prejela knjižno nagrado. Nagradjencema čestitamo. Dobitnika denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMŠO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da mu bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 3. avgusta na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 29! Novomeščani lahko ovojnico z rešeno križanko brez poštna znamke oddajo v naš nabiralnik pri vходу v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 27. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 27. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: TAMIS, KAS, AMERIČANI, V MOJI, ERAN, ARA, ALTAJ, SREČANJE, DRAT, STULEK, STEP, IZPIS, DR, LEŽAK, LISTINA, ARENA, AKT, LIV, SOL, OST, EMONA, TRI, STO, NIKA.

prgišče misli

Stvari, prepričane same sebi, nimajo nobene-ga smisla in vrednosti niti prave podobe, šele človek jih odpira iz vekovite zaprtosti, vrednostno povezuje in oblikuje, ko polaga vanje globlje in širše smisle.

A. TRSTENJAK

Vse, kar kdor koli počne ali je, je moj drugi človeški jaz in v tem smislu: bližnjik.

S. HRIBAR

Starši ne moremo nobenemu svojih otrok prihraniti težav, s katerimi se bo srečal v življenju, ne moremo jim prihraniti, da ne bi bili kdaj nesrečni, razočarani in žalostni v življenju. Lahko pa jim pomagamo ohraniti prožnost mišljenja in prizadevanje za vrednim.

H. PUHAR

nagradna križanka 29

	ZNAK ZA METER →	GLJINASTA PISČAL	BORILNI SPORT	OKRASNI KAMEN VRSTA KALCEDONA	IME LIT. KRITIKA FICLIJA	AVTO: JOZE UDIR	KEMIČNI SIMBOL ZA SKANDIJ	DEL POHIŠTVA	PTICA ROPARICA	VNETJE SLUŽNICE
	ZVEZA					SMUČARSKA PANOGA				
	VRSTA AZIJSKEGA JELENA					OSTROPLA-KI PINC	ST. SLOV. BOGINJA LEPOTE			
	NASILNA TATVINA									
	VRSTA POŠKOUBE									
	→									
DOLENJSKI LIST	VRSTA GODALA	ENTUZIA-ZEM EKSTAZA								
DOLENJSKI LIST		OGRAJEN PROSTOR								
ZODIAKAL-NO OZVEZDJE				KIJEVSKI KNEZ						
OTROŠKO DELO				AVSTR. PISATELJ-CA VITKI			GOSTIJA			
				NAJVEČJI SESALEC						
OSVEŽILNA PLIJAČA				SPLOŠNO RAKAVO OBOLENJE						
				TONE PAVČEK						
FINSKO INDUSTRI. IN SPORTNO SREDIŠČE										
				RODILNIK (DRUGI SKLON)						
PRIVRŽE-NEC									KEMIČNI SIMBOL ZA NATRIJ	

praktični KRIŽANJE

Očala

Letos je bilo že veliko napisanega o nevarnostih zaradi tanjšanja ozonske plasti. Strokovnjaki niso enotnega mnenja, ali je problem ozonske luknje zares tako velik ali je morda prenapih-njen. Vsekakor pa ne bo odveč opozorilo, da je treba v sončnih dneh oči zaščititi s kakovostnimi sončnimi očali. S tem tudi preprečimo kremenjenje in pretirano nastajanje gub. In navsezadnje so sončna očala še okras. Za letošnja so značilni okvirji v intenzivnih barvah ali v elegantni črni, rjavi in barvi medu. Okrašeni so lahko z zlatimi dodatki in bleščicami. Med vsemi mogočimi modnimi muhami so večno elegantna markantna ogleta ali okrogla očala pa taka v obliki metulja in z zaokroženimi okvirji. Seveda je treba upoštevati, da vsaka oblika ni za vsako obliko obraza, najpomembnejše pa je, da sončna očala varujejo oči.

Mehčalci

Marsikatera gospodinja si sploh ne more več predstavljati, da ne bi zadnji vodi za izpiranje perila bodisi pri strojnem ali ročnem pranju dodala mehčalca. Mehčalci imajo zares prednosti, saj je tkanine, ki jim pri pranju dodamo mehčalec, lažje likati, ker je med likalnikom in vlakni manj trenja. Mehčalci tudi preprečujejo, da bi se tkanine iz kemičnih vlaken naelektrile. Vendar pa moramo vedeti tudi, da mehčalci prekrijejo tkanino s kovinsko ali masno plastjo in vsebujejo encime, zato jih ne smemo uporabljati za perilo za dojenčke in za ljudi z občutljivo kožo.

zdravniški kotiček

Nevarnosti kačjega pika

Pik strupene kače je vedno zelo razburljiv dogodek, ki pičenega in prisotne nemalo prestraši. Število kačjih pikov je z urbanizacijo sicer upadlo, množična rekreacija v naravi pa nevarnost zopet povečuje. Kače so za večino ljudi živali, ki zbujajo gnus in strah. Med 2500 vrstami kač je približno 200 vrst strupenih. V naših krajih žive od strupenjač le viperide: gad, rilčasti gad, kraški gad in modras. Piki strupenih kač zahtevajo v svetu še vedno veliko smrtnih žrtev. Piki eksotičnih kač so dosti nevarnejši in tudi pravila zdravljenja so drugačna. Ker se je v Evropi razširila moda gojenja strupenih kač, si je pametno nabaviti tudi ustrezni antiserum. Pred kačami v naših krajih sicer ni treba imeti velikega strahu, zlasti če je pomoč pravilna in pravočasna.

Strupeni organ viperid sestavljajo žleze strupenice, izvodni kanalčki in specializirani zobje - strupniki. Tudi kače, ki ne veljajo za strupene (belouška), imajo strupne žleze, nimajo pa specializiranih strupnikov.

Pik evropskih strupenjač za večje živali in odraslega človeka ni smrtno nevaren, je pa zelo boleč in neprijeten. Smrtno nevaren je lahko pik za otroke in oslabele stare ljudi, posebno še, če kača, ki dolgo ni pčila, izbrizga ves strup iz obeh strupnikov. Posebno nevaren so piki v glavo in vrat ter piki naravnost v veno (dovodnico).

V razburjenju navadno ne vemo, ali je bila kača strupena. Gad in modras imata različno zožen vrat ob prehodu v glavo, na hrbtno pa cikcakasto progno, ki pri modrasu nima tako šilastih oglov kot pri gadu. Pred človekom ne bežita vedno. Eden in drugi se napihne, strizže z jezikom in bliskovito ugrizne, nato pa se umakne.

Kako ukrepamo?

Pri vsakem ugrizu ukrepamo, kot da je bila kača strupena. Vedeti pa moramo, da tudi pik strupenjač le v polovici primerov pomeni zastrupitev. Dostikrat pride poškodovanec k zdravniku, ker se je zboldel ali opraskal, pri tem pa je videl ali le slišal kačo. Zanesljiv znak pika sta ranici, 6 mm narazen, ki le malo ali pa sploh ne krvavita. Na koži se pojavijo značilne modro-rdeče lise, včasih pomodri ves ud. Modro-rdeča obarvanost kože se širi vzdolž mezigovnic, otečejo tudi lokalne bezgavke. Opisani znaki se razvijejo najpogosteje v dveh urah. Če takih znakov ni, pчени ni zastrupljen in nadaljnje ukrepe lahko opustimo, razen zaščite proti tetanusu. Poleg krajevskih znamenj se pri piku strupenjač lahko

pojavijo še znaki splošne zastrupitve: slabost, mrzlica in vrtoglavica. Pri težjih primerih zastrupljeni tudi bljuva, težko diha, pulz je pospešen in šibak, pojavi se tudi driska. Zelo redko so izraženi znaki toksičnega šoka: hladen znoj, žeja, zmedenost, komaj otipljiv pulz, močno znižan krvni pritisk, celo nezavest in smrt zaradi odpovedi srca. Zaradi motenj pri strjevanju krvi pride do krvavitve v prebavila, prizadeti bljuva kri in ima krvavo drisko. Takšna slika je pri naših kačah res izjema in nastane kmalu po piku.

Pozne posledice kačjega pika so lahko odmrtnje večjega dela pičenega uda in odpoved ledvic.

Prva pomoč pri kačjem pik

Kadar piči strupenjača, naj se pičeni takoj uleže in miruje. Z gibanjem se namreč pospeši krvni obtok in kroženje strupa v njem. Pičeni ud med mestom pika in telesom narahlo prevežemo, le toliko, da preprečimo odtokanje strupa po površinskih venah in mezgovnicah proti srcu. S prevezo nikakor ne smemo ogroziti prekrvavitve uda. Ob pravilni prevezi ud ne sme pobledeeti, navadno pomodri, pulz pa mora ostati otipljiv. Prevezo moramo med čakanjem večkrat kontrolirati, ker zaradi otekanka lahko postane pretresna. Okončina sme ostati prevezana največ dve uri, kar je navadno dovolj, da pridemo do zdravnika. Pičeno mesto sterilno obvežemo in ud imobiliziramo s priročnimi sredstvi.

Kot pri vsej prvi pomoči velja tudi pri kačjem pik pravilo, da je boljše, če ne storimo ničesar, kot da ukrepamo napačno. Križni rez pičenega mesta, izžiganje, posipavanje s hipermanganom in oksidativnimi sredstvi so neučinkoviti in nevarni postopki. Alkohol odsvetujemo, pa čeprav bi ga pičeni pil le za korajžo. Alkohol namreč širi žile in s tem pospešuje resorpcijo strupa.

Tudi dajanje seruma antiperin v Sloveniji opuščamo. Izkušnje zadnjih let so pokazale, da je dajanje tega seruma zaradi relativno pogostih alergičnih pojavov lahko nevarnejše od kačjega pika samega. V okviru nujne medicinske pomoči na terenu bomo antiperin serum dali le v izjemnih primerih, če se je po pik razvila huda splošna zastrupitev organizma, ki jo spremljajo znaki šoka. Prizadeti sodi v bolnišnico!
mr.sc.dr. TATJANA GAZVODA

zanimivosti iz sveta

Nič več "uporabi-odvrzi"

Stari Egipčani, Azteki, Rimljani in druga civilizirana ljudstva so počela to, kar počnemo tudi dandanes: odmetavali so stvari, ki niso bile več uporabne. Samo nekaj ti odpadki niso pomenili nobene obremenitve za okolje, bilo jih je malo in razgradili so se. Razbit lončen vrč je pač vse kaj drugega kot plastična posoda in neuporaben lesen voz ni odslužen avto. Vprašanje odpadkov, kaj in kam z njimi, je postalo eno najbolj perečih. Vendar pa je pravo vprašanje, ne kaj z njimi narediti, marveč, zakaj jih sploh ustvarjati. Tak premislek vodi k povsem drugačnemu ravnanju z rečmi, k tako imenovani nepotrošniški družbi.

Nemčija je prva od držav, ki je sklenila iti po tej poti. Cela vrsta predpisov naj bi prisilila proizvajalce, da bodo pošteno premislili, kakšno embalažo bodo poslej uporabljali, iz kakšnih snovi bodo sestavljali in delali potrošniške predmete, saj bodo morali proizvajalci sprejemati nazaj tako uporabljeno embalažo kot iztrošene izdelke, od praznih tub za zobne paste do avtomobilov, od iztrošenih baterij do računalnikov. Vse to bodo ponovno uporabili kot sekundarne surovine ali pa jih bodo morali uničiti oziroma varno deponirati. Zaenkrat veljajo nova pravila le za embalažo, kasneje pa tudi za predmete. Šesto nemških podjetij je že ustanovilo posebno podjetje Duales System, ki bo skrbelo za vračanje in reciklažo odpadkov te vrste.

Če bo Nemčiji uspelo uresničiti načrtovano, bo prva moderna razvita država brez odvečnih odpadkov in kot taka zgled za mnoge druge.

Stare kavbojke so zaklad

Levijevke, kavbojke oziroma oblačila iz jeansa proizvajalca Levi Straussa, so svetu dolgo diktirala modro modo, od hlač do jopičev in srajc je bilo vse skrojeno iz jeansa, nosili pa so jih mladi in stari. Modri val je sicer v zadnjem času uplahnil, umaknil pa se ni. Jeans je še vedno priljubljen. Novost je, da so oblačila iz jeansa postala neke vrste dragocenost, po kateri je precejšnje povpraševanje.

Na Japonskem je namreč ta čas najbolj modno, če nosiš nekaj desetletij stare Levijevke kavbojke. Temu modnemu ukazu lahko sledi samo tisti, ki imajo dovolj polne denarnice, saj 40 in več let stare kavbojke dosegajo v tokijskih butikih fantastične cene. Za levijevke, narejene v zgodnjih petdesetih letih, mora tisti, ki si jih pač želi, odšteti nič več in nič manj kot 2000 ameriških dolarjev (okrog 162.000 SIT). Eden od japonskih trgovcev, ki s ukvarjajo z nabavo starih kavbojk, je v nekem trgovinskem skladišču v ZDA odkril 503 pare neprodanih Levijevih

kavbojk, ki so jih izdelali pred 40 leti. Kavbojke so bile še nenošene, za nameček pa otroških velikosti (te so na Japonskem najbolj iskane, ker so pač Japonci po rasti precej manjši od Američanov). Za trgovca je bil to pravi zaklad. Kupcem jih zdaj ponuja po 4000 dolarjev (324.000 SIT) za par.

Lani so japonski trgovci uvozili iz Združenih držav Amerike prek dva tisoč ton rabljenih oblačil iz jeansa, na prodaj pa so v več kot 100 specializiranih prodajalnah.

Prezgodaj v puberteto

Vsi ljudje ne odrasajo enako, običajno gre sicer za zakasnitev, ki ne presega leto ali dve, nekateri otroci pa začno odrasati veliko prezgodaj. Deklicam zrastejo prsi in dobe prvo menstruacijo pred osmim letom starosti, dečki pa začno spolno dozorevati pred devetim letom starosti. Zdravniki tej nepravilnosti v telesnem razvoju pravijo prezgodnja puberteta. Zdravila zanj doslej niso imeli, ker pač niso vedeli, kaj jo povzroča, pa tudi večje potrebe po njem niso videli. Ti otroci so namreč zdravi, posledica prezgodnje pubertete je le občutno manjša telesna višina. Podatki iz ZDA kažejo, da je prezgodnja puberteta veliko pogostejša pri deklicah kot pri dečkih, saj na deklice odpade kar 90 odst. primerov.

Dr. Bill Crowley, strokovnjak za žleze z notranjim izločanjem, je v zadnjih letih preskusil zdravilo, ki naj bi preprečilo prezgodnjo puberteto. Gre za snov, ki zavre izločanje spolnih hormonov in tako prepreči predčasno spolno zorenje. Otroci imajo tako priložnost, da zrastejo do normalne višine. Zdravilo histrelin je od letos naprej dovoljeno uporabljati. Je neškodljivo in nima stranskih učinkov razen na denarnico. Potrebne so namreč vsakodnevne injekcije, da zdravilo učinkuje, ena pa stane 10 dolarjev, kar v nekaj letih zneso čeden kup denarja.

Iz slabega dobro

V slabem nekaj dobrega, bi lahko zapisali na rob najnovejšim znanstvenim odkritjem, da je onesnaževanje ozračja sicer res ekološko sporno in da povzroča škodljive kisle padavine, vendar pa prav ta umazanija preprečuje mnogo hujsko ekološko katastrofo. Raziskovalci s sedmih ameriških univerz namreč trdijo, da onesnaženo ozračje zavira pregrevanje Zemlje, ki grozi svetu s katastrofalnimi posledicami.

Predvsem sulfatni aerosoli, ki nastajajo pri izgorevanju fosilnih goriv, kot sta premog in nafta, odbijajo v ozračju sončne žarke nazaj v vesolje. Brez tega bi se naš rodni planet mnogo hitreje ogreval, kot se sicer že. Hkrati pa naj bi ti delci ščitili življenje na Zemlji pred nevarnim UV-zarčenjem, kar je zaradi tanjšanja naravnega zaščitnega ozonskega pasu še kako pomembno.

Kruhov narastek s skuto in jabolki

Narastek lahko uporabimo tudi kot glavno jed. Za štiri osebe potrebujemo: 25 dag belega kruha, 1,5 dl jabolčnega soka, 4 dag rozin, 4 žlice mleka, 50 dag jabolka, sok 1 limone, 4 jajca, 4 dag sladkorja, 1 vrečko vanilijevega sladkorja 25 dag skute, 2 dag margarine. Kruh narežemo na kocke in jih namočimo v jabolčni sok. Rozine preberemo, opremo in prelijemo s mlekom. Jabolka olupimo, razrežemo na četrtine in razpekamo. Četrtine jabolk pokapamo z limoninim sokom. Posebej umesimo rumenjake s sladkorjem in vanilijevim sladkorjem, ki jim dodamo pretlačeno skuto. Primesamo namočen kruh in rozine. Beljake stepemo v trd sneg in ga rahlo primešamo masi. Posodo za narastek dobro namastimo in zdevamo vanjo maso. Na vrh položimo pripravljene četrtinke jabolka. Malo jih potisnemo v maso in jih povrhu namažemo z razpuščeno margarino. Narastek pečemo pri 200 stopinj C 40 minut.

Še je čas za vrtnice

Vrtnice še kar naprej kraljujejo v našem vru, od nas samih pa je odvisno, koliko časa nas bodo še razveseljevale s svojim cvetenjem. Da bodo vrtnice za prvim cvetenjem lahko hitro nastavile cvetne popke za drugo cvetenje, jih potem, ko odcveto, ne smemo obrezati preveč globoko. Velja naj pravilo: cvetni poganjki odrežemo nad najbližjim krepkim ocesom. Kolikor dlje pustimo odcvetele dele na rastlinah, toliko pozneje se razvijejo novi poganjki z novim cvetenjem. Da pa bo novo cvetje zares razkošno in nam v pravo veselje, se moramo še dodatno potruditi. Po obrezovanju bomo storili namreč najboljše, če bomo vrtnice še izdatno pognojili.

Kam s prtljago?

Omenili smo že, da tudi naš proizvajalec opreme skrbi za to, da bo prtljaga prišla na cilj potovanja nepoškodovano. To je TOM z Mirne, ki izdeluje avtomobilske kovčke v treh velikostih. Tak kovček, ki je aerodinamične oblike, iz poliestra bele ali kombinirane sive barve, vodotesen in s posebno ključavnico zaščiten pred vlomilci, je moč pritriliti na streho avtomobila na dva nosilca. Težak je od 19 do 25 kg. Največji ima dimenzije 225x80x40, srednji 225x50x40, najmanjši pa 160x80x35 cm. Prostornina znaša 630, 380 in 340 litrov, cene pa so primerne za malo večje denarnice, saj je treba za najmanjšega odšteti 500, za srednjega 510 in za večjega 590 mark.

Zgodovina kot uspešnica

Timesov atlas svetovne zgodovine je nekaj posebnega; je strokovno kolektivno delo več kot sto zgodovinarjev, geografov, arheologov, kulturologov, ekonomistov, demografov itd., pogled na zgodovino v njem ni več zamejen z ideologijami, kar je bilo značilno za premnoge zgodovinske pregledne, otresele se je celo evropocentrizma, te skrite hibe humanističnih znanosti. Nadvse uspešno in učinkovito združuje sliko z besedilom v nazoren in strnjen pogled na svetovno zgodovino. Lahko bi našli še več odličnih lastnosti tega velikega dela, ki je prvič izšlo že leta 1978 in se nato v nadaljnjih enajstih izdajah izboljševalo, dopolnjevalo in izpopolnjevalo, a zapišimo samo še eno od njegovih značilnosti - atlas je knjižna uspešnica. Preveden je v 14 jezikov, znova in znova razprodan in dotiskan, kar je najlepše pričevalo neke knjige, saj govori, da so jo uporabniki sprejeli. Število natisnjenih izvodov Timesovih atlasov svetovne zgodovine je že preseglo milijon, navdušil pa je tako strokovnjake kot široko javnost. Po zaslugi Cankarjeve založbe se je med 14 jezikov, v katerih je natisnjen, uvrstila tudi slovenščina. Pred tremi leti je izšla prva slovenska izdaja, te dni pa je založba poslala v knjigarne drugo, dopolnjeno izdajo.

V osnovi se izdaja ni spremenila: atlas podaja najprej kronološki povzetek najpomembnejših dogodkov v svetovni zgodovini, nato pa v sedmih poglavjih podša številnimi barvnimi zemljevidi in drugim slikovnim gradivom ter s strnjnim besedilom tok zgodovine na vseh celinah sveta od prvotnega človeka do konca te zgodovinske epohe, ki jo je zaznamoval razpad komunizma in nastanek novih držav v Evropi. Ob enaki zasnovi je v drugi izdaji veliko novega v vsebinskem in oblikovnem pogledu, predvsem so upoštevana najnovejša spoznanja in ugotovitve zgodovinskih znanosti, ki so spremenila poglede na najstarejšo zgodovino, na tisoče drobnih podatkov je popravljenih in dodelanih, kronologija dogodkov je dopisana vse do 15. januarja letos, to je do mednarodnega priznanja Republike Slovenije, na novo pa je izrisanih tudi veliko kart. Slovenska izdaja se od izvirnika razlikuje po dodanem poglavju Juž-

noslovanske dežele, kjer je podrobneje prikazana zgodovina narodov na ozemlju nekdanje Jugoslavije. MILAN MARKELJ

Iz stare kitajske filozofije

KLASIKI DAOIZMA

Pred štirimi tisočletji je na Daljnem vzhodu vzklila modrost, za katero smo malo ali nič vedeli vse do novejšega časa. Slovenska prevodna filozofska literatura je bila v tem pogledu dolgo povsem nezadostna. Po zaslugi Slovenske matice se je pred več leti stanje sicer premaknilo z ničle, vendar je bilo še vedno nezadovoljivo. Šele v novejšem času je izšlo nekaj več prevodov stare kitajske filozofije, dobili smo prevod konfucijanskega kanona Štiri knjige in Knjige premen. Pred kratkim so se jim pridružili še trije daoistični teksti, ki so pod skupnim naslovom Klasiki daoizma izšli kot 36. zvezek Filozofske knjižnice Slovenske matice. Besedila je prevedla Maja Milčinski in jih opremila z uvodom, opombami in komentarji.

Gre za predstavitev treh klasikov daoizma, stare kitajske filozofske šole iz obdobja od 4. do 3. stol. pr.n.št., ki mu pravijo tudi obdobje filozofov: Lao Zija (po stari transkripciji Lao Ce), Zhuang Zija in Lie Zija. Avtorji so bolj ali manj legendarne osebnosti, saj o njih ni ustreznih zgodovinskih podatkov. Lao Zi naj bi bil pisec slovite knjige 81 izrekov Dao de jing, ki je gotovo najbolj znan daoistični tekst; doživel je na stotine prevodov in kometarjev v vseh svetovnih jezikih, zanimanje zanj pa nikakor ni ugasnilo, celo krepi se. Teksti Zhuang Zija veljajo skupaj z Dao de jingom za temelje daoistične filozofske šole. Za oboje besedil je značilen predvsem poudarek na metafizičnih dimenzijah, ki jih pripisujeta Dao, temeljnemu principu. Lie Zi pa je delo, katerega avtor je legendarni daoistični mojster "vzor duhovnega popotnika". Besedilo so poimenovali kar po njem, zanj pa je značilno gledanje na naravne spremembe in človeške aktivnosti kot na mehanistične, ki jim ne človeški napor ne božanska usoda ne moreta spremeniti poteka. Ljubitelji vzhodnih modrosti se nove Matične knjige gotovo veselijo, po nji pa bo najbrž z zanimanjem listal še marsikdo, saj gre za duhovne dragocenosti iz svetovne kulturne zakladnice. MILAN MARKELJ

VAŠA

Slavko Klančičar: Pisan ženski dežnik

Pot iz šole domov me je ponavadi vodila malo naokoli, prek travnikov in polj. Nekega dne sem opazil v visoki pšenici ob cesti ozko, komaj vidno stezico. "Aha, gotovo imajo otroci, moji vrstniki, tu neke kakšno skrivališče," sem pomislil. Premagala me je radovednost in po indijansko sem se splazil naprej. Na moje veliko razočaranje pa ni bilo nič posebnega. Na mestu, kjer se je stezica končala, je bilo le v krogu močno poležano že skoraj dozorelo žito. Videti je bilo, da je tu nekdo poležaval. Ob robu tega ležišča sem zagledal pisan ženski dežnik. To sem ga bil vesel! Med hojo domov sem ga kar naprej ogledoval in ugibal, kdo neki ga je pustil na tako čudnem kraju. Na N.N.:

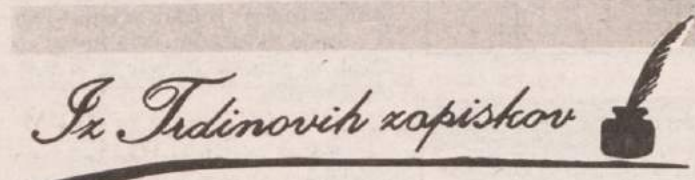
Nesojena ljubezen

Bilo je pred leti, ko sva se srečala. Dovolj je bil en sam pogled in vnel se je ogenj, ki je gorel ob redkih srečanjih in tlel ob pričakovanih in spominih. Ti, tvoja družina in tvoje obveznosti, in jaz, moja družina in moje skrbi. Le redka srečanja so potrjevala to, kar sva nosila v srcih. Razum in okoliščine so govorili drugače, srca pa so gorela v neizpeti ljubezni, ki ni smela biti javna. In zgodilo se je, česar nihče ne bo mogel razumeti. Ugasnilo je tvoje življenje, ugasnil je tvoj smehljaj, odšel si tja, od koder ni vrnitve. Jaz sem ostala tu s skrito bolečino. Žalost, ki je ne morem nikomur zaupati, me duši. Ali je bil greh, da sta najini srca zagoreli eno za drugo, poslušala pa sva razum in živela vsak svoje življenje? To je edino

vprašanje, ki je med nama ostalo brez odgovora. Zakaj se nisva srečala prej, ko je bil čas za to, ko še nisva svojih življenj zapisala drugim. Zakaj je življenje tako kruto, zakaj ti ne da sreče in veselja? Žalost, ki ostaja skrita v meni, se lahko prelije le na list papirja, ki mi ostaja edina tolažba. Ostajajo mi še drobni, boleči trenutki, ko ob tvojem grobu s tresočo roko prižgem svečko, da gori z drobcenim plamenom, kot je gorela ljubezen v najinih srcih. Naj je bil greh ali ne, vseeno mi je! Hvalična sem usodi, da naju je pripeljala skupaj, da sem lahko spoznala, kaj je iskreno prijateljstvo, ki ti ga lahko da le človek, ki te ima resnično rad. In če je usoda hotela in pretrgala najina skrivna srečanja, potem je že vedela zakaj.

PRAKTIČNOST IN SLIKOVITOST - Gospodarska poslopja so ena pomembnejših komponent naših kmetij in imajo točno določeno funkcijo. Toda goli funkcionalnosti se običajno pridružuje tudi likovni element, ki daje vsakemu posloppju svojski pečat. Tako tudi prezračevalne odprtine na zatrepu kozolca na obrobju Mirne združujejo praktičnost in slikovitost. Osrednji izrezljan motiv oblikuje vaza s cvetjem, ob njej sta v obrisih upodobljena dva ptica in figuri angelov. (Pripravila umetnostna zgodovinarica Marinka Dražumerič)

Značaj mladih uradnikov - V šolah prisegali so vsi zvestobo Slavi, o pravičnosti naše reči so saj večinoma prepričani ali ti fantje so hudi materialisti, gizdalini, dobroživčki, nečejo si pokvariti kanere še manj pa dati se preganjati ali pustiti službo, v kateri jim ni mogoče živeti po svoji vesti in svojem prepričanju. Oni tedaj poslušajo svoje šefe in vse tudi nepostavne naredbe nemške vlade natanko izvršujejo. Izgovarjajo se s tem, da tako delati morajo, da so prisiljeni. Ko se oženijo, imajo zopet nov izgovor, da radi rodbine ne morejo se in tudi ne smejo kompromitirati...V govoru prvo leto službe rabijo še radi slovenščino, potem privajajo se bolj in bolj švabčine - čez nekaj let pride jim le še malokatera narodna iz ust.

Kmetiška učenost - Noben kmet še ni obogatel, ki je nosil s sabo bukve in pisma. Gospoda kmeta zato zaničuje, ker ne ve, da je po svoje tudi kmet učen in še bolj nemara kot gospoda. Brez gosposke učenosti bi lahko kmet shajal, gospoda brez kmetiške učenosti pa bi morala hoditi gola in bosa in crkati od žeje in lakote. Učenosti so tri: kmetiška, duhovska in gosposka ali kmetiška je prva in najbolj potrebna.

Edini neizropan grob

O nobenem templju, o nobeni grobnici niti o piramidah in velikih egipčanskih kraljih se ni toliko pisalo in govorilo kot o zakladih in prekletstvu mladega, za zgodovino starega Egipta nepomembnega faraona. Njegova največja zasluga je bila, da je bil tako nepomemben, da so pozabili na njegov grob in v njegovi neposredni bližini zgradili novo, veliko grobnico, pri tem pa zasuli in globoko pokopali Tutankamonovo. Tri tisoč let je bil grob mladega faraona pozabljen, novembra leta 1922 pa je novica o njegovem odkritju obšla cel svet.

Zasluga za odkritje stoletja gre lordu Carnavaronu, dolgoletnemu mecenu arheoloških izkopavanj v Dolini kraljev, in Howardu Carterju, vsestransko izobraženemu in neustrašnemu znanstveniku, velikem entuziastu in dobrem poznavalcu starega in novega Egipta, ki jih je vodil.

Šest let je Carter v Dolini kraljev, v kateri so že tisočletja roparji skrunili in plenili grobove in kjer so arheologi v 19. stoletju presejali vsako zrnce peska, iskal grob kralja, ki so ga poznali samo po imenu. In imel je srečo! Po dolgih letih brezuspešnega izkopavanja v vročini in v puščavskem pesku in v nenehnih sporih z domačimi delavci, po letih, ko je zaradi svojega trmatega vztrajanja in odločnosti moral prenašati sočutne poglede in poslušati pikre pripombe kolegov, je odkril že tisočletja pozabljeno grobnico.

Toda grobnica ni bila neskrnjena! Že dobrih deset let po Tutankamonovi smrti so jo obiskali plenilci. Pri njihovem nečednem poslu pa jih je nekaj presenetilo, jadrno so zapustili poslednje domovanje mladega faraona, skrbno zapečatili vrata in se niso nikdar več vrnili. Za seboj so pustili velik nered, odnesli pa niso nič.

Marija Pezdirc: **V DEŽELI TISOČLETNE KULTURE**

Tako je Carter našel edini neizropani grob nekega staroegipčanskega faraona! Carter je bil prvi, ki je po treh tisočletjih zlomil pečate na vratih, prvi, ki je videl sijaj dragocenih, a razmetanih predmetov, ki so spremljali Tutankamona v onostranstvo in on je bil tisti, ki je pobral droben, že tisočletja suh šopek, ki ga je ljubljenemu soprogu v slovo poklonila mlada vdova. Kakšna nagrada za leta učenja in študija, za leta bede v Egiptu, ko je zaradi pomanjkanja nekaj časa "stanoval" v eni od grobnic, raziskoval in se preživljal tako, da je turistom prodajal akvarele, ki jih je risal v Dolini kraljev.

In kolikšno zadoščenje za lorda Carnavaronu, ko se je izkazalo, da je imel prav, ko je zaupal Carterju in toliko let vztrajal pri mecenstvu! Njegovo ime bo za vse čase tako kot Carterjevo povezano s Tutankamonovim. Bajno bogat star angleški lord, ki je zaradi težav z dihanjem zime preživljal v Egiptu in se navdušil za arheologijo, ter deški faraon, za katerega je Carter izjavil, da je bilo najpomembnejše v njegovem življenju to, da je umrl in da so ga pokopali. Med njima leži tri tisoč let. Ogromno razdobje!

Kaj neki je povežalo fanatičnega znanstvenika, zdolgočasnega in bolnega lorda ter davno umrlega kralja? Je bila usoda? Mogoče prekletstvo? Po odprtju grobnice in odkritju neprecenljivih zakladov v njej so se vrstile nekatere nepričakovane smrti ljudi, ki so bili s tem tesno

povežani. Svetovni tisk je pograbil idejo, da zadene kazen vsakogar, ki zmoti faraonov mir, in jo naphnil do skrajnih meja. Vrstile so se razburljive reportaže o prekletstvu, ki "čuva" grobnico, in tudi prvi skrunilci jo naj bi pustili nedotaknjeno zaradi strašnih sil, ki so jih preplašile in odgnale.

Proučevanje in dokumentiranje Tutankamonove grobnice je trajalo več let. Ves ta čas so bili znanstveniki v samotni Dolini kraljev izpostavljeni domačim roparjem, radovednežem, ki so hlepeli po grozljivih zgodbah, raznim sleparjem, ki so zase želeli izkoristiti dragoceno odkritje. So zgodbo o prekletstvu arheologi sami zašepetali vrazževnim domačinom in tako preplašili najbolj zagnane, ki so kovali drzne načrte o ropanju? So zgodbo povedali lahko vernemu novinarju, ki je v Egiptu iskal le senzacija, in jo je ta raztrosil po svetovnih medijih? Znanstveno delo je počasno, njegovi rezultati dostikrat preveč prozaični za domišljivo množic, ki iščejo v stari egipčanski civilizaciji le senzacionalnih dogodkov, in shrhljiva zgodba o prekletstvu je tako prikladna za kramljanje ob čaju.

Pred oči priplava podoba zlate posmrtno maske mladega faraona. Njegove poteze izdajajo prijazen in odličnega mladeniča, zeta, verjetno pa tudi sina faraona Ehnatona. Tutankamon je po očetovi smrti podedoval težko dediščino, ki ji ni bil kos. Bil je premlad in preslaboten, da bi ubranil velike reforme.

Leta njegovega vladanja je označevala velika zmeda. Komaj osemnajstletnega so ga umorili in njegova mlada vdova je zaman iskala primerne naslednika. In grob tega mladega, krhkega in nesrečnega faraona naj bi varovalo strašno prekletstvo? Nemogoče.

Globoke sence potujejo po kamnito-peščenih gričih, med katerimi je stisnjena Dolina kraljev. Pisane množice ljudi vseh ras in barv rojijo pred vhodi v posamezne grobnice. Novoletni prazniki so in čas za obisk tople dežele ob Nilu je res prikladen. Lansko leto je zalivska vojna marsikomu prekrizala potovalne načrte, zato je letos množica obiskovalcev preplavila deželo.

V deželi ob Nilu teče življenje že dobrih pet tisoč let. V tem času so tako dežela kot tudi njeni ljudje doživljali vzpone in padce, veličino in tragiko. Le Nil je valovil in gnal svoje vode iz Etiopskega višavja proti Sredozemskemu morju, namakal polja in prinašal življenje. In to že dobrih pet tisoč let.

Konec

Prihodnji teden nov podlistek!

PRI OGNJENIKIH DOMA

Novomeščanka Sonja Nemanič je med letošnjimi majskimi počitnicami obiskala nekaj evropskih ognjenikov in zapisala popotniške utrinke v potpisu, ki ga bomo začeli objavljati prihodnji teden. Nemaničeva je prekaljena popotnica, saj je prepotovala že lep kos sveta od Argentine do Indonezije.

POTA IN STRAŠNOST

dežurni poročajo

UKRADEL PETROLEJ - Med 13. in 14. julijem se je neznanec prikladal v odklenjeno garažo Janeza Z. v Vratnem in iz sode iztočil 35 litrov petroleja. Lastnik je oškodovan za 1.500 tolarjev.

KOMU KAŽEJO POT SMEROKAZI? - Prav tako med 13. in 14. julijem je neznanec z nakladalke za seno in s cisterne za gnojeko odmontiral zadnje luči s smerokazi. Jožeta Š. iz okolice Novega mesta je tako oškodovan za 5.000 tolarjev.

ODŠEL S TOLARJI - 15. julija dopoldne se je neznanec nepovabilen prikladal po odklenjeni stanovanjski hiši Petra S. v Črnomlju. Našel je 5.000 tolarjev in jih odnesel s sabo. Storiča še iščejo.

TOVORNJAK BREZ GLASBE - V noči na 17. julij je neznanec storilec na Cesti bratstva in enotnosti v Metliki vlomil v tovornjak in iz njega ukradel radiokasetofon ter stikalo luči. Metličana Miroslava K. je s tem oškodovan za 50.000 tolarjev.

KRADEL DENAR - 17. julija je neznanec skozi okno splezal v stanovanjsko hišo Jožeta Z. v Jelšah pri Mirni Peči. Ukradel je 14.400 tolarjev in 700 avstrijskih šilingov. Škode je za 20 tisočakov.

TELEFONSKI VANDAL - Neprijetne so morale biti novice, ki jih je neznanec zvedel po telefonu v govorilnici na novomeškem Novem trgu. Za kazen je odtrgal slušalko in jo potem odvrnil na pločniku pri hotelu Kandija. PTT podjetje ima za 5.000 tolarjev škode.

NAKRADENO UNIČIL NA PODSTREŠJU

MOKRONOG — 18. julija je imela stanovanjska hiša Frančiške P. v Mokronogu kaj čudnega obiskovalca. Vanjo je prišel v vlomom in si nabral uro, zlato veržico, žensko torbico z denarjem in dokumenti. S plenom se je nato zatekel na podstrešje, kjer je nekaj predmetov uničil, hranilno knjizico pa celo zažgal. Odšel je, ne da bi kaj odnesel. Lastnica ima za 5.000 tolarjev škode.

POLICIJSKI SPUST PO REKI KOLPI

Z nastankom meje med Slovenijo in Hrvaško je v ljudih nastala negotovost glede režima na mejni reki Kolpi. Veliko turističnih kapacitet Dolenjske, predvsem Bele krajine, je vezanih prav na omenjeno reko in nemalo ljudi je v času dopustov iskalo mir in počitek v lepi naravi ob Kolpi.

Policiisti Dolenjske smo se odločili ljudem prikazati v bistvu nespremenjen režim glede naravnih bogastev, ki jih nudi reka Kolpa. 25. in 26. julija bomo izvedli spust policistov Slovenije s čolni po Kolpi. K sodelovanju smo povabili tudi kolege iz sosednje Hrvaške, ki so povabile z zadovoljstvom sprejeli, in nekatere najuglednejše politične delavce Slovenije. Vožnja po Kolpi s kanuji in kajaki bo prvi dan potekala od vasi Prelesje po čudovitem kanjonu Kolpe do Vinice in Adlešičev, kjer bomo prenočili. Naslednje jutro bomo pot nadaljevali do Primostka pri Metliki, kjer bomo predvidoma ob 15. uri spust zaključili. Do sedaj imamo prijavljenih že 100 udeležencev.

Opeka padla s tovornjaka

Vozilo ni imelo zaščitnih stranic — Trije ranjeni

RATEŽ — 14. julija ob 13.30 je 45-letni Vinko Vizlar s Planine vozil tovornjak znamke Magirus Deutz iz Novega mesta proti Šentjerneju. Na tovornjaku je imel naloženih osem palet opeke, težkih 1.230 kilogramov.

Ko je pri Ratežu pripeljal v nepregledni desni ovinek, mu je s kesona, ki je bil brez zaščitnih stranic, zdrsnilo pol palete opeke. Ravno takrat je z opeki kadetom pripeljal nasproti 41-letni Drago Dobrovec iz Ljubljane in opeka je padla na pokrov motorja, streho, zadnji del in vetrobransko steklo avtomobila. Dobrovec je izgubil oblast nad vozilom in zapeljal na travnik. V nesreči sta bila voznik Dobrovec in njegov sopotnik,

49-letni Franc Bek iz Spodnjih Konjic, lažje ranjena, 40-letna sopotnica Danica Dobrovec pa huje in se zdravi v novomeški bolnišnici. Na oplu je za okrog 250.000 tolarjev škode.

OB 10 TISOČAKOV IN PUŠKO

KOČEVJE — 53-letnemu Martinu B. iz Hudej pri Trebnjem so kočevski policisti 15. julija zasegli vojaško puško M-48, kalibra 7,9 mm, in 9 nabojev. Martin je puško kupil za 10.000 tolarjev od občana iz Črnomlja. Zoper njega bo dan predlog za uvedbo postopka pri sodniku za prekršek.

Dotrajano vozilo in prehitra vožnja

Eden mrtev in dva hudo ranjena v nesreči pri Višnji Gori

VIŠNJA GORA — 17. julija okrog 17. ure se je 39-letni Tadej Župnek iz Krškega peljal od Višnje Gore proti Ljubljani. Zaradi neprimerne hitrosti in dotrajane vozila je v blagem levem ovinku pri Stari Mali vasi izgubil oblast nad vozilom. Zapeljal je na prehitrevalni pas in na bankino, drsel ob zaščitni ograji, zapeljal nazaj na cesto in spet z nje in silovito tresčil v skalni vsek. Vozilo se je prevrnilo na streho in tako drselo še okrog 70 metrov.

Med prevračanjem so voznik in oba sopotnika padli iz avta in obležali na cesti. 21-letna sopotnica Mirjam Kržišnik iz Ljubljane je bila tako hudo ranjena, da je umrla na kraju nesreče. Voznika Župneka in 23-letnega sopotnika Ivana Serca iz Novega mesta so hudo ranjena odpeljali na zdravljenje v ljubljanski Klinični center.

RAZPELO VRGEL V GOZD

BIRČNA VAS — V noči na 12. julij je neznanec ob lokalni cesti Birčna vas-Uršna sela s križa snel razpelo in ga vrigel v gozd ter močno poškodoval. Zupnijski urad Šmihel ima za 30.000 tolarjev škode.

STRELA UPEPELILA LOVSKO KOČO

OSTRI VRH — 16. julija je med nevihto strela udarila v lovski dom Dobrič na Ostrem vrhu pri Rdečem Kalu in zanelila ogenj. Dom je pogorel do tal. Škode je za okrog 3 milijone tolarjev.

VSE NA SVOJEM MESTU

TOLSTI VRH — 18. julija je neznanec vlomil v vikend Martina G. iz Velikih Brusnic. Našel ni nič takega, da bi vzvel s seboj, z vlomom pa je naredil za 10 tisočakov škode.

VLOM V PRIKOLICO

ČRNOMELJ — Med 17. in 18. julijem je neznanec storilec vlomil v kamp prikolico pri črnomaljski osnovni šoli. Odnesel ni nič, škode pa je vseeno za 5.000 tolarjev.

80 let varuhi pred ognjem

Novo vozilo za jubilej brusniških gasilcev

BRUSNICE — Gasilsko društvo je v nedeljo popoldan z daljšo slovesnostjo, krstom novega gasilskega avtomobila in veselico, praznovalo osem desetletij obstoja in delovanja.

Društvo je ob ustanovitvi štel 35 članov. Ustanovitelji so bili šolski upravitelj Anton Sila, gostilničar Andrej Hudoklin in takratni občinski sluga Franc Franko. Že naslednje leto po ustanovitvi so kupili prvo ročno brizgalno, ki jo lahko pokažejo še danes, njena pokroviteljica pa je bila struška graščakinja Fichtenauova. Leta 1925 so zgradili gasilski dom, ki je svojemu namenu služil vse do leta 1982. Med drugo vojno je bil dom izropan, gasilec pa je uspelo rešiti brizgalno in prapor iz leta 1937, ki ga ponosno hranijo še danes.

Zadnja leta se je dejavnost v društvu še okrepila, še posebej, ko so 1982. leta pričeli graditi nov gasilski dom. Nabavili so veliko nove opreme in prvi avtomobil, ki se je do današnjih dni že iztrošil.

Jubilej je bil priložnost, da so pričeli zbirati za novo vozilo. Potrebi so prisluhnili vsi krajin. Krajevna skupnost Brusnice je med številnimi pokrovitelji primaknila največji delež, obrtnik Ivan Kralj pa je postal boter vozila. Na koncu so predstavniki Občinske gasilske zveze podelili vrsto odlikovanj zaslužnim gasilcem iz Brusnic. Priznanje Gasilske zveze Slovenije so prejeli: Igor Franko, Anton Franko, Anton Čopič, Stanko Babič, Stane Medle ter gasilska veterana Anton Košle in Lado Gornik. Občinska priznanja pa so dobili: Marjan Jančar, Franc Paderšič, Franc Deželak, Bojan Deželak, Franc Klevišar ml., Zvone Ban, Silvo Gornik, Miha Rolih, Roman Hudoklin, Franc Blažič, Martin Janc, Franc Franko, Anton Ban st. in Anton Ban ml. Priznanja so prejeli tudi tisti brusniški gasilci, ki so društvu zvesti že deset in dvajset let. Za deset let: Marjan Jančar, Franc Janc in Matevž Franko, za dvajset let pa Jože Janc in Anton Gazdova.

J. P.

KRST S ŠAMPANJCEM — V odsotnosti svojega moža Ivana Kralja je vloga botre novega gasilskega avtomobila brusniških gasilcev opravila njegova žena Vesna. Da bi bilo vozilo potrebno čim manjkrat uporabljati, pa ga je požegnal brusniški župnik. (Foto: J. Pavlin)

GORELO NI TRI LETA

MIRNA PEČ — Pred časom smo poročali, da mirnapeški gasilci skrbijo za to, da pri njih ne gori in da na njihovem območju že več kot 30 let ni bilo požara. Florjan Lužar, eden najstarejših gasilcev, k temu dodaja, da v sami Mirni Peči res ni gorelo že tri desetletja, v bližnji okolici pa je ta doba brez rdečega petelina žal mnogo krajša, le tri leta.

OKVIR NA DELAVCA

TREBNJE — 16. julija dopoldne je prišlo do delovne nesreče v trebanjskem Trimu. Pri premikanju kontejnerja z dvigalom je na 21-letnega Andreja Anžlovarja z Dolenjih Selc, ki je v Trimu začasno zaposlen, padel okvir in ga hudo poškodoval.

IZSILIL PREDNOST

DOLENJA VAS — 14. julija ob 16. uri se je 57-letni Vincenc Urek iz Dolenje vasi pri Arčičah peljal z osebnim avtom iz Dolenje vasi proti regionalni cesti Brežice-Krško. Pred križiščem je ustavil, potem pa pri vključevanju v promet na tisti cesti spregledal avto, s katerim se je iz Brežic proti Krškemu peljal 43-letni Viktor Teodorovič iz Pišec. Teodorovič je zaviral, vendar trčenja ni mogel preprečiti. V nesreči sta bila huje poškodovana Urek in njegov sopotnik, 80-letni Mihael Krulc iz Sentlenarta. Zdravita se v brežiški bolnišnici. Na vsakem avtu je za 150.000 tolarjev škode.

ZAPELJAL V LEVO

GUNTE — 19. julija ob 22. uri se je 53-letni Rudolf Pajtler iz Krškega z avtom peljal iz Krškega proti Brestanici. V Gunthah je iz neznanega vzroka začel močno zavirati. Pri tem ga je zaneslo na levi prometni pas, kjer je potem bočno drsel. Takrat pa je s škodo favoritu pripeljal nasproti 23-letni Alojz Lekše iz Viher in vozila sta trčila. Hudo ranjena Pajtlerja so najprej odpeljali v brežiško bolnišnico, od tam pa v UKC. Poškodbe sta dobila tudi Lekševa sopotnica, 51-letni Alojz Lekše in 23-letna Alenka Lekše, oba iz Viher. Na avtomobilih je za 700.000 tolarjev škode.

ODVZEM PIŠTOLE

RIBNICA — Ribniški policisti so 14. julija popoldne 42-letnemu Slavku D. iz Kočevja zasegli pištolo znamke Beretta, kalibra 9 mm, z okvirjem brez nabojev. Ker zanj ni imel dovoljenja, je zoper njega dan predlog sodniku za prekršek.

NEVARNO KRIŽIŠČE

RIBNICA — Obvoznica po Šolski in Partizanski ulici je že pred časom sprožila ostro nasprotovanje zlasti med učenci tukajšnje osnovne šole. Promet predstavlja veliko nevarnost, pri pouku, ki se bo kar prehitro spet začel, pa jih kar naprej moti škripanje zavor in trobljenje. Nedavni enourni protest ni veliko zalegel. Na glavnem križišču, ki je pravzaprav »podaljšek« šole, pa kar naprej poka. Prometne nezgode doslej niso terjale človeških žrtev, povzročile pa so precej materialne škode. Za to je velik krivec semafor.

PO DOLENJSKI DEŽELI

- Ali je bila zadnji vikend na tuj račun v Novem mestu ali okolici kje kakšna prava pojedina ali pa se ta šele pripravila, ni znano, vsekakor pa je znano, da je prejšnji teden menjala lastnika kar precejšnja količina hrane. Za začetek je med 11. in 13. julijem neznanec v kraju Gmajna na njeni populji kar 30 kilogramov čebule in natrgal 10 kilogramov fižola, s čimer je Antona S. iz Metlike oškodoval za okrog 3.500 tolarjev. V noči na 16. julij je iz kokošnjaka Sejdiča Z. v Veliki Sevnici z neznanec izginilo v noč 7 kokiš, vrednih vsaj 3.000 tolarjev. Naslednje noč pa je neznanec obiskal še kurnik Mare B. v Bočki pri Metliki. Odnesel je 8 kokodajev, vrednih okrog 4 tisočake. Nekdo se je res ali se bo mastil.
- Predno se je 16. julija Zlatan G. iz Novega mesta odpravil na novo vožnjo, je moral najprej po nakupih, saj v teh časih brez sončnih očal, najnujnejše opreme in vsaj minimalne oborožitve ni dobro iti na pot. Ponoči mu je neznanec iz tovornjaka, ki ga je imel parkiranega pred prostori Ljubljanske mlekarne v Sevnem pod Trško goro, namreč ukradel vse dosegljive: komplet prve pomoči, sončna očala, izvijač in lovski nož. Za 3.000 tolarjev, na kolikor je ocenjena vrednost plena, še poštenih sončnih očal ne bo dobil.

120 LET DOLENJEVAŠKIH GASILCEV

DOLENJA VAS — V nedeljo so v Dolenji vasi pri Ribnici počastili 120 letnico obstoja in dela enega najstarejših prostovoljnih gasilskih društev na Slovenskem. Ponosni na svojo prehojeno pot in več kot stoletje plodnega dela, ko so razpadle tri države in nastala četrt, pa dolenjevaški gasilci še pokončno vztrajajo, krepijo svoje vrste in so vedno v službi ljudstva. Ponosni so na domačina Ignaca Merharja, ki se je na začetku tega stoletja upal uvesti med gasilce poveljevanje v slovenščini. Ob svoji 110-letnici pa si je gasilsko društvo zadalo zgraditi dom, kar je pred petimi leti tudi uresničilo. Nakupilo je potrebna vozila in opremo, število gasilcev pa se nenehno zvišuje. Na nedeljski slovesnosti, katere pokrovitelj je bila skupščina občine Ribnica, so med prvimi v Sloveniji razvili prapor društva s simboli nove slovenske države. Ob tej priložnosti so pripravili krajši kulturni program. Zaigrala je godba na pihala iz Dobrovolj in zapel domači pevski zbor Lončar. Zaslužnim članom so podelili gasilska priznanja.

Do jeseni športna dvorana?

Rokometni klub Itaco — Dobova z novim trenerjem in igralci računa vsaj na obstanek v 1. državni ligi

DOBOVA — Rokometni klub Dobova je že nekaj zadnjih let med boljšimi klubi v Posavju, Zasavju in na Dolenjskem. Ambiciozno vodstvo kluba pod vodstvom Darka Simoniča pa skuša z okrepitevami mladega, perspektivnega moštva z novimi igralci in trenerjem vsaj obstati v najvišjem rangju tekmovanja — v 1. državni ligi Slovenije, kamor so se sicer zadnji hip, a zasluženost uvrstili namesto ekipe Eurodas Celje, ki pač ni spoštovala vseh pravil igre, ki veljajo v slovenski rokometni organizaciji oz. zvezi.

Novi trener RK Itaco — Dobova (tako se bo imenoval klub po glavnem sponzorju) je 31-letni Sevnčan Franc Špan, ki je začel uspešno trenersko kariero leta 1983 z »zlato generacijo« Sevnčanov, ki je bila pionirska, zatem kadetski prvak Slovenije, 3. na državnem prvenstvu kadetov v Vrbsu v nekdanji Jugoslaviji, dvakrat pa v finalu najmočnejšega mednarodnega turnirja kadetov v italijanskem Teamu. Enkrat je ta ekipa pod Španovim vodstvom na tem turnirju tudi zmagala.

Franc Špan

Igor Deržič

TURNIR PIPANU

SEVNICA — Na prvem letošnjem teniškem turnirju, ki ga je pripravil sevnški teniški klub na igriščih pri kopališču, je zasluzno zmagal 18-letni Gorazd Pipan, pred favoriziranim Marjanom Kristofičem. V dvoboju za tretje mesto je bil tokrat Anton Možič boljši in srečnejši od Edvarda Trbovca.

NINA JANŽEKoviČ PREMOČNA ZA MOŠKO KONKURENCO

NOVO MESTO — Na kluskem teniškem prvenstvu TK Novo mesto, kjer je v najmlajših kategorijah nastopilo blizu 40 igralcev, je najbolj prijetno presenetila komaj trinajstletna Nina Janžekovič, ki je prepričljivo zmagala v moški pionirski konkurenci, v kategoriji mladincev pa je osvojila tretje mesto. V novomeškem teniškem klubu, kjer v zadnjem času posvečajo veliko pozornost teniškiemu naraščanju, gojijo največje upe v komaj osemletnem Maju Jožefu in že prej omenjeni Nini Janžekovič, ki že sodita med najboljše pionirje in pionirke v naši državi. Rezultati: pionirji do 12 let: 1. Markovič, 2. M. Bende (finale 6:0, 6:2); pionirji do 14 let: 1. Nina Janžekovič, 2. Markovič (6:0, 6:1); mladinci do 18 let: 1. U. Erak, 2. Zupančič (6:3, 3:6, 7:5).

NOČNI TURNIR »OTOČEC 92«

OTOČEC — Picerija Šentpeter priredi, 1. avgusta ob 20. uri na Otočcu nočni turnir v malem nogometu na asfaltu. Ekipa se lahko prijavi na dan turnirja do 19. ure. Prijavnina bo znašala 2.500 tolarjev. Prvovrščena ekipa bo prejela pokal, 20.000 tolarjev in pice, drugovrščena pokal, 12.000 tolarjev in pice in tretjevrščena prav tako pokal, 8.000 tolarjev in pice.

REZULTATI NAŠIH S PRVEGA DRŽAVNEGA PRVENSTVA V ATLETIKI

CELJE - V soboto in nedeljo je bilo v Celju 1. državno prvenstvo v atletiki na katerem so nastopili tudi tekmovalci iz Dolenjske in Posavja. Dosegli so naslednje rezultate: v teku moških na 100 m je bil Novomeščan Božič četrti (11,26); v skoku v daljino je bil Vučkovič peti (6,69); v skoku ob palici je peto mesto dosegel Resnik (400), v teku žensk na 400 m je bila Brežičanka Lopatičeva tretja (55,48); v teku na 100 m ovire je bila Jankovičeva iz Novega mesta šesta (16,01); v štafetu teku 4x100 m so Novomeščanke zasedle tretje mesto (50,04); v skoku v višino je bila beta Vučkovičeva (Nm), 165,6; v metu diska pa je peto mesto zasedla Novakova (Bre) (34,12). V nedeljo je bil v teku moških na 200 m tretji Novomeščan Božič (22,62); v teku na 300 m z zaprekami je bil Počič, (Nm), drugi (9:28,49); v troskoku je bil peti Vučkovič (Nm), 14,38; v metu diska pa je prvo mesto osvojil Novomeščan Primc, 54,70; peti je bil še Okleščen, 44,32; v metu kladiva je bil drugi Žižek (Nm), 52,00, peti Malnar, 46,58 in šesti Rus (oba Nm), 46,46. V ženskem teku na 200 m je bila šesta Tomazina iz Brežic, 26,47; v skoku v daljino pa je bila šesta Matekovičeva (Nm), 5,36. Na državnem prvenstvu v atletiki so sodelovali tudi atleti iz Dolenjskih Toplic. Zelo dobro se je odrezala Gordana Djurič s skokom 12,47 m in postavila nov državni rekord v troskoku za mladinke. Andreja Blatnik je skočila 11,22 m in bila peta. Pri članih je dosegel nov osebni rekord v troskoku Boštjan Šimunič s skokom 14,45 m in osvojil četrto mesto pri članih. Gordana Djurič je skakala tudi v daljino in s skokom 5,59 m dosegla peto mesto.

Zaradi neurejenih razmer v sevnškem roketu je skoraj celotna obetavna ekipa s trenerjem Španom in predsednikom RK Francem Sotoškom vred končala v Radečah, pri Radečah Papirju. Sevnški rokomet si od tega udarca še ni prav opomogel.

»S prejšnjim trenerjem Dušanom Božičem, ki ima nedvomno zasluge za naše uspehe, se nismo najbolje ujeli in smo se igralci družno z upravo odločili za Špana, čigar kvalitete smo poznali; poleg tega je v klub pripeljal še italijanskega sponzorja, podjetje Itaco. Moram poudariti, da smo igralci kot velika družina, da se izjemno dobro razumemo, zato celo tisti, ki prihajajo k nam od drugod, zadržujejo, da raje igrajo pri nas, čeravno bi imeli v marsikaterem klubu boljše gmotne pogoje. Sicer pa moram pohvaliti tudi našo prizadevno upravo. Vsi pa upamo, da nam bo Športna zveza Brežice bolj pomagala kot doslej, saj smo že tretje leto najboljši športno moštvo v občini. Radi bi namreč še to jesen prišli do obljubljenega in preproste športne dvorane kočevske Opreme. Potlej se bodo razmere za naše delo močno izboljšale, manj pa bo tudi potnih stroškov, saj ne bo več treba na gostovanja v dvorane v Leskovicu in na Senovem,« pripoveduje 22-letni kapetan Itaco — Dobove Igor Deržič, ki je začel z bratom Sandijem rokometno pot kot pionir v Krškem. Z 18. letom je bil že desno krilo v prvi ekipi RK Zagreb — Chromos, ravno v sezoni 1988—89, ko so Zagrebčani osvojili prvenstvo bivše Jugoslavije. Dobil je izpisnico, prav tako brat Sandi, ki je štiri leta igral za zagrebški Medveščak.

Dobovčanom je eno sezono pomagal tudi Zoran Žitkovič iz Medveščaka. Pomembno okrepitev je pomenil prihod Krčanov Bruna Glaserja in Boruta Voglarja, zdaj pa so se okrepili še z vratarjem Dejanom Marcolom, levim krilom Tomažem Pavkovičem iz Radeč-Papirja in srednjim zunanjim napadalcem Gregorjem Avsem iz Brežic. Več kot zadosti za optimistične obete tega sloznega kolektiva.

P. PERC

KOČEVSKI AVTOBOM PREMAGAL NOGOMETAŠE SAINT LOUISA

KOČEVJE — Na prvi od treh tekem, ki jih bodo nogometaši kočevskega Avtoboma odigrali na enotedenski turneji po Franciji, so Kočevci premagali tretjeligaša Saint Louisa z rezultatom 3:0. Kljub visoki vročini, bilo je 34 stopinj Celzija, so navdušili 3000 gledalcev. Organizatorji so se odločili, da bo naslednji nasprotnik lankoletni prvotigaš Toulouse, saj so Kočevci očitno premočna družina za francoske tretjeligaše. Avtobom so zelo dobro sprejele policijske in mestne strukture kraja, hkrati pa Francozi niso skrivali zadovoljstva, da v svoji sredini lahko pozdravijo nogometaše iz mlade evropske države.

Visoki cilji nogometašev Studia D

Z novim trenerjem pričeli s pripravami

NOVO MESTO - Nogometni klub Studio D, novopečeni prvotigaš, je že pričel s pripravami za novo tekmovalno sezono. Njihov novi trener je postal Matjaž Jakopič, ki pa bo v svojo ekipo verjetno še ta teden dobil še enega igralca, Sarajevčana Merdanoviča.

Že v soboto bo Studio D odigral prvo tekmo z Dano na Mirni, v torek pa bo na sporedu prva velika preizkušnja s hrvaškimi pokalnimi prvaki Inkerjem. Čeprav so Novomeščani izgubili dva ključna moža, trenerja Gulgolja in napadalca Gliho, pa načrtujejo, da bodo s podboro navijačev uspešno nadaljevali.

V klub je prišlo precej novih igralcev: Zamida (Ljubljana), Gruđen (Slovan Mavrica), Kosič (Svoboda), Prezelj (Ilirija), R. Oblak (Feldkirchen), Prelogar (Austria), Lazanski (Oria Rudar), Martinovič in Pavič (Karlovac). Klub je zapustil še Bajrami, po enoletnem premoru zaradi huje poškodbe pa se je v ekipo vrnil Kostrevc.

Uprava je svojo aktivnost pokazala v prestopnem roku, sedaj pa je na vrsti trener Jakopič, ki mora pripraviti ekipo za največje podvige. Nekateri napovedujejo celo uvrstitev okrog 5. mesta. Trener je že pohvalil tako prizadevnost domačih igralcev kot tudi okrepitev.

KRONIKA NESREČ

S FIČKOM V MERCEDES - 15. julija ob 15. uri se je 35-letni Anton Cesar iz Novega mesta peljal s fičkom, ki je vlekel prikolico, na njej pa jeklene plošče, iz Metlike proti Novemu mestu. Na vrhu klanca na Ragovem je zaradi neprimerne hitrosti začelo zanašati. Na levo stran ceste je zapeljal v trenutku, ko mu je z mercedesom pripeljal nasproti 27-letni Zoran Grgec iz Zagreba. Grgec je zaviral, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Pri tem je bil Cesar huje ranjen in se zdravi v novomeški bolnišnici. Škode

je za okrog 350.000 tolarjev.

TREŠČILA V HLODE - 16. julija ob 21.35 se je 28-letna Zvonka Palčič iz Primostka z jugom 45 peljala iz Lovkvice proti Metliki.

Ko je pri Metliki pripeljala po klancu navzdol v blagi desni ovinek, jo je zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti zaneslo v levo brez ceste, kjer je tresčila v hlode. Pri tem se je Palčičeva hudo poškodovala in se zdravi v novomeški bolnišnici. Škode pa je za okrog 120.000 tolarjev.

Z dobro voljo se krivice dajo popraviti

Spodbudni prvi primeri

Dočkali smo prve svobodne volitve ter z njimi polna usta obljub, da bojo medvojni in povojne krivice čimprej popravljene. Toda že pri sprejemanju potrebne zakonodaje, da o podzakonskih aktih niti ne govorim, se je videlo, da bo to trdo delo. Tudi nove krivice so že tu. Barantanje, komu naj bi se vračalo krivično odvzeto premoženje in komu ne, je že krivica. To, da mora odškodovanec, čeprav sam nič kriv, odpreti veliko vrat pri iskanju predpisanih dokumentov, na podlagi katerih se šele lahko bori za svoje pravice, in pri tem odšteti ne tako malo težko prisluženih dolarjev, je nova krivica.

Treba pa je priznati, da je trebanjska občinska skupščina skupaj z upravnimi službami tudi pri odpravi teh krivic storila med prvimi potrebne korake. Tu moram posebej podčrtati ženski del občinske uprave.

Delo je steklo 23. aprila. Na kratko bi rad ocenil prve vtise, zanimive tudi za širšo javnost. Prva je pristopila Marija Slak iz Velikega Gabra. Težko je opisati, s kakšno hvaležnostjo in ljubeznijo je sprejemala v last in posest svoj gozd. Prosila pa je, naj se gozd očisti navlake, ki so jo naredili cigani.

Drugi primer: g. Arnič iz Ljubljane je opravil v nekaj minutah: trije sogovorniki, trije Andreji, nič ovir!

Tretji primer: g. Kotar iz Velike Loke je s preudarno besedo spregovoril in povedal, da mu je GG pred štirimi leti posekalo približno 50% gozdne mase, vendar je bilo to opravljeno tako strokovno in v redu, da je na ostali polovici toliko prirastka, da se odreka kakršnikoli razlike v vrednosti.

Iz teh primerov se vidi, kako neutemeljen je strah, da lastniki ne bodo pravilno gospodarili z vračanimi gozdovi. Tudi stroko priznavajo kot svetovalca, prijatelja, nikakor ne kot žandarja. Kmetije bodo zopet zadihale s polnimi pljuči.

Na žalost bodo vsi ti lastniki dobili le delne odločbe, ker predstavniki KZ kot zavezanec ostalih zemljišč niso bili prisotni pri poravnavi, tako kot je storilo GG. To je povzročilo med prizadetimi nezadovoljstvo. Takih je okoli 400 lastnikov.

V mesecu maju so bile še poravnave. Verjetno so strokovne službe pozabile na dogovor, da se nanje vabi tudi komisija za spremljanje, kakor je bilo dogovorjeno. Iz poročila IS občine Trebnje je razvidno, da je bilo njihovo delo dobro začeto. Do sedaj je vrnjeno v last in posest 112,5 ha gozdov (zavezanec GG), 3 ha kmetijske zemlje (zavezanec občina Trebnje), 0,5 ha kmetijske zemlje (zavezanec ministrstvo za kmetijstvo). Posvetovanju so se odzvali vsi zavezanec, tudi KZ, z republike pa le ministrstvo za kmetijstvo. Zelo smo pogrešali predstavnike ministrstva za pravo sodje.

MARIJAN DOLENŠEK

Po volitvah se je pri nas obrnilo na slabše

Naša vas šutna pri Podbočju naglo propada

Že dolgo odlašam, da bi vam napisal, kaj se dogaja v našem kraju, sedaj pa sem se odločil, ker ni mogoče več gledati, kako naša vas šutna nazaduje. Pred štirimi leti je bil razpis samoprispevek za telefon. Štiri leta so minila, mi pa nimamo ne telefona ne denarja, ki je bil za ta namen zbran.

Zbrani denar bi bili lahko porabili tudi za druge namene. Ceste imamo take, da imaš v spomladanskem času srečo, če ne uničiš nobene gume na avtomobilu. Vaška pot ni primerna za vožnjo, še peš je težko iti po njej. Ni asfaltirana, zato vsak naliiv odnese pesek, s katerim je pot navažena.

Ko sem vprašal gospoda Kovačiča, predsednika krajevne skupnosti, kdaj jo mislijo asfaltirati, je dejal, naj jo navozimo z peskom, da pa jo imajo v programu za naslednje leto. To je bilo leta 1990. Leto 1991 je že minilo, mi pa imamo pot še zmeraj neasfaltirano in neprevozno. Vodovod imamo tudi takšen, da v poletnem času zmanjka vode in jo moramo voziti iz potoka. Povsod po okoliških vaseh so namestili kontejnerje za odvoz smeti, pri nas pa nič, čeprav vas ni tako majhna. Sedaj odvažamo smeti na divja smetišča.

Sestanka nimamo nobenega, saj o usodi krajevne skupnosti odločajo štirje posamezniki. Ne vem, kakšno demokracijo se grede, saj bi moralo biti z novimi volitvami boljše, pri nas pa se je obrnilo na slabše. Nazadnje je bil v naši vasi sestanek leta 1988.

Zato pozivam novinarja, naj pride pogledat, v kakšnem stanju je naša vas.

J. B. Šutna

Za SLS noben minister ni dober

Odgovor kmetijskega ministra mag. Jožeta Protnerja članu predsedstva Ivanu Omanu — Ne morem se strinjati s tem, da SLS tako zlorablja zahteve kmetov

Zares me ni treba prepričevati o tem, da evropske države ščitijo svoja kmetijstva, da so svetovne cene kmetijskih proizvodov tudi rezultat državnih subvencij, da je eksistenca velikega dela kmečkih družin odvisna od dohodkov iz živinoreje itd. Ker vse to vem in ker sem kmetijski minister, si po svojih najboljših močeh prizadevam, da bi bil ekonomski in družbeni položaj kmetijstva v danih razmerah čim boljši. V danih razmerah, pravim, kajti Slovenija je resda evropska država, vendar z neevropsko produktivnostjo, neevropskim družbenim proizvodom, neevropsko gospodarsko recesijo in neevropsko inflacijo. Sedaj se menda bliža samemu dnu dolgoletne gospodarske krize, s

tretjimskim padcem proizvodnje in prepolovljenimi trgi.

Kmetijstvo je izredno pomemben segment proizvodnje s številnimi socialnimi, demografskimi in kulturnimi funkcijami, toda njegove interese je treba hočeš nočeš usklajevati z interesi vse ostale proizvodnje in, ne nazadnje, z makroekonomsko politiko, ki jo zahtevajo razmere. Pri reševanju problemov kmetijstva — in res jih ni malo — so potrebni kompromisi, dobri ali vsaj znosni kompromisi. Ko bom ocenil, da ti niso možni oziroma da moji kolegi v vladi ne kažejo pripravljenosti za to, bom odstopil, nič prej. Danes za to nimam razloga. Zato je odveč igrati na karto domnevnega razcepa med mano in ostalimi člani vlade, češ dober fant med slabimi.

Glede določitve odkupne cene pšenice smo že objavili podatke, ki kažejo, da je ta še vedno večja od evropskih odkupnih cen, in to ob naši bistveno nižji splošni ravni cen in kupne moči prebivalstva. Žal ni mogoče povečanje odkupne cene v celoti prevladati na predelavo, zato je mogoče pričakovati znatno povečanje cen kruha. To je na vladi za-

trdil tudi moj kolega minister za trgovino, ki pripada vaši bivši stranki, prav tisti, ki danes protosno blokira nekatere slovenske mejne prehode.

Še hujši problem je z mlekom, pri katerem obstajajo veliki tržni presežki. V ministrstvu pospešeno iščemo poti za povečanje izvoza mleka in mlečnih proizvodov in zagotovitev zapadlih plačil kmetom za mleko, ki so ga oddali že več kot pred tremi meseci. Toda sprašujem vas: ali je mogoče in smiselno pristati na zahteve, da bi pri določanju odkupne cene mleka v celoti ali skoraj v celoti pristali na stroškovno ceno, ugotovljeno v Kmetijskem inštitutu? Ob velikanskih prodajnih težavah naj bi samo mleku priznavali vse stroške — in to za nekaj, česar ni mogoče prodati?

Ne morem se strinjati, vendar lahko razumem, da vaša bivša stranka izrablja sindikalne zahteve kmetov za potrebe predvolilne kampanje, ki se je neuradno očitno že začela. Prav tako razumem, da zaradi takšne simbioze med sindikalnimi in strankarskimi interesi za vašo bivšo stranko noben kmetijski minister ni dober, niti tisti ne, ki je pripadal tej stranki. Zato upam, da boste tudi vi razumeli, da moram kot član vlade interese kmetijstva usklajevati z ostalimi interesi in da moram skupaj z drugimi reševati največji problem sedanjega trenutka: kako povezati potrebo po stabiliziranju torjarja in skromna finančna sredstva z življenjsko nujno Slovenije po oživitvi proizvodnje.

mag. JOŽE PROTNER

Še vedno nevaren prehod

Na Gorenjih Ponikvah pri Trebnjem cesta prečka železniško progo na urejenem prehodu. Iz obeh smeri so po veljavnih predpisih postavljene opozorilni znaki, sam prehod pa je opremljen s svetlobnimi in zvočnimi signali, ki naznanjajo prihod vlaka. Ta signalna naprava pa je pravi »streljavec« in se ob nevihtah rada kvari. V tem primeru železničarji napravijo popravilo in prehod dodatno zaščitijo.

Do tod je vse lepo in prav, dejstvo pa je, da se na tem prehodu redno vsako leto zgodi več prometnih nesreč, tudi s poškodbami in smrtjo. Kaj je vzrok nezgodam? Večina nesreč se zgodi podnevi. Vozniki na znake niso pozorni, ker se zanašajo na svetlobni signal, vendar ga zaradi sonca prepozno opazijo. Zvočni signal pa služi predvsem peščem in kolesarjem. Krajani predlagamo vsaj pol zapornice, ki bi bile veliko bolj vidne. Pred leti so bile mehanske, ročne zapornice in nesreč skorajda ni bilo. Slišati je, da krajevna skupnost Nemška vas in železniška postaja Trebnje v sodelovanju s sekcijo za vzdrževanje prog že delajo na tem prepotrebem projektu. Upamo, da bomo kmalu lahko peljali po bolj varnem železniškem prehodu.

DUŠAN JERIČ
Trebnje

Sad monopolizma

V Komunalni Črnomelj delajo lepo po starem

V začetku maja letos sem od Elektra Novo mesto in Komunalne Črnomelj dobil sumljivo velika računa. Ko sem protestiral, so mi v Elektru takoj napisali novo položnico z bistveno manjšim neskom, v Komunalni Črnomelj pa so ostali neomajni.

Takoj po prejemu položnice sem na Komunalni v Črnomlju povedal, da so mi zaračunali bistveno preveliko porabo vode (na mesec kar 24 kub. m), čeprav naša družina porabi na mesec največ 15 kubikov. Vse zaman. Pri vsej računalniški tehnologiji niso bili sposobni napisati nove položnice! Ali pa je niso hoteli? Izgovarjajo se na neki člen, ki jim na osnovi porabe vode v prejšnjem trimesečju dovoljuje odmeriti količino porabljene vode za naslednje tri mesece. Čuden člen, saj bi se (iz kakršnihkoli vzrokov) število članov družine lahko krepko zmanjšalo ali pa bi stanovanje ostalo kar prazno! Vode pa bi nekdo moral plačevati še vedno prav toliko kot predtem?

Tako bom Komunalni Črnomelj moral v treh mesecih plačati toliko vode, kolikor je naša družina porabi v petih mesecih! Prav zanima me, kakšen račun mi bodo za vodo poslali po preteku tega trimesečja.

Ob vsem tem se sprašujem, ali je nekaterim pri nas res dovoljeno vse. Komunalna Črnomelj očitno izkorišča svoj monopol. To pa ni njen prvi »spodrsiljaj«. Ne tako dolgo nazaj sem si moral — še drugimi vaščani Sečjeva sela — na sodišču izboriti svoj prav. Prav ta Komunalna nam je bila namreč poslala račune za odvoz smeti, čeprav smetarski avto sploh ni prihajal v našo vas! Za neopravljeno delo so terjali plačilo celo prek sodišča! Ob vseh poteh in izgubi časa, ki nam jih je nakopala Komunalna, nismo dočkali nobenega opravičila.

MIRKO BARTOLJ
Sečje, selo 10a
Vinica pri Črnomlju

POPRAVEK

V Dolenjskem listu, ki je izšel 9. julija, je na 8. strani v prispevku »Dolenjska v slikah naših rojakov« prišlo do napake v zvezi s sodelujočim na priveditvi v Dolenjskih Toplicah. Na priveditvi je sodeloval oktet Adoramus, in ne oktet Gaudeamus, kot je bilo zapisano. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo DL

DOPOLNILO DVORNIKOVEGA PROTOKOLA

Ko sem v »Novomeški kroniki« (DL 9. julija) prebral zapis z naslovom Protokol, sem si dejal, da ga moram takoj dopolniti.

Predvsem naj omenim, da sem del prenosa po Radiu Slovenija poslušal. Novomeškemu županu Marjanu Dvorniku niti ne zamerim, če si je postavil protokolarni vrstni red po svoji meri. Bolj se mu čudim, da na prvo mesto ni dal npr. matere Terезije (četudi ni bila prisotna!) saj jo pozna precej več milijonov katoličanov po svetu kot Kučana in našega, sicer osebno mi znanega in spoštovanega metropolita, ki, prepričan sem, zaradi svoje skromnosti in dostojanstva gotovo ni bil posebno polaskan z županovim rangiranjem.

Sicer pa je posebej treba grajati tudi organizatorje teh in podobnih srečanj, ker nanje ne povabijo tudi drugih — krščanskih! — metropolitov, škofov in verskih pastirjev, čeprav je znano, da Slovenci na vseh kontinentih nismo vsi samo ene barve in ene vere!

Če te pripombe vzamete kot manj pomembne, pa je hujšo kršitev kot g. Dvornik naredil reporter Radija Slovenije — imena nisem slišal, ker sem napoved neposrednega prenosa zamudil — ki pač ne ve (?), da po protokolu pripada primat predsedniku države! Menim, da nisem edini, ki tako misli in to ve. Že zaradi tega je bilo dopolnilo vredno pisanja.

STEFAN KUHAJ

SRBOHRVAŠČINA KOT OBVEZNI PREDMET

Verjetno se bo velika večina staršev slovenskih petošolcev jeseni zaprepadana vprašala, ali je to mogoče, da ima osnovno šolstvo Slovenije po nalogu za Zavoda za šolstvo Slovenije ali regije potrjen obvezni pouk srbohrvaščine za slovenske petošolce s po dvehma šolskima urama tedensko. In to po odločitvi o samostojni poti Slovencev, po priznanju samostojne republike Slovenije. Našo mladino pripravljamo, da moramo opremljeni s sodobnim znanjem v Evropo in svet, obenem pa naj sedaj v šolskem letu 1992/1993 dopustimo dril cirilice. Pozivam starše, pedagoške delavce, predstavnike Zavoda za šolstvo, novinarje in druge javne delavce ter politike, da se oglasijo s svojimi mnenji in aktivnimi predlogi, ali je pouk srbohrvaščine opravičljiv.

SASKA SPRINGER
Krekova ulica 21
Maribor

ŠE O TEŽAVAH SNS V GRADCU

Res je, da so nam 4. maja onemogočili okroglo mizo Slovenske nacionalne stranke (SNS) klub predhodni odobritvi o odstopu prostora. Kasneje se je odnos med nami izboljšal. 20. junija so nam odstopili prostor, 4. julija pa ga nismo dobili, čeprav nam je predsedstvo KS v nadaljnje odobrilo uporabo prostora za sestankovanje. Tege dne je ključje iz neznanih razlogov zadržal Rudi Dim, od njega pa tedaj nisem mogel priti. Vse to sem v prejšnjem pismu opisal, vendar je žal v objavi DL izpadlo. Zelo žalostno je tudi to, da nas sedaj onemogočajo posamezniki. Namerno ali nenamerno? Dodati moram, da sem od tajnice KS istega dne, ko sem prinesel pismo na uredništvo DL, prejel pismen odgovor na naše prošnje. Žal iz metliške občine še niso utegnili odgovoriti. Dodati moram tudi, da smo za naslednji sestanek (18. 7.) dobili ključje pri tajnici KS že štiri dni pred sestankom, za kar bi se rad v imenu stranke zahvalil predsedstvu KS Gradca.

S. J.

Slovenci še nismo svobodni

Nekoč smo slišali klic: »Ne čujem dobro!«, danes pa v Sloveniji vse kaže, da nekdo ne vidi dobro

V naši državi so že od začetka vojne na Balkanu glavna skrb begunci. Zelo pomembno je, da imajo trikrat dnevno topli obrok, da jih obiskuje zdravnik in da se dobro počutijo. Kaj, če bi za spremembo pogledali, kako živijo slovenske družine na svoji zemlji in svojih domovih? Koliko je brezposelnih, vemo, koliko podjetij je v razslu nam je znano, koliko delavcev prejema neredne mesečne dohodke, tudi vemo. Vendar to sploh ni pomembno. Slovenci smo za to, da delamo in poslušamo.

Vojna na Balkanu se še pričela ni, pa smo že videli kolone beguncev, ki so zapuščali svoje domove. Torej so imeli jugovojnska in srbski teroristi zelo lahko delo, saj ni bilo nikogar, ki bi se jim uprl, ali pa je bilo le-teh zelo malo. Tudi v Sloveniji bi imela srbovojska lahko delo, če bi se polovica Slovencev izselila še pred začetkom vojne. Brez zavednega naroda ni samostojne države in lažje je najti drugo vladno kot pa drug narod, da mu vladáš. Hudič je, ko ti mati domovina postane mačeha. Ravno to pa se sedaj dogaja vsem Slovincem.

Red mora biti, vendar naj bo za vse enak! Begunci od 18. do 60. leta se lahko borijo, namesto da živijo na račun žuljavih rok Slovencev. Koliko časa bo še tako? Kako bi bilo, če bi Slovenci prenehali delati za toliko časa, dokler se razmere ne bi uredile. Kaj bi rekla svetovna javnost, če bi vedela resnico o

• Čas je najdragocenejša dobrina; ni ga mogoče kupiti za denar. (Judovska modrost)

Še o vrednotah in pisanju o njih

Nepričakovano slab odziv na nedavno srečanje družboslovcev Dolenjske in Bele krajine — Pripombe tudi na novinarsko poročanje, ki je bilo neuravnoteženo

Mislec Nietzsche je med drugimi izrekel tudi to misel: »Znanost pronica v tok narave, toda človeku ne more nikoli ukazovati. Naklonjenost, ljubezen, nezadovoljstvo, duhovno vstajanje in padanje — vsega tega znanost ne pozna. To, kar človek živi in doživlja, si mora na podlagi nečesa tolmačiti, a s tem tudi overdnottiti.«

Človek mora torej kljub vsej tehniki neprestano ocenjevati in vrednotiti svet, v katerem živi, in si ustvarjati moralne sodbe, ki mu omogočajo ravnanje in delovanje. Vrednotni sistem je potemtakem tista gonilna sila človekovega ravnanja, ki omogoča človekova čustva in voljo. Kot take so vrednote torej pomembna sestavina organizacije družbenega življenja.

Kako je z vrednotami v Sloveniji v primerjavi z vrednotami po svetu, smo veliko izvedeli na nedavnem srečanju družboslovcev Dolenjske in Bele krajine, ki sta se ga udeležila tudi priznana strokovnjaka s tega področja dr. Niko Toš in dr. Zdenko Roter, profesorja na FDV v Ljubljani. Glede na to, da je bila Slovenija v tem stoletju podvržena glo-

Slovincih, njihovem zdravstvenem in gmotnem stanju?

Naj navedem primer: junija sem bil v lekarni v Novem mestu. Moški, star okrog 65 let, je prišel po zdravila za svojo ženo. Račun je znašal 1.280 tolarjev, imel pa jih je samo 1.000. Jaz sem mu dala 280 tolarjev, gospa, ki je stala za mano, pa še 130, da je imel še za avto-bus in mu ni bilo treba dve uri hoditi peš do doma. Moški je bil videti bolan in zgaran.

Ali je ta ubogi slovenski narod to res zaslužil?

B. D. Mirna Peč

Še o vrednotah in pisanju o njih

Nepričakovano slab odziv na nedavno srečanje družboslovcev Dolenjske in Bele krajine — Pripombe tudi na novinarsko poročanje, ki je bilo neuravnoteženo

ročilo je bolj bodička kot novička, v drugem pa novinarka J. D. našteva zgolj nekatera imena in pri tem ne upošteva, koliko je kdo prispeval k organizaciji srečanja. Če k temu dodamo še napačno navajanje števila prisotnih (o tem, koliko je bilo udeležencev srečanja, obstaja zapisnik z osebniimi podpisi, vsekakor jih je bilo več, kot navaja poročilo), so nameni poročevalke še bolj (ne)jasni. Težnja časopisa, da »pozabi« na določene ljudi, je do neke mere razumljiva, saj se časopis usmerja na svojo ciljno skupino — bralstvo in naročnike — nam bralcem pa je potem prepuščeno, da se odločamo za časopis ali ne. Vnaprejšnje negativne selekcije si novinar ne more privoščiti, ker s tem krši eno izmed temeljnih načel novinarstva: objektivnost poročanja. S tem nikakor ne oporekam piscu pravice, da o ljudeh in dogodkih, o katerih poroča, zavzame svoje vrednostno stališče, vendar še potem, ko je poročilo o dejstvih podano objektivno, kar omogoča lastno presojo tudi bralcem.

ALFONZ ŠTERBENC

Kolpa vabljiva, četudi je mejna reka

V Iskrin kamp na Primostku se vabijo goste

PRIMOSTEK — Športno-rekreacijski center Iskre ob Kolpi na Primostku je semiška tovarna lani dala v najem zasebniku, letos pa je spet v njenih rokah. Najemnik se je menda ustrašil meje, v Iskri pa se je niso. Goste sicer opozorijo, naj pri kopanju ne stopajo na hrvaški breg, kar pa bi, tudi če bi hoteli, težko storili, saj je onkraj Kolpe grmovje. Kot zatrjuje upravnik centra Zvone Vidmar, nihče od njihovih gostov in kopalcev doslej še ni imel težav zaradi meje. Kopalcev pa je bilo letos že kar nekaj tisoč.

»Belokranjci hodijo na kopanje normalno kot pretekla leta. Tudi gostje z drugih koncev Slovenije, ki so prihajali letovat že leta, so prišli tudi letos. Kot kaže, torej pri Slovencih ni strahu pred Kolpo kot mejno reko,« pravi Vidmar. Sicer pa lahko gostom, ki iščejo koticček za oddih ob Kolpi, ponudijo pet brunaric s 40 ležišči ter urejen prostor za kampiranje s priključkom za elektriko, urejenimi toaletnimi prostori, v restavraciji pa je moč dobiti tri obroke hrane na dan. Letošnja velika pridobitev za kopalšče na Primostku je asfaltna cesta.

»Sicer pa je v našem kampu še dovolj prostora in dobrodošli so vsi, ki se še niso odločili, kam bi šli na dopust. Kolpa je še vedno čista, ima precej nad 20 stopinj Celzija, v njej pa se je moč brez tveganja kopati, čimnariti in loviti ribe. Enodnevnne ribiške dovolilnice so na voljo v

Zvone Vidmar

naši restavraciji. Do konca julija pa bomo zgradili tudi igrišče z mivko za odbojko, ki bo prvo tovrstno v Beli krajini,« naštevajo Zvone Vidmar ter pristavlja, da bodo z informacijami prijazno postregli tudi po telefonu št. 58-528.

M.B.-J.

ROBERTOV NAJTEŽJI PLEN
— Kar 7,5 kg težkega krapa je 15. julija uplenil v Rudniškem jezeru 16-letni dijak strojnotehnične šole Robert Latin s Trate v Kočevju. Krap se je upiral dobre četrte ure, ušel je tudi med veje pod vodo in grozil, da bo pretrgal samo 0,35 mm debelo najlonsko vrvico. Potem se je le utrudil, tako da ga je Robert lahko spravil do brega, na suho pa mu ga je pomagal dvigniti prijatelj. Robert je član Ribiške družine Kočevje šelje od letos, prejšnja leta pa je lovil s pionirsko ribiško karto. Letos je ulovil že 9 krapov, vseh skupaj pa okoli 20. Njegov doslej najtežji ulovljeni krap je tehal 5 kg. Robert je povedal, da za lov uporablja mešanico kruha, paprike, cimeta in medu.

POGLOBLJENO O KOMUNALI

TREBNJE — Direktor trebanjske Komunele Pavel Jarc in njegovi sodelavci so temeljito seznanili trebanjski izvršni svet s problematiko delovanja tega kolektiva, ki mu je vlada posvetila vso pozornost. Sklenili so, da bodo proučili reorganizacijo Komunele v javno podjetje, v sklopu katerega naj bi se gradbena enota preimenovala v vzdrževalno. Proučili bodo tudi možnosti, da bi območje Velikega Gabra priključili na vodovod Temenice. Komunalna bo za izdelavo in evidentiranje podzemnega katastra zaposlila geometra. V prihodnjem letu naj bi v Trebnjem pričeli graditi t.i. »S« kanal. Trebanjski župan Ciril Pungartnik je predlagal, da bi pripravili ekološki raziskovalni tabor o Temenici, ki že postaja mrtva reka. Vlada je tudi odločno vztrajala, da je potrebno dosledno uresničiti odlok o odzvoju odpadkov iz vasi s kontejnerji oz. zabojniki.

AFORIZMI

- Najbolj legendarna osebnost v Sloveniji je še vedno — Hlapec Jernej
- Protiletalska obramba je nemočna, kadar vodilni kadri visoko letajo.
- Le zakaj bi si politiki belili glavo zaradi kmetijstva, ko pa lahko živijo od mlatenja prazne slame!

MARJAN BRADAC

Brane Drvarič: Adijo Mare

Tretja kasetna 32-letnega prekmurskega pevca Braneta Drvariča ostaja zvesta glasbeni usmeritvi, ki jo je zasnoval ob vsestranski pomoči Božidarja Wolfanda Wolfa. Solistična kasetna se še bolj približuje slovenskemu melosu, za katerega se je Drvarič odločil po uspehu na festivalu Vesela jesen pred skoraj desetletjem s skupino Kri. Tretja kasetna z naslovom »Adijo, Mare« ima tudi zvoke nepogrešljive harmonike, ki jo vse več izvajalcev zabavnega žanra vpleta v svoje melodije.

Najbolj domača je viža Obletnica poroke, ki se dobro uvršča na narodnozabavnih lestvicah lokalnih radijskih postaj. Ostale melodije so zabavne, po namenu pa sta za čestitke primerni zabavna pesmica Vse najbolje in Bela nevesta. Božidar Wolfand Wolf in Helena Banič sta napisala pesmi, ki so primerne za sentimentalno dušo: Le nekdaj. Skupaj sva sanjala. Če ga ljubiš,

Vse življenje iščem srečo. Kot naslovno vižo je v veseljškem stilu zaokrožil s pesmico »Adijo, Mare«.

Na kaseti so štiri skladbe avtorsko delo Braneta Drvariča v celoti, pet pa sta jih ustvarila Božidar Wolfand Wolf (glasba) in Helena Banič (besedila). Wolf je poskrbel tudi za vso produkcijo, priredbo, programiranje in zbor, posnetki pa so nastali v studiu Cankarjev dom v Ljubljani pod taktirko zvočnega mojstra Silvestra Žnidaršiča - Ramba. V zborih je ob Wolfu sodelovala Majda Arh, na harmoniko pa je igral Matej Kovačič. Po predstavitvi kasete na radijskih postajah je bil v televizijskem programu že objavljen videospot, ki je nastal na gradu Kromberk v Novi Gorici. Sedaj pa se Brane Drvarič odpravlja na promocijske nastope po Sloveniji kot solist in s svojim ansamblom.

DRAGO PAPLER

Ko bi le bilo več takih krajev

Za zgled, kaj lahko storijo krajevne skupnosti za krajevne knjižnice, so Škocjan, Sentjernej in Straža, kjer je preurejena knjižnica od junija spet odprta

NOVO MESTO — Študijska knjižnica Mirana Jarca je poleg vsega, kar je, tudi matična knjižnica za novomeško občino. To pomeni, da ji je naložena še skrb za nemoten strokovni razvoj in delovanje krajevnih, šolskih in specialnih knjižnic. Krajevne knjižnice so neke vrste vzajemne enote krajevnih skupnosti, KUD-ov in študijske knjižnice. Slednja skrbi za dotok knjig, strokovno pomaga in usposablja volonterje za delo v krajevnih knjižnicah. Krajevne skupnosti pa zagotavljajo materialne pogoje za delovanje teh knjižnic od čiščenja in kurjenja do razsvetljave in plačevanja najemnine.

Junija je bila spet odprta krajevna knjižnica v Straži. Vodi jo višja knjižničarka Marija Andrejčič. Za prenovo

prostorov (za strop, beljenje, lakiranje parketa ipd.) je poskrbela straška krajevna skupnost. Knjižnico naj bi ponovno odprli tudi na Dvoru, za kar se dogovarjajo s predstavnikom tamkajšnje krajevne skupnosti. Knjižnici v Mirni Peči in na Otočcu bi potrebovali boljše prostore, v Dolenjskih Toplicah pa čakajo na dograditev kulturnega doma, v katerem naj bi domovala tudi knjižnica.

Težav s prostori praviloma ni tam, kjer imajo za knjigo razumevanje. Štu-

dijka knjižnica Mirana Jarca lahko navede zgleden primer sodelovanja s krajevno skupnostjo Škocjan oz. z njenim predsednikom Janezom Povšičem. Po zaslugi takšnega sodelovanja ni le vzorno poskrbljeno za delovanje škocjanske krajevne knjižnice, ampak tudi še nikoli ni bilo težav s čiščenjem in vzdrževanjem prostorov. Še posebej hvalevredno pa je, da je krajevna skupnost že dvakrat namenila nekaj svojega denarja za nakup novih knjig za škocjansko knjižnico. Podobno je v Sentjerneju in naj bi bilo kmalu tudi drugod, se pravi, naj kraji zaživijo s svojimi knjižnicami in tako pripomorejo, da bo imela novomeška občina poleg razvite študijske knjižnice Mirana Jarca tudi razvito mrežo krajevnih knjižnic. Za profesionalno delo v krajevnih knjižnicah pa bi potrebovali vsaj še dva višja knjižničarja.

JADRANKA ZUPANČIČ

ZA NAS NI REGRESA?

V maju sem kupil 15 kg koruze in jo posadil. V trgovini so obljubili, da bom dobil povrnen regres. Do danes pa o tem ni sledu. Ko sem kupil še 5 kg koruze, je žena vprašala, kaj je z našim regresom. Pa je dobila odgovor, da so ga dobili le tisti, ki so kupili veliko več koruze kot mi. Ko bomo mi prišli na vrsto, si kaj dosti za regres ne bomo mogli kupiti, zato mislim, da pravega poštenja ni.

ŽELJKO PAVEL
Griblje

KAJ Z OPUŠČENIMI ŠOLSKIMI ZGRADBAMI?

SEVNICA — Sevnški izvršni svet se je na ponedeljkovi seji seznanil z opisom stanja zapuščenih šolskih zgradb na Velikem Čirniku, Kalu, Razborju, Telčah, Primožu, v Podgorju in Zabukovju. Sekretar sekretariata za družbene dejavnosti Jože Maurer bo pripravil podrobnejši pregled razmer in predlagal, kaj storiti z opuščeni zgradbami, ali jih prodati ali jim najti ustrezno namembnost.

Gozd, narava, okolje Nekaj zanimivosti s predavanja na to temo

OSILNICA — Predavanje z naslovom »Gozd, narava, okolje« je imel pred kratkim gozdarski inženir Marko Figar iz Kočevja tudi v Osilnici, že prej pa v Kočevju in Fari. Na njem je prisotne seznanil v besedi in s slikami z zanimivostmi Zgornje Kolpe doline, opozoril pa tudi na nekatere ekološke grehe. Nekatere zanimive misli s predavanja:

MALE ELEKTRARNE, ki so na Čabranki, Belici in Črnem potoku, so greh nad naravo, saj so se struge teh pritokov Kolpe ponekod popolnoma osušile, tako prizadele vodni živelj, predvsem ribe, in iznakazile okolje.

KANJON KOLPE je posebno zanimiv, saj je ponekod visok do 1.000 m. To je posledica dejstva, da Kolpa prebija dinarsko smer gorovja. Njen izvir je neka nad 20 km zračne črte od Jadranskega morja, izliva pa se (preko Save in Donave) v Črno morje.

PRAV NAD SLIKOVITO LOŠKO STENO se srečujeta topli sredozemski zrak in celinski, zato je prav tu občutno več padavin. Prav do Kolpe so segali tudi alpski ledeniki, zato je tu tudi veliko alpskih rastlin, kot narcise, planinke, murke, avrikelj itd., katerih seme so ledeniki zanesli sem. Tu blizu sta tudi pragozda Krokra in Strmec.

JELKE SE SUŠE, kar je posledica kislega dežja, ki ga zakrivi elektarna Plomin.

KUŽELJSKA STENA je visoka 850 m, na osnovi senc na tej steni pa domačini dopoldne do 10 minut natančno vedo, koliko je ura.

LE ŠEST DNI SONCA na leto ima zaselek Zgornja Bilpa. Seveda če ni takrat oblačno. Tu je kanjon Kolpe najgloblji in najbolj slikovit.

PRITOKI KOLPE so vedno bolj onesnaženi. Tako bruha zelo onesnaženo vodo že potok Belica. Vodovodariji pa se zelo boje, da nekatere vode ne bi bile okužene z nevarnim antraksom, ki so ga odlagali v vrtače na nekdanjem območju Kočevske Reke. Zdjaj ugotavljajo lokacijo teh odlagalšč. Sumijo, da je eno na območju Pekla, kjer je vodnozbrno območje za izvir Sumetec pri Lazih ob Kolpi. Prav z vodo tega izvira pa so nameravali okrepiti vodovod za Poljansko dolino.

J. PRIMC

DOM NE SAMEVA VEČ — V lepem novem, a skoraj povsem neizkoriščenem gasilskem domu in domu krajevne skupnosti Bučna vas v Dol. Kamencah si je že pred časom uredilo prostore zasebno podjetje za finance, trgovino in proizvodnjo BAS. Njegova lastnika Peter Ivančič in Stane Pavlin sta v veliki neizkoriščeni dvorani doma 16. junija odprla še diskont Dino. Peter Ivančič (na sliki med kupci) je povedal, da njegovo geslo »Diskont Dino je vaš diskont« ne bo prazna fraza, saj bo storjeno vse, da bodo kupci od blizu in daleč imeli razlog za drenjanje v njem kot ob otvoritvi. Zaradi lokacije bo to trgovina dnevne oskrbe pa še marsičesa drugega. »Naš cilj je z garanjem v nabavi pripeljati do kupcev čim več izdelkov. Dino bo slovel tako po ugodnih cenah kot po kakovostni ponudbi, po posebej ugodnih cenah sezonskih artiklov in po akcijskih prodajah,« zagotavlja Ivančič. Če mu bo šlo, kot je treba, bo Dino le prvi v verigi podobnih trgovin. (Foto: Z. L.-D.)

BO V MIKLOVI HIŠI SLAŠČIČARNA?

RIBNICA — V začetku maja je Javni zavod Miklova hiša objavil razpis za oddajo prostora v prizidku Miklove hiše najboljšemu ponudniku, ki naj bi v prostoru uredil slaščičarno kavarniškega tipa. Prispelih prijav je kar nekaj, interesi za ureditev slaščičarne pa so tako iz Ribnice, Kočevja kot Ljubljane. Kdo bo izbran, je še prezgodaj govoriti, saj se ne ve, če bo svet zavoda, ki se je izoblikoval ravno v teh dneh, sploh soglašal s predlogom, da bi bila v Miklovi hiši slaščičarna. Kot je znano, nekateri, med njimi tudi ribniški izvršni svet, takšni odločitvi nasprotujejo. Direktorica Miklove hiše Vesna Postrak pravi, da bi bilo škoda, da bi zaradi odklanjanj rešitev, ki jih ponujajo, prostor ostal neizkoriščen. Pri tam poudarja, da na oddaji prostora za ureditev slaščičarne ne bodo vztrajali, če jim bo kdo ponudil boljše rešitev, da pa po njihovem mnenju, ki ga je podprlo tudi republiško ministstvo za kulturo, to vsekakor ni banka, kot jim je bilo pred časom že ponujeno.

ŠOLA V NARAVI NA PACUGU

V šoli v naravi na Pacugu je bilo 25 učencev osnovne šole Krmelj; osem je bilo neplavalcev, trije polplavalci in 14 plavalcev. Vsi neplavalci so postali plavalci in še več, zelo so bili pridni, saj so si na koncu vsi priplavali bronastega delfinčka. Še nekdaj je osvojil bronastega delfinčka, to je bila petletna Pika, hčerka tovarišice Brede. Najboljša plavalca je bila Bernarda Pelko; osvojila je bronastega, srebrnega in zlatega delfina. Najboljši plavalec je bil Izidor Hočevar. Zelo tesno se je za ta naslov boril z Andrejem Ribičem.

ŠPELA, BERNARDA
OŠ Krmelj

Odločitev bodo prinesle številke

Pobiranje odpadkov

RIBNICA — Ribniški izvršni svet je v začetku maja načeloma sprejel ponudbo mešanega podjetja Barles, ki je predstavilo tako možnost poskusnega gospodarjenja z odpadki v določenem kraju kot sortiranega zbiranja komunalnih odpadkov na območju celotne ribniške občine. Končno odločitev bo izvršni svet sprejel v začetku prihodnjega meseca.

Sortirano zbiranje papirja, stekla, bio in ostalih odpadkov bi pomenilo, da bi sedanje smetišče Ribničani lahko uporabljali dalj časa, saj bi na njem odlagali le še okoli 40-odst. vseh odpadkov. Kljub temu pa so v Ribnici v tem trenutku bolj naklonjeni uvedbi poskusnega modela. V ta namen so že določili dva kraja, in sicer: Loški Potok, ki je pretežno kmečko območje raztresenega tipa, in Sodražico, ki je bolj urbano in koncentrirano.

Predstavniki Barlesa so si minuli terek ob kraja dodobra ogledali. Do konca meseca bodo ribniškemu izvršnemu svetu sporočili ceno za svojo storitev. Če se bo izvršni svet odločil, da eno izmed obeh Barlesovih ponudb sprejme, bodo za odvoz smeti s področij, kjer bo uvedeno sortirano zbiranje odpadkov, morali plačevati krajani. Sedaj smetarino plačujejo le stanovalci mestnih naselij Ribnice in Sodražice.

M. L.-S.

ŠOLA V NARAVI

Tudi letos smo učenci 4. razreda iz OŠ Krmelj v šoli v naravi. Kar enajst dni bomo preživali v počitniškem domu Metalne Krmelj. Delavcem Metalne smo hvaležni, da so nam omogočili prijetno bivanje v njihovih hišicah. Letos našim staršem ni bilo potrebno veliko dati za šolo v naravi, saj so poslanci občinske skupščine sklenili, da bi bilo lepo, ko bi vsi otroci sevnške občine preživali nekaj dni ob morju. Tudi njim se zahvaljujemo za finančni prispevek. Vožnjo z vlakom smo si sami prislužili, ker smo napisali veliko spisov o naši železnici in parisali veliko slik z motivom železnice. Želimo, da bi naši železničarji še organizirali likovni in literarni natečaj, saj nam tako omogočajo, da si sami prislužimo kakšno vožnjo. Tu v Pacugu nam je zelo lepo.

Učenci 4. r.
OŠ Krmelj

ZBIRANJE PONUDB

Podjetje Slovenijales DRF d.d., Dunajska 22, Ljubljana, prodaja nepremičnine z zbiranjem ponudb:
— komunalno neopremljena stavbna parcela, parc. št. 407/10, k.o. Sentjernej, v izmeri 1.809 m².

Ogled navedenih parcel po dogovoru. Informacije dobite po telefonu št. 061/115-283. Ponudbe pošljite na naslov Slovenijales DRF d.d., Dunajska 22, 61000 Ljubljana.

Podjetje LIVI PLUS

predstavlja aparat (katerega sami uporabljate doma) za hidromasažo
— pospešuje cirkulacijo
— zdravi bolečine v hrbtenici
— odpravlja celulit
— odpravlja edeme ...

Informacije in prodaja na tel. (068) 23-669.

ZA TAKOŠNJE PLAČILO

15-35% POPUST

BOGATA IZBIRA - UGODNE CENE

JELOVICA

NOVO MESTO Ob potoku 5, 068/22-772, METLIKA Vinogradniška41, 068/58-716, KRŠKO CKŽ 21, 0608/21-236

okna ■ senčila ■ vrata
vrtne garniture - notranja vrata "FOREL"

BREZOBRESTNO POTROŠNIŠKO POSOJILLO

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 23. VII.

SLOVENIJA 1
 9.45 - 12.55 in 17.20 - 0.30 TELETEKST
 10.00 VIDEO STRANI
 10.10 PROGRAM ZA OTROKE
 PEDENJEP
 DIMNIKARČEK SE POTEPA
 PO SVETU, slovaška risana naniz.
 (4/13)
 11.10 NEKOČ JE BILO... ŽIVLJENJE:
 KOŽA
 11.35 LJUDJE IN PSI, 4. del
 12.00 POROČILA
 12.05 TV DNEVNIK BiH, ponovitev
 12.50 VIDEO STRANI
 17.35 VIDEO STRANI
 17.45 NAPOVEDNIK
 17.50 EP VIDEO STRANI
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.10 PROGRAM ZA OTROKE
 OBLAČEK POHAJAČEK (4/4)
 18.25 EP VIDEO STRANI
 18.30 ŽE VESTE..., svetovno-izobra-
 ževalna oddaja
 19.10 RISANKA
 19.20 NAPOVEDNIK
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 BOBENČEK, glasbena oddaja
 21.10 TEDNIK
 22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.50 POSLOVNA BORZA
 23.00 NAPOVEDNIK
 23.10 SOVA
 23.10 DRAGI JOHN, amer. naniz.
 (14/22)
 23.35 ZAKON V LOS ANGE-
 LESU, amer. naniz. (10/19)
 0.20 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
 16.35 Video strani - 16.45 Sova (pono-
 vitev) - 18.00 Regionalni programi -
 Koper: Slovenska kronika - 18.55 Modro
 poletje (španska nadalj., 14/38) - 19.30
 Dnevnik BiH - 20.05 Video lestvica -
 20.30 Znanost: Kri (3. oddaja) - 20.55
 Večer katalonske TV - 23.40 Video strani

PETEK, 24. VII.

SLOVENIJA 1
 10.20 - 12.55 in 16.50 - 2.30 TELETEKST
 10.35 VIDEO STRANI
 10.45 PROGRAM ZA OTROKE
 10.45 SMRČKI, amer. risana serija
 11.10 OBLAČEK POHAJAČEK,
 ponovitev (2/4)
 11.20 ZNANOST: KRI, ponovitev 3.
 oddaja
 11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
 12.00 POROČILA
 12.05 DNEVNIK BIH, ponovitev
 12.50 VIDEO STRANI
 17.05 VIDEO STRANI
 17.15 NAPOVEDNIK
 17.20 GOSPODARSKA ODDAJA, pono-
 vitev
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.10 PROGRAM ZA OTROKE
 SKRIVNOSTNI OTOK, pono-
 vitev angl. nadalj. (1/6)
 19.10 RISANKA
 19.20 NAPOVEDNIK
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
 FORUM
 20.30 POMARANČE NISO EDINI
 SADEŽ, angl. nadalj. (3/3)
 21.30 MELODIJE MORJA IN SONCA,
 prenos iz Portoroža
 22.40 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 23.05 MELODIJE MORJA IN SONCA,
 nadaljevanje prenosa
 23.25 NAPOVEDNIK
 23.35 SOVA:
 23.35 ROSEANNE, 8. epizoda
 amer. naniz.
 0.00 ZAKON V LOS ANGE-
 LESU, amer. naniz. (11/19)
 0.50 VAGONARKA BERTA,
 amer. film
 2.20 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
 17.00 Video strani - 17.10 Sova (pono-
 vitev) - 18.25 Regionalni programi -
 Maribor: Slovenska kronika - 19.30
 Dnevnik BiH - 20.05 Jazz in blues - 20.30
 Večerni gost: Prof. dr. Hubert Požarnik
 - 21.20 Dobrodošli - 21.50 Studio City -
 22.50 APZ Tone Tomšič - 0.05 Video
 strani

SOBOTA, 25. VII.

SLOVENIJA 1
 9.15 - 12.55 in 14.10 - 0.20 TELETEKST
 9.30 VIDEO STRANI
 9.40 IZBOR
 9.40 RADOVEDNI TAČEK
 9.55 LONČEK, KUHAJ!: ZA-
 BELJENI DOMAČI REZANCI
 10.05 MODRO POLETJE, pono-
 vitev 7. in 8. dela
 10.55 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 11.45 SLOVENIJA - UMETNOS-
 TNI VODNIK
 12.00 POROČILA
 12.05 DNEVNIK BIH, ponovitev
 12.50 VIDEO STRANI
 14.25 VIDEO STRANI
 14.35 VEČERNI GOST: PROF. DR.
 HUBERT POŽARNIK, ponovitev
 15.25 NAPOVEDNIK
 15.30 PIERRE DE COUBERTIN, franc.
 film

17.00 TEDNIK, ponovitev
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.10 LETALSKA DRUŽBA, angl.
 nadalj. (3/9)
 19.05 RISANKA
 19.10 NAPOVEDNIK
 19.15 ŽREBANJE 3 X 3
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
 UTRIP
 20.30 SOVA
 MURPHY BROWN, 34. epizoda
 amer. naniz.
 ZAKON V LOS ANGELESU,
 amer. naniz. (12/19)
 21.55 TV DNEVNIK 3, VREME,
 ŠPORT
 22.40 NAPOVEDNIK
 22.45 SOVA:
 30 STOPINJ V SENCI, amer. film
 0.10 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
 16.20 Video strani - 16.30 Sova (pono-
 vitev) - 17.45 Po poteh do sebe (izobraž.
 serija, 2/4) - 18.05 Angleščina v poslovnih
 stikih - 18.30 Alpski večer 92 (4. oddaja)
 - 19.00 Kremenčkovi - 19.30 Poletne
 olimpijske igre Barcelona 92 (prenos
 otvoritve) - 23.30 Video strani

NEDELJA, 26. VII.

SLOVENIJA 1
 8.50 - 13.20 in 14.05 - 0.50 TELETEKST
 9.05 VIDEO STRANI
 9.15 PROGRAM ZA OTROKE
 9.15 ŽIV ŽAV, ponovitev
 10.10 PLAMENICA, ponovitev
 nadalj.
 10.35 ZVOKI TAMBURIC
 11.05 KRONIKA, ponovitev kanadske
 poljudnoznan. serije (14/26)
 11.30 OBZORJA DUHA
 12.00 POROČILA
 12.10 LJUDJE IN ZEMLJA
 12.40 ALPSKI VEČER, ponovitev 4.
 oddaja
 14.20 VIDEO STRANI
 14.30 NAPOVEDNIK
 14.35 SOVA, ponovitev
 15.50 YENKEE DOODLE DANDY,
 amer. film (ČB)
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.10 SPLOŠNA PRAKSA, avstral.
 naniz. (4/13)
 19.00 RISANKA
 19.13 NAPOVEDNIK
 19.20 SLOVENSKI LOTO
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
 ZRCALO TEDNA
 20.30 ZDRAVO
 21.35 VELIKE TRGOVSKE POTI, angl.
 dok. serija (8/8)
 22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 23.10 NAPOVEDNIK
 23.20 SOVA:
 AMERIŠKE VIDEO SMEŠNICE,
 15. epizoda
 ZAKON V LOS ANGELESU,
 amer. naniz. (13/19)
 0.40 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
 Opomba: 14.00 Hockenheim - F-1
 13.50 Video strani - 14.00 Športna
 nedelja - 16.40 Poletne olimpijske igre
 Barcelona 92 - 20.00 Brezdomci (angl.
 dok. serija, 4/4) - 20.55 Sestri (TV film
 HTV) - 21.45 Mali koncert - 22.00
 Poletne olimpijske igre Barcelona 92 -
 1.15 Video strani

PONEDELJEK, 27. VII.

SLOVENIJA 1
 9.10 - 12.10 in 15.05 - 1.20 TELETEKST
 9.25 VIDEO STRANI
 9.35 PROGRAM ZA OTROKE
 10.20 POMARANČE NISO EDINI
 SADEŽ, ponovitev angl. nadalj.
 (2/3)
 11.15 MERNIK, FORUM, UTRIP,
 ZRCALO TEDNA, ponovitev
 12.00 POROČILA
 15.30 NAPOVEDNIK
 15.35 SOVA, ponovitev
 16.50 OBZORJA DUHA, ponovitev
 17.20 DOBER DAN, KOROŠKA
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.10 PROGRAM ZA OTROKE
 18.45 ALI BODO PREŽIVELI?, angl.
 poljudnoznan. serija (6/7)
 19.10 RISANKA
 19.17 NAPOVEDNIK
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 STARA VOHUNSKA MAČKA,
 angl. naniz. (1/7)
 20.35 MEDNARODNA OBZORJA:
 AFRIKA

21.15 J. Anouilh: CECILIJA ALI ŠOLA
 ZA OČETE, TV priredba
 22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 23.15 NAPOVEDNIK
 23.25 SOVA:
 ZAKON V LOS ANGELESU,
 amer. naniz. (14/19)
 HEMINGWAY, evrop.-amer. na-
 dalj. (4/8)
 1.10 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
 12.00 Video strani - 12.10 Poletne
 olimpijske igre Barcelona 92 - 17.15
 Video strani - 17.25 OI Barcelona - 0.30
 Video strani

TOREK, 28. VII.

SLOVENIJA 1
 9.05 - 12.10 in 14.55 - 1.10 TELETEKST
 8.20 VIDEO STRANI
 9.30 PROGRAM ZA OTROKE
 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 10.20 NEKOČ JE BILO... ŽIVLJENJE:
 USTA IN ZOBJE
 10.45 LJUDJE IN PSI, 5. del
 11.10 SVETOVALNA ODDAJA, pono-
 vitev
 11.30 ANGLEŠČINA V POSLOVNIH
 STIKIH, ponovitev
 12.00 POROČILA
 15.10 VIDEO STRANI
 15.20 NAPOVEDNIK
 15.25 SVET POROČA
 16.05 SOVA, ponovitev
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.10 PROGRAM ZA OTROKE
 BISKVITKI, amer. risana serija
 (3/12)
 18.40 ALPE-DONAVA-JADRAN
 19.10 RISANKA
 19.17 NAPOVEDNIK
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 AMBASADORKIN SOPROG,
 franc. nadalj. (4/13)
 21.05 SLOVENIJA - UMETNOSTNI
 VODNIK:
 NUK V LJUBLJANI
 21.15 KRONIKA, kanadska dok. serija
 (16/26)
 21.40 PROBLEMČKI, angl. naniz. (3/9)
 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 23.00 POSLOVNA BORZA
 23.10 NAPOVEDNIK
 23.20 SOVA:
 ZAKON V LOS ANGELESU,
 amer. naniz. (15/19)
 GLASBENI UTRINEK: E. Grieg:
 ZADNJA POMLAD
 0.15 SVET POROČA, ponovitev
 1.00 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
 16.20 Video strani - 16.30 OI Barcelona
 92 - 1.15 Video strani

SREDA, 29. VII.

SLOVENIJA 1
 9.55 - 12.10 in 15.10 - 1.10 TELETEKST
 10.10 VIDEO STRANI
 10.20 PROGRAM ZA OTROKE
 BISKVITKI, amer. risana serija,
 ponovitev (3/12)
 ALICE V DEŽELI RISB, oddaja
 TV BIH (3/8)
 10.55 AMBASADORKIN SOPROG,
 ponovitev franc. nadalj. (4/13)
 11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
 12.00 POROČILA
 15.25 VIDEO STRANI
 15.35 NAPOVEDNIK
 15.40 BREZDOMCI, ponovitev angl.
 dok. serije (4/4)
 16.35 SOVA, ponovitev
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.05 PROGRAM ZA OTROKE
 ŽIV ŽAV
 19.10 RISANKA
 19.17 NAPOVEDNIK
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 FILM TEDNA
 ELVIS, amer. film
 22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 ZARIŠČE
 23.30 NAPOVEDNIK
 23.40 SOVA:
 NENADNI USPEHI, amer. naniz.
 (11/19)
 ZAKON V LOS ANGELESU,
 amer. naniz. (16/19)
 1.00 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
 12.05 Video strani - 12.15 OI Barcelona
 92 - 13.00 Video strani - 17.00 Video
 strani - 17.10 OI Barcelona 92 - 0.45
 Video strani

VI NAM — MI VAM

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po
 telefaksu: (068) 24-898 do torka do 10. ure.

BETONAL TREBNJE
 proizvodnja, prevoz in strojno vgrajevanje betona

Tel. (068) 45-650
 45-651
 45-652

Čenjene kupce obveščamo, da lahko pri nas naročijo kvalitetne betone
 in storitve betoniranja po konkurenčnih cenah. Za takojšnja plačila nu-
 dimo 5% popusta!

Turistična agencija

Palček

POCENI NA DOPUST!

7 polpenzionov v hotelu Brioni (A kat.) v Puli samo 160 DEM
 3 polni penzioni v hotelu Brioni samo 70 DEM
 Otroci imajo 50% popusta!
Tenis zastonj!
 Najem apartmaja Punta Verudela — najem apartmaja že od 20 DEM na dan dalje

Informacije: Turistična agencija **Palček** tel.: (063) 333-62

GRAMI d.o.o., Breg 12, Ljubljana
 Tel.: (061) 217-208, 9. — 13. ure
 in 15. — 18. ure
 Fax: (061) 224-943

POSREDNIŠKA PRODAJA NOVIH RENAULT VOZIL

Del ponudbe:
 Clio 1,2 RN—55 KS — 14.490 DEM + 43% dajatev
 Clio 1,4 RT—75 KS — 17.060 DEM + 43% dajatev
 Clio 16 V — 135 KS — 23.120 DEM + 43% dajatev
 R 19 1,4 RT—55 KS — 18.280 DEM + 43% dajatev
 R 19 1,8 RT—90 KS — 20.280 DEM + 43% dajatev
 R 19 16 V — 135 KS — 26.120 DEM + 43% dajatev

HITRA, TOČNA DOBAVA, POZNAVALSKI NASVET + UGODNE CENE VAŠE ZADOVOLJSTVO

SITOTISK — na papir (vizitke, vabila, plakati, kuverte, vrečke...)

- PVC nalepke, namizne zastavice,
- tisk na reklamne izdelke
- tisk na blago, pleksi itd.

RAČUNALNIŠKO REZANJE NAPISOV IZ PVC FOLIJE

- oprema vozil in neonskih svetil z napisi
- reklamne in usmerjevalne table in panoji
- transparenti

sitotisk Avguštin AVBAR Cegelnica 60,
 Novo mesto Tel. Fax: 068/27-059

elba

Trgovina na drobno, debelo in inženiring d.o.o.

IZREDNO UGODNO

do konca julija — BTV Unitec na 3 obroke brez obresti

68000 Novo mesto
 Ulica talcev 9
 Telefon: (068) 24-884
 Telefaks: (068) 25-773

EKRAN
 35
 37.258,80

EKRAN
 35
 TELETEKST
 42.465,60

EKRAN
 53
 TELETEKST
 51.372,00

Pri takojšnjem plačilu še 10% popusta

Ne zamudite — količine so omejene!

Canon & BIRING

SERVIS in TRGOVINA

Jedinščica 27, 68000 NOVO MESTO
 tel./fax. 068/26-004

- originalni rezervni deli ter potrošni material
- fotokopirni stroj ter telefaksi

ENKRATNA PRILOŽNOST!

Znižanje vseh izdelkov **Canon** -a za

— 15% do 20%

dostava montaža brezplačna; uradni servis.

VI NAM — MI VAM

finet podjetje za izgradnjo računalniških podprtih proizvodnih sistemov

- informacijski inženiring
- računalniške storitve
- strojna oprema
- programska oprema
- grafično oblikovanje

Šempeter 21a
 63311 ŠEMPETER
 Telefon: 063 - 701 - 225
 Telefaks: 063 - 701 - 033

tedenski koledar

Četrtek, 23. julija - Branislav Petek, 24. julija - Kristina Sobota, 25. julija - Jakob Nedelja, 26. julija - Ana Ponedeljek, 27. julija - Gorazd Torek, 28. julija - Viktor Sreda, 29. julija - Marta LUNINE MENE 29. julija ob 20.35 - mlaj

kino

BREŽICE: 24. (ob 20.30) ter 25. in 26.7. (ob 18.30 in 20.30) ameriški futu-

kmetijski stroji

KONDOR diesel motor za BCS kosilnico prodam. ☎ (068)76-294. 3153
TROSILEC hlevskega gnoja Tajfun 2200 ugodno prodam. Dragovan, Svržaki 9, Metlika. 3159
ROTACIJSKO KOSILNICO britev 135 in diatonični harmoniki (duri c,f,b in b, es, as), prodam. Silvo Kum, Mali Slatnik 30, Novo mesto, ☎ 25-205. 3161
KOMBAJN ZMAJ prodam. ☎ 49-754. 3179
TRAKTOR PASQUALI, 18 KM, brez motorja, lažje okvarjen, prodam za 1000 DEM, kosilnico BCS brez grebena prodam za 900 DEM ali kupim BCS kosilnico brez motorja. ☎ (064)79-602. 3190
TRAKTOR ZETOR 4718, letnik 1977, lepo ohranjen, prodam. ☎ (064) 77-054. 3206
TRAKTOR TV 523 s priključki prodam. Marjan Rangus, Dol. Brezovica 27, 68310 Sentejrne. 3218
NOV OBRAČALNIK SIP 230 prodam. ☎ 85-144. 3220

kupim

KUPIM menjalnik za Opel kadett standard, model do leta 1973. ☎ 28-267, zvečer. 3166
SUHE AKACIJEVE DESKE ali hlodovino kupim. ☎ 25-977. 3208

motorna vozila

JUGO, KORAL 45, letnik 1989, prodam. ☎ 47-319. 3157
OPEL KADET 1,6, letnik 1983, prodam. ☎ (0608) 77-746. 3147
126 P, letnik 1984, registriran do 5/93, prodam. ☎ 78-213. 3147
SKODO FAVORIT, letnik 1990, prodam ali menjam za cenejši avto. ☎ (0608)82-572. 3148
Z 750, letnik 1985, registriran za celo leto, prodam. ☎ 52-531. 3149
ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam. Lindič, Gor. Mraševo 3, Novo mesto. 3156
ZASTAVO 750, letnik 1978, in GOLF bencinar, letnik 1977, registrirana, v voznem stanju, prodam. ☎ 27-414. 3157
GOLF, letnik 1988, prodam za 13.600 DEM, jugo 45, letnik 1989, pa za 4.500 DEM. ☎ 87-455. 3160
JUGO 45, letnik 1988, 20.000 km, prodam. ☎ 28-261. 3171
R 4, letnik 1991 in BMW, letnik 1987, prodam. ☎ 27-977. 3172
GOLF JXD, 3/88, bel, ohranjen, prodam za 12.000 DEM. ☎ 22-408. 3182
LADO KARAVAN 1300, letnik 1988, prodam. Slavko Franko, Sela 31, Straža. 3183
126 P, letnik 1985 prodam. Franc Bevc, Koroska vas 17, Novo mesto. Ogljed po 15. uri. 3186
R 4 TL, letnik 1982, GOLF JXD, letnik 1985 in 1988 ter razne rezervne dele za 126, 101 in jugo prodam. ☎ 24-578. 3187
MOSKVIČ, tip 2140 LUX, letnik 1987, v dobrem stanju, prodam. ☎ 22-900. 3188
TRABANT 601, zelo ohranjen, letnik 1987, registriran do 12/92, ugodno prodam. Miran Kolenc, Tržišče 38 a, Tržišče, ☎ (0608)88-879, dopoldne. 3191

ristični triler Freejack. 29.7. (ob 20.30) ameriški akcijski kriminalni film Ricochet.
ČRNOMELJ: 24.7. (ob 19. uri) ameriška komedija Bingo. 26.7. (ob 21. uri) ameriška komedija Crkni, Fred. 30.7. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Strah pred pajkom.
KRŠKO: 26.7. (ob 18. uri) ameriška avanturistična komedija Bruc.
METLIKA: 24.7. (ob 21. uri) ameriška komedija Crkni, Fred. 26.7. (ob 19. in 21. uri) ameriška akcijska komedija Hudson Hawk.
NOVO MESTO: Od 24. do 28.7. (ob 18. uri in 20.30) ameriški medodramatski triler V zadnjem trenutku. 29.7. (ob 18. in 20. uri) premiera ameriškega filma Črno ogrinjalo.

PRODAM Z 101, letnik 1982. ☎ 068/23-585 (zvečer).
ALFA ROMEO 33 1,3, 11/86, prodam. Tomaž Mehle, Ragsavska 10, st.22, Novo mesto. 3192
R 4 GTL, letnik 1982, prodam. ☎ (068)23-237, po 15. uri. 3193
GOLF DIESEL, november 1989, prodam. Šimc, Pristava 6, Novo mesto. 3194
VESPO 200, letnik 1987, registrirano, prodam. Vavta vas 9, Straža. 3203
OPEL KADETT 1,6 D, letnik 1983, registriran do 6/93, prodam. ☎ 24-556. 3209
ZASTAVO 101, letnik 1987, karambolirano, CO2 in kompresor prodam. ☎ (068)25-834. 3210
GOLF, letnik 1987, registriran do 6/93, prodam. ☎ 76-380. 3217
JUGO 55, letnik 1985, prodam. Slavka Gruma 84/12, Novo mesto. 3219

obvestila

ŽALUZIJE-ROLETE izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 2797

Želite narediti prve korake v tenis, potem to storite s tenis loparjem SNAUWAERT. Cena že od 1.584 SIT dalje. Prodajalna SEJALEC, Cesta kom. Staneta 3, Novo mesto, tel.: 24-132.

NESNICE, mlade jarkice, pasme hišex, stare tri mesece, opravljena vsa cepjenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije, (kličite od 17. do 22. ure) vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj ☎ (068)52-806, gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578. 3137

VEDEŽEVALKA gostuje v Novem mestu 28. julija 1992. Prerokuje osebno in preko slike. Tel. (065) 26-839.

BAKRENA IN NERJAVEČA PLOČEVINA: Na zalogi imamo bakreno pločevino debeline 0,55 mm v ploščah in rolah; cena 430 SLT/kg ter nerjavečo brušeno pločevino debeline 0,8 mm in 1 mm po ceni 438 SLT/kg, nerjavečo nebrušeno pločevino 0,8 mm in 1 mm po ceni 345 SLT/kg. Informacije po telefonu (061) 262-230, fax: (061) 265-165.

preklICI

JOŽE CELIČ, Uršna sela 50, opozarjam soseda Jožefo in Matija Blatnik z Uršnih sel, naj prenehata z lažnim obtoževanjem, in hkrati prepovedujem hojo in vožnjo po parceli št. 3525. V nasprotnem primeru ju bom sodno preganjal. 3167

posest

GOZD, 1,3 ha, v bližini Straže, prodam. ☎ (061)215-696. 3131
NJIVO v izmeri 5000 m v Občinah pri Trebnjem prodam. ☎ (061)666-166. 3132
DVOSTANOVANJSKO vsejivo hišo v Sevnici, primerno za razno dejavnost, s telefonom in garažo, ugodno prodam. ☎ (061)312-351 in (061)214-791 3135
V BLIŽINI Mirne na Dolenjskem prodam njivo, (1,4 ha) in parcelo, (35 a), primerno za vikend. ☎ 44-253. 3143
NJIVO, 3133 m2, k.o. Straža nad Sentrupertom, prodam. ☎ (061)612-256. 3163
ZAZIDLJIVO PARCELO, 13 a, z urejeno dokumentacijo in gradbenim dovoljenjem, v naselju Breg pri Kočevju, ugodno prodam. ☎ (061)858-027. 3178

V ŽUŽEMBERKU prodam parcelo, predvideno za pozidavo. ☎ 22-282. 3189

1 ha GOZDA v k.o. Grahovo pri Čerknici prodam. ☎ (064)216-461 int. 292, od 7. do 15. ure. 3196
PRODAM novejšo hišo (120 m2) na parceli 450 m2, vinska klet, balkon, pokrita terasa, asfaltni dovoz, telefon, manjši vinograd. Semiška gora v Beli krajini. Cena 110.000 DEM. Ponudbe na naslov: Jančar, Ljubljana, V Murglah 247. 3197
GRADBENO PARCELO v Gorenjem Suhadolu prodam ali zamenjam za golf diezel. ☎ (068)25-370. 3199
NA ZELO LEPEM sončnem kraju na Velikem Trnu pri Krškem prodam zemljišče 3200 m2 (star. hišica s hišno številko, elektrika, voda). ☎ (068)26-069, popoldne. 3211

PRODAM najboljšemu ponudniku hišo (četrti faz), lokacija Ratež. ☎ 21-218 in 28-850.

prodam

SEDEŽNO GARNITURO - trosed in tri fotelje - prodam. ☎ 27-515, popoldne. 3130
KRAVO, staro dve leti in pol, z mladim mlekom, prodam. Brodrič, Dragatuš 31. 3133
ROLOMAT Agro RM 63 TGT, komplet, nov, prodam. ☎ (061)484-665. 3134
PUDLJE, pritlikave, sivosrebrne, z rodovnikom, cepljene, ugodno prodam. ☎ 87-215, po 20. uri. 3139
10 M bukovih drv in 400 litrov vina prodam. Jablan 30, Mirna Peč. 3141
ELEKTRIČNO basitaro, električno solikotaro, klavirsko harmoniko ter šotor za štiri osebe prodam. Vse je novo. ☎ 65-725, po 20. uri. 3144
GATER Ošar 56 in Žamar prodam. ☎ (064)41-615. 3145
INDUSTRIJSKI šivalni stroj, enoigeln in dvoigeln, prodam. ☎ (069)56-010. 3146
1 M3 suhih hrastovih desk, debelina 3 cm, prodam. ☎ 43-691. 3150
OVICE z ovnom, prodam. Rangus, Radovlja 11, Šmarješke Toplice. 3152
PRIKOLICO 450 Q, zimsko-letno, z baldahinom, prodam. ☎ 23-941, zvečer. 3154
OKROGLO MIZO premera 120 cm prodam. ☎ 23-941, zvečer. 3155
KORUZO v zrnju, otroški voziček ter ležalni stolček Chicco prodam. ☎ 22-655. 3158
TOVORNO prikolico za osebni avto prodam. ☎ 23-451. 3162
NOV MLIN za sadje prodam. ☎ 27-075. 3164
DVE EKSCENTRIČNI ŠTANCI prodam. Alojz Mervar, Stopiče 68, ☎ 43-780 od 8. do 16. ure. 3165
BUKOVA DRVA prodam. ☎ 51-504. 3169
DVOSED in omare za dnevno sobo ugodno prodam. ☎ 20-341. 3173
KOŽE več vrst, molznice in mladiče, prodam. ☎ (068)26-107. 3174
12 m3 smrekovih plohov prodam. ☎ 48-575, zvečer. 3175
ŠTEDILNIK GORENJE na drva, smrekove plohe (5 cm) in kavč prodam. ☎ 86-223. 3176
AVTOPRIKOLICO (1550 x 1150 x 350), nosilnost 500 kg, torzija, cerada, prodam. ☎ (0608)81-373. 3177
TELICO, brejo 7 mesecev, prodam. Janez Golobič, Omota 2, Semič. 3180
JADRALNO DESKO Alpha 160 S prodam. ☎ (0608)65-304. 3181
PRISTNI CVETLIČNI in kostanjev med prodam po 250 SLT. Nad 5 kg dostavim na dom. ☎ 85-116, zvečer. 3184
INDUSTRIJSKI OVERLOCK prodam za 1.600 DEM. ☎ (068)22-019. 3195

BARVNI TV ORION, 67 cm, raven ekran, teletekst, daljinsko upravljanje, star dve leti, ugodno prodam. ☎ (068)42-085, dopoldne, ali ☎ (0608)60-139, zvečer. 3204
SMREKOVE deske, suhe, debele 3 in 5 cm, prodam. ☎ (068)76-328. 3207
10 m bukovih drv in 400 l vina prodam. Jablan 30, Mirna Peč. 3215

razno

MLADE PSICE oddam dobremu lastniku. ☎ 73-330. 3140
POSLOVNI PROSTOR, manjši ali večji, v Metliki najamem. ☎ (047)75-401. 3200
MANJŠI POSLOVNI prostor v Trebnjem, ob glavni ulici, dam v najem. ☎ 44-459. 3222

službo dobi

AKVIZITERJI, POZOR! Zakaj ne bi delali za 30 odst. provizijo brez velikih obveznosti? Vse informacije dobite v ponedeljek in torek na ☎ (068)26-343. 3168
POTREBUJEMO pridne in vestne potnike za prodajo tekstilnih izdelkov na terenu. ☎ (068)25-370. 3198
DELO NA DOMU, delovne izkušnje niso potrebne! Priložite kratak življenjepis. Marija Novak, Heroja Maroka 20, 68290 Sevnica. 3205
ŽELITE ZASLUŽITI 80.000 na mesec? Lasten prevoz. Informacije v četrtek na ☎ (0608)75-663 ali na naslovu: Marjan Vešligaj, Raka 101. 3212

VINGRAD, d.o.o., in VINKO BELE, ing. gr.

Izvajanje zidarskih in zaključnih del v gradbeništvu takoj zaposli za nedoločen čas

3 KV zidarje
3 PK delavce

Poskusna doba je 30 dni. Interesenti za zaposlitev naj se zglasijo osebno na sedežu podjetja na Kristanovi 52 v Novem mestu.

BISTRO v Litiji zaposli natakarico s prakso. Hrana, stanovanje v hiši. ☎ (061)881-368. 3223

VOZNIK B,C,D,E kategorije s prakso išče službo. Špelko, Jama 39, Dvor. 3202

stanovanja

MLADA DRUŽINA vzame v najem stanovanje v Novem mestu. Tel.: 51-480

PRODAM stanovanje 60m², Dvor pri Žužemberku. ☎ 26-288 po 20. uri.

NEOPREMLJENO enosobno stanovanje oddam za 3.000 DEM letno. Naslov v oglašnem oddelku. 3151
POPOLNOMA NOVO GARSONJERO v Novem mestu prodam. ☎ 22-516. 3170

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE (45 m²) v Novem mestu kupim. ☎ 21-516 od 16. do 18. ure. 3185
GARSONJERO ali manjše stanovanje v Metliki najamem. ☎ (047)75-401.

STANOVANJE v Žužemberku (72 m²) prodam ali zamenjam za manjše v Novem mestu ali okolici. ☎ (068)28-033. 3213

MENJAM dvosobno stanovanje in garsonjero v Novem mestu za večsobno stanovanje ali manjšo hišo. ☎ 23-555.
DVOSOBNO prtično stanovanje s teraso (52 m²), primerno tudi za poslovni prostor, prodam. Lojze Hosta, Sela, n.h., Sentejrne, ☎ 42-016 v službi, int. 274.

MLAD AMERIŠKI PAR išče moderno, popolnoma opremljeno stanovanje ali hišo v Krškem, Brežicah ali Samoboru. Donald ☎ (0608)21-621, int. 389, ali doma (0608)31-872. 3216

DOLENJSKI LIST

- oglase
- razpise
- licitacije

sprejemamo tudi po telefaxu
068/24-898

•POHORJE•
 mirna® p.o.

68223 Mirna SLOVENIJA
 Dob pri Mirni

razpisuje javno dražbo naslednjih osnovnih sredstev:

1. Dvoosna prikolica, leto proizv.	1982
2. Traktor TORPEDO RX 120	1986
3. Traktor TORPEDO TD 6206	1983
4. Puhalnik tip EULO	1982
5. Nakladalec za gnoj tip LEON	1982
6. Čelni nakladalec, tip RIKO	1983
7. Molzni stroj ALFA LAVAL	1982
8. Enoredni silokombajn, tip SK 80	1986
9. Dvoredni silokombajn — VIHAR 160	1988
10. Trobrazdni plug, tip OLT Osijek	1982
11. Rotacijska kosilnica, tip SIP 165	1986
12. Buldožer, tip TG 50	
13. Črpalka za lakiranje	1983
14. Risalna deska	1985
15. Risalna deska	1967
16. Slamoreznica	
17. Računski stroj tio OLIVETTI	
18. Avtomatska telefonska centrala PABX-100	
19. Trosilec hlevskega gnoja	
20. Enoosna prikolica kiper nosil. 3 t	
21. Trosilec umetnega gnoja	1987
22. Nakladalec za premog RIKO	1973
na tovornem vozilu TAM 5000	1984

Javna dražba bo v torek, 28. julija, ob 10. uri na sedežu prodajalca na Dobu pri Mirni. Na javni dražbi lahko sodelujejo tisti, ki so vplačali 10-odstotno varščino pred dražbo. Ogljed osnovnih sredstev je možen 1 uro pred začetkom javne dražbe.

Vodja prodaje:
 Silvo Znidaršič

ZAHVALA

»Nekje na Dolenjskem so kraji, hiša, vinograd, košček polja... Tam so meseci sami maji, tam sem nekoč bil doma.«

Mnogo prežgodaj, v 57. letu starosti, nas je zapustil naš dobri mož, oče, stari ata, brat in tast

MARTIN TURK
 iz Brežij, Črnivec 25/A

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in osvčanom za pomoč, tolažbo, darovane vence, cvetje in izraze sožalja v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala dr. Ažmanu, SB Jesenice in njegovi strežni ekipi ter hišnemu zdravniku dr. Podlesniku. Posebej se zahvaljujemo lovcem LD Begunjsčica in ostalim lovskim tovarišem za številno udeležbo in lovski pogrebni obred. Hvala g. župniku za lep pogrebni obred, govornikom in praporščakom ter vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: žena Mira, hčerki Bojana in Romana z družinama, brat in sestre ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Delo in trpljenje — vajino je bilo življenje. Bolezen je bila močnejša. V domu je ostala praznina, a v naših srcih bolečina. Ti, Dušan, si dolgo upal in se bal, povsod si srečo, mir iskal.

V 18. oziroma v 75. letu starosti sta nas zapustila naša najdražja

DUŠAN KOZLEVČAR

in po težki bolezni

LUDVIK TORI

iz Dečje vasi pri Trebnjem

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, pogrebcom, sosedih Rezki Grlica in Mariji Prosen, osebjem Splošne bolnišnice Novo mesto, g. kaplanu za opravljena obreda, pevcem ter govornici Andreji Bartelj. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo ju imeli radi

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovešček-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran. IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 60 tolarjev; naročnina za 3. trimesečje 690 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.380 tolarjev; za tujno letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti. OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 950 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 1.900 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.100 tolarjev. Mali oglasi do deset besed 600 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 60 tolarjev. ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto). NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefex 24-898. Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst. Časopisni stavek, prelom in tili: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Brez skrbi z doma, na dopust

Zagotovila Urbana Dobovška, direktorja Varnosti

KOČEVJE — »Vedno več je interesov predvsem za varovanje stanovanjskih hiš,« je povedal Urban Dobovšek, direktor podjetja za varovanje premoženja Varnost Kočevje, in nadaljeval: Število tatvin in vlomov narašča. Največ zanimanja je za zavarovanje trgovin in poslovnih zgradb. Stavbe imajo vgrajene alarmne naprave, mi pa sprejemamo alarmne informacije po sistemu TUS in nato po določilih v sklenjeni pogodbi ukrepamo. V tem primeru gre za 24-urni dnevni nadzor za primer vloma, požara, izlivanja vode, uhajanja plina.

Podobno je možno zavarovati zasebne hiše ali stanovanja. Vendar spre-

jemo varovanje le, če so vgrajene res kakovostne naprave, saj prihaja sicer do preveč lažnih alarmov. Poskrbimo tudi za varovanje brez alarmnih naprav, ki se ga poslužujejo občani predvsem med dopusti ali med drugimi daljšimi ali krajšimi odsotnostmi. Tako varovane objekte obhodimo večkrat na dan.

Priskrbimo pa lahko tudi alarmne naprave za avtomobil, alarmne luči in varovalne ključavnice. V načrtu imamo tudi ureditev trgovine in našega centra, vendar nam še manjka denarja.

Urban Dobovšek je tudi povedal, da je nujno potrebno sprejeti nove predpise, saj stari ne zadostujejo več.

J. PRIMC

ZAHVALA

Z globoko bolečino vam sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil v 73. letu oče, mož in brat, ded

BORIS KOS

roj. 1920
urar, borec NOV Slovenije

Pokojnika smo pokopali 21. 7. 1992 v družinskem krogu na šmihelskem pokopališču v Novem mestu. Zahvaljujemo se za resnično skrb in strokovnost Splošni bolnici Novo mesto, dr. Sonji Steklasa, sestram dializnega oddelka, dr. Bogomirju Vodniku in vsem, ki ste ga spremljali na njegovi življenjski poti. Na željo pokojnika prosimo vse znance in prijatelje kot sorodnike, da namesto cvetja in vencev solidarnostno pomoč nakažejo Splošni bolnici Novo mesto — dializni oddelk. Hvala vsem, ki ste ga poznali in živeli z njim.

Žalujoci: njegova družina

Novo mesto, 21. 7. 1992

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je po kratki, zahrbtni boleznii zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

MIRKO HRNČIČ

z Ljubljanske 17

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sodelavcem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Še posebno se zahvaljujemo osebju pljučnega oddelka Splošne bolnice za požrtvovalno skrb in nego. Hvala tudi gospodu proštu in govorniku.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustil

ANTON NOVAK

C. herojev 17

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, upokojevcem, znancem in sosedom, ki so pokojnika spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in sveče. Posebna zahvala govorniku, pevcem in g. proštu za lepo opravljen obred.

Žalujoci: žena Marija in vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najine drage mame

FRANČIŠKE MIKEC

roj. Golob

se iskreno zahvaljujeva za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje vsem sorodnikom, znancem in sosedom, posebno g. Tonetu Zupetu. Posebna zahvala velja govornikom g. Tonetu Maverju in g. Vidu Zupančiču za poslovljene besede ob odprtem grobu ter pevcem za zapete žalostinke. Hvala gasilcem za spremstvo na zadnji poti ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: sin Rudi in hčerka Mili z družinama

Slepšek, 14.7.1992

Iz Kolpske doline

LETOŠNJA KAJAKAŠKA ŠOLA se bo začela okoli 1. avgusta. Prijavilo se je 20 kandidatov. Vodil jo bo Igor Čulum iz KKK Rašica Ljubljana. Zaradi nizke Kolpe pri Osilnici bo letos šola na Kolpi pri Fari, nadaljevanje šole pa bo na Kočevskem jezeru in morda še na Rinži. Vmes je za 7. avgust načrtovan kajakaški maraton od Petrine nad Farno do Žage. Organizatorji šole so KD »Tone Ožbolt« — Osilnica, Motel Jezero-Kočevje in Telesnokulturna skupnost Kočevje. KAJAKE, KANUJE IN RAFTING (za 4 osebe) si lahko izposodite pri Turističnem društvu Kostel. Čeprav je Kolpa mejna reka, se vedno bolj uveljavlja v čolnarjenju in spustih

RAZGLEDNICE KOLPSKE DO- LINE bodo izšle te dni. Na njih so skupinski in posamezni motivi, kot izvir Kolpe, baročna cerkva v Ribjeku s slikovito Loško steno, panorama Fare, »Kuželjsko okno«, mlin v Grbcu, slap Nežica, Krempa in Kolpa. V tisku je informator o turistični ponudbi na Kostelskem. Natisnjena pa je že turistična karta tega območja. Vse to bodo v kratkem javno predstavili.

TABORJENJE OB KOLPI se vedno bolj uveljavlja. Sem že vrsto let prihajajo taboritaborniki iz Škofje Loke. Letos jih je prišlo okoli 100. Prvič pa so tu pri Žagi postavili prikolice kočevski delovni kolektivi, in sicer Motel Jezero, banka in Trgopromet.

SPEKTER

Trgovina barve — laki
M. Kozine 2, ČRNOMELJ

vabi cenjene stranke k ugodnemu nakupu:

- jupol 25 kg 1.980,00 SIT
- jupol 30 kg 2.574,00 SIT
- hidrocol 30 kg 2.336,00 SIT
- jubolin kit 30 kg 1.544,00 SIT
- premazi za les 0,8 kg 342,20 SIT
- premazi za les 3 kg 1.283,40 SIT
- lak za parket garnit. za 20 m² 2.574 SIT in ostalo po ugodnih cenah.

Telefon: 53-120, 52-407

POHITITE, DA NE ZAMUDITE!

SKUPŠČINA OBČINE SEVNICA SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ

objavlja razpis za

NAKUP POSLOVNIH PROSTOROV

v objektu »Tržnica« — I. faza. Lokacija objekta je v strogem centru Sevnice. Prostori površine 23 — 26 m² so namenjeni za prodajo:

- rib
- mesa
- mleka in mlečnih izdelkov
- kruha
- zelenjave
- drugih artiklov, ki skladno s sprejetim programom sodijo v objekt tržnice

Podrobnejše informacije dobite pri Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora Skupščine občine Sevnica, Glavni trg 19a, soba št. 11, tel. 0608 82-094, ki bo ponudbe za nakup zbiral do vključno 31. julija 1992.

Ste pravkar ustanovili podjetje ali pa ga ustanovljate? Imate vpeljano dejavnost, s prodajo pa niste zadovoljni?

Želite predstaviti vašo dejavnost, a ne veste kako?

Marketing

DOLENJSKI LIST

pozna rešitve,
primerne za vašo dejavnost in vaš žep!

Za tisk vam pripravimo:

- znak podjetja
- vizitke
- dopise
- propagandna sporočila vseh vrst in poskrbimo za objave v časopisih, revijah, na radiu, TV, itd.

Z našo pomočjo je uspeh
v vaših rokah!

DOLENJSKI LIST

marketing

tel. (068) 23-610
fax: (068) 24-898

Pokličite nas, obiskali vas bomo!

VISA

Preprosto na vrhu.

ABANKA D.D. LJUBLJANA

V svetu in pri nas uporablja VISA kartico že 280 milijonov ljudi. Z njo lahko plačujete na 9,5 milijonih mestih.

Na kateremkoli od 100.000 VISA avtomatov po svetu se boste 24 ur na dan lahko oskrbeli z manjšimi vsotami denarja, primerna pa je tudi za plačevanje velikih nakupov in storitev, pa tudi za drobna, vsakdanja plačila doma ali v tujini. Razpolagajte s svojim denarjem brez gotovine. Bodite na vrhu!

INFORMACIJE V VSEH POSLOVNIH ENOTAH ABANKE

SREDNJA ŠOLA TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENE USMERITVE NOVO MESTO Ul. Milke Šobar 30 68000 NOVO MESTO

razpisuje
prosto delovno mesto

1 učitelja športne vzgoje (profesor)

Prosto delovno mesto razpisujemo za čas enega leta, s polovičnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavi na razpis, bodo o izbiri obveščeni v tridesetih dneh po objavi razpisa.

Republika Slovenija SKUPŠČINA OBČINE SEVNICA

Komisija za priznanja in odlikovanja

Številka: 902-1/92-01
Datum: 16. 7. 1992

Na podlagi 8. člena Odloka o priznanjih občine Sevnica objavlja Komisija za priznanja in odlikovanja Skupščine občine Sevnica

RAZPIS

za podelitev priznanj Skupščine občine Sevnica za leto 1992

1.

Priznanja občine Sevnica so lahko podeljena posameznikom, podjetjem, zavodom, društvom, združenjem in drugim organizacijam za dosežke, ki prispevajo k boljšemu, kvalitetnejšemu in polnejšemu življenju občanov in imajo pomen za razvoj in ugled občine Sevnica na gospodarskem, kulturnem, vzgojno-izobraževalnem, znanstvenem, telesnokulturnem, političnem in drugih področjih.

2.

Priznanja občine Sevnica so:
— grb občine Sevnica
— priznanje Dušana Kvedra Tomaža
— medalja Dušana Kvedra Tomaža
Priznanja bodo podeljena ob občinskem prazniku, in sicer en grb, tri priznanja in več medalj Dušana Kvedra Tomaža.

3.

Obrazloženo pobudo za podelitev priznanj lahko dajo posamezniki, društva, podjetja, zavodi, združenja in druge organizacije.

4.

Obrazložene predloge pošljite v pisni obliki najkasneje do 15. septembra 1992 na naslov: Skupščina občine Sevnica, Komisija za priznanja in odlikovanja, Glavni trg 190.

PREDSEDNIK KOMISIJE:
Anton Koren, l.r.

Portret tega tedna

Jani Leskovar

Ljubljani, ko je doma, pa pridno poprime za delo v kuhinji. Mlajša obiskuje novomeško gostinsko šolo in se prav okretno in prijazno suče med gosti. Sin, najmlajši »gospodar«, pa pri osmih letih vso zadeva opazuje bolj od strani.

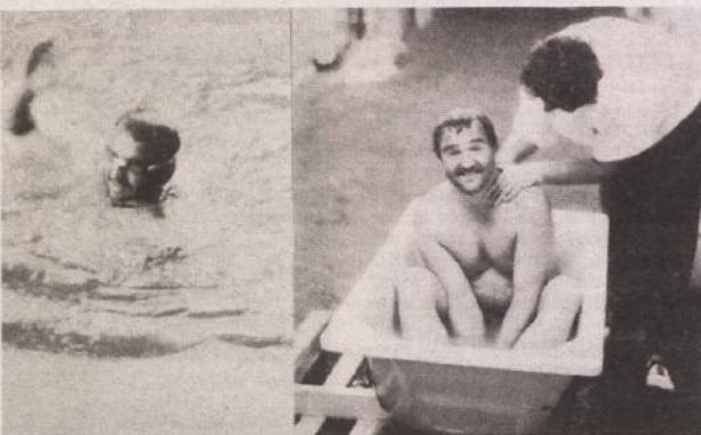
»Zame gostilna brez hrane ni prava gostilna«, pravi Jani. Marinčičeva gostilna pa je znana prav po hrani. »Jasno je, da vsaka gostilna ne more imeti vsega. Pri meni ni na primer rib in še marsičesa ne. Če pride gost in bi rad ribe, mu povem, kje bo jedel dobre ribe. Ampak tisto, kar imaš v gostilni, mora biti pa res dobro, najboljše.« In Jani kar naravnost pove, da ga ni gosta, ki se mu ne bi upal priporočiti njihove hrane, zlasti izvrstnih juh, domačih sirovih štrukljev, pečenke, raznih zelenjavnih in drugih prilog, v sezoni pečenic, krvavic, zelja, repe in še marsikatero dobrote iz njihove kuhinje. »K taki gostilni, kot je naša, gre kmetija zelo skupaj, samo dela je veliko«, pravi gospodinja Zora, sicer po poklicu kmetijski tehnik. Pri Marinčičevih imajo kravo samo zaradi štrukljev, smetano zanje pripravljajo po starem - v lončenih latvicah je pregreta v peči. »Vsa naša hrana je domača, marsikdaj pride naravnost z njive v kuhinjo. Na 30 arih je samo zelenjavni vrt, na naši zemlji ne uporabljamo ne herbicidov, še umetnega gnojila ne. Najamemo ženske, da obdelujejo po starem.«

V Škocjanu so tri močne gostilne, ki imajo vse hrano. Jasno je, da samo z domačini ne bi preživeli. »Pri nas je seveda dobrodošel vsak gost, a v veliki meri smo odvisni od zunanjih,« pove Jani. Včasih je bilo veliko tako imenovanih reprezentančnih gostov, napovedanih skupin, leta in leta so imeli vse polno v času zagrebškega velešejma. »Med vojno in po njej se je vse precej spremenilo. Promet je lani močno upadel, sedaj pa se stvar le počasi popravlja. Ne gre, da bi samo tarnali, treba je videti, kako stvari stojijo, in narediti vse, da nam bo vsem skupaj boljše. Če bo šlo državi bolje, ni vrag, da ne bi šlo tudi nam gostincem. A za vsako stvar se je treba potruditi, da gosta pridobiš in obdržiš, še posebej,« iz svojih izkušenj govori Jani, prvi predsednik sekcije za gostinstvo pri novomeškem Obrtnem združenju.

A. BARTEJL

Če bi človek po Škocjanu sprševal za Leskovarja, bi moral imeti srečo, da bi zvedel, kje bo možaka dobil. Če pa vprašate za Marinčičevega Janija, vam bo vsak otrok pokazal pot do stare in znane gostilne. Janija in njegove gostilne pa ne poznajo samo domačini in okoličani ter Novomeščani, ki tudi radi zahajajo tja, zlasti ob nedeljah in praznikih na nedeljska kosila. Pri njem so bili gostje ljudje iz vsega sveta, od Amerike do Avstralije, od Rusije do Afrike. In to visoki gostje, med njimi podpredsednik avstralske vlade, takratni sovjetski minister, predsednik newyorške banke, industrialci in še bi lahko naštevali. »Posebno petični in vsega drugega vajeni gostje znajo pohvaliti dobro hrano, pijačo, postrežbo, skratka gostilno, a tudi odkrito povejo, če jim kaj ni bilo všeč,« pravi Jani, ki s svojo pojavo, zlasti z obnašanjem, sproščenim in neposrednim odnosom do gosta velja za tipičnega dolenjskega gostilničarja.

Jani je gostilno prevzel od svojega strica, kateremu je že prej pomagal, obdržal pa je tudi staro ime gostilne - Marinčič. Sredi oktobra leta 1971 je v enem dnevu naredil tri odločne korake: pustil je službo, prevzel gostilno in se oženil. Stric mu je zapisal gostilno in posvetoval in Jani z obojim dobro gospodaril. Pri Leskovarjevih gre za pravo družinsko gostilno. Zivahni Jani je gospodar, ampak tak, ki se ne gre le »gazdo«, ampak tudi, ki res zna pokomandirati pa tak krepko zagrabiti za vsako delo. V kuhinji je »gazdarica« žena Zora. Starejša hči je že končala gostinsko šolo in sedaj študira v

STREL V BOJU S KRKO — V ledeno mrzli Krki je Martin že nameraval vreči puško v koruzo in poskusiti drugič. Pa je zmagala njegova trma in zaobljuba samostojni Sloveniji. Največjo krizo je doživel na pol poti v skladišču Termotehnike v Mačkovcu, kjer ga je žena Nuška dodobra zmasirala in pripravila za nadaljevanje poti (slika 2). Slika 3: Krke je konec, prihaja Sava in Martin je imel še moči, da bi plaval naprej, »tja do Zagreba«. Po napornem 28-urnem plavanju je bil pri gostilni Budič na Čatežu še ves dan na voljo vsakomur, ki je želel kaj bolj podrobne izvedeti o njegovem podvigu. (Foto: Janez Pavlin)

Krko preplaval od izvira do izliva

Martin Strel iz Mokronoga je izpolnil zaobljubo ob lanski osamosvojitvi Slovenije in preplaval Krko od izvira pri vasi Krka do Brežic

NOVO MESTO — Martin Strel iz Mokronoga je novi dolenjski junak. V petek in soboto mu je po 28 urah uspešno nadčloveškimi naporami preplaval Krko od izvira v vasi Krka do Brežic, kjer se izliva v Savo. Toda stokilometrski (V Mali splošni enciklopediji stoji črna na belem, da je Krka dolga 92 km) razdalja temu 39-letnemu Mokronožanu, ki se je proslavil že s številnimi plavalnimi maratoni, ni povzročala prehudih težav. Pestila ga je le temperatura vode, ki se zdalec ni bila poletna.

Prišlo se je v petek zjutraj nekaj minut po peti uri. Z neba je rahlo deževalo. Nič ni kazalo na lep dan, saj je vso noč lilo kot iz skafa. Toplomer je v vodi kazal 13,5 stopinj Celzija. Na debelo namazan z vazelinom se je Martin pognal v kalno vodo. Po šestih kilometrih je potok s strani še za stopinjo ohladil vodo. To je Martinu skorajda vzelo voljo do nadaljnega plavanja, saj ga mišice in sklepi niso več ubogali, kot bi bilo treba.

VAŠKA OLIMPIADA NA JUGORJU

JUGORJE — V nedeljo, 26. julija, bo ob 16. uri pred gasilskim domom na Jugorju tradicionalna vaška olimpiada. Pomerili se bodo člani metliških strank, in sicer stranke demokratične preнове, slovenske ljudske stranke, socialistične stranke, slovenskih krščanskih demokratov in Zeleni. Svoje spretnosti bodo preizkušali v prevozu slame, žaganju drv, vožnji s samokolnico, prenašanju vode, razstavljanju in sestavljanju lojtnika ter »streljanju«. Po olimpiadi, ki jo bosta vodila Karmen Virč in Lojze Bójanc iz Studia D, bodo izbrali še miss večera, za zabavo pa bo igral ansambel Slavček.

Spodbujal ga je ravnatelj grosupeljske glasbene šole, kjer Martin poučuje kitaro. V Soteski je prvič izplaval za nekaj trenutkov. Na mostu v Straži ga je poždravila množica in mu dala novih moči. V tem ploskanju in bodrenju pa je bila na obrazih ljudi opaziti tudi zaskrbljenost.

Na Loki v Novem mestu ga je pričakalo skoraj 1000 ljudi. Martin je stopil na obrežje, zavili so ga v juho. Videti je bil do konca premržen in kar nekaj časa ni mogel govoriti. Zopet se je vrgel v Krko, ki je imela v Novem mestu 3 stopinje več kot v Suhi krajini. Kljub temu da ga je bodrilo na stotine Novomeščanov, je pri Termotehniku v Mačkovcu moral nenapovedano na ogrevanje. Ko je ponovno zaplaval proti Otočcu, je že čutil, kot nam je na cilju dejal, da bo obluba in stava s Krko dobljena. Plaval je hitreje, kot je predvideval po svojem urniku, zato si je privoščil še nekaj počitka v grajski kopalnici otoškega gradu. V noč je odšel na Krko svež in dobro ogret. V Dobravi se je sredi noči še enkrat oprhal in se najedel makaronov, in ko se je pričelo svitati, je že zamahoval proti Kostanjevici. Kljub postankom, ki jih ni predvidel, je s prihodom na Čatežu presenetil vse, tako da predstavnikov slovenskega političnega vodstva, ki naj bi ga pri gostilni Budič pričakali na bregu, še ni bilo. Natanko ob 9.25 zjutraj je po 28 urah plavanja Martin stopil na prodnata tla in nekaj deset ljudi ga je navdušeno pozdravilo.

POKROVITELJI STRELOVEGA PODVIGA

Pokrovitelji Strelovega podviga: Dolenjski list (generalni pokrovitelj); Novoles-ploskovni elementi iz Trebnjega; Tom z Mirne; Krka iz Novega mesta; Termotehnika; Komunalna in Trimo iz Trebnjega; zavarovalnica Triglav; Borut Javornik, kajak kanu Krka; Barlog iz Trebnjega; Športna zveza iz Trebnjega; restavracija Mini iz Ivančne Gorice; Pip, računalniška oprema Trebnje; Garni hotel iz Otočca; Bazen Tivoli iz Ljubljane; Fitnes studio Mumija iz Ljubljane; Presad iz Gabrovke; Dana z Mirne; gostišče Peter Budič s Čateža; sodavičarstvo Prosenik iz Trebnjega, Toni Gašperšič iz Trebnjega, Studio D, Sekretariat za obrambo iz Trebnjega, Beti iz Metlike, Novoles kanu Veliki Podlog; Mercator, Gradišče iz Trebnjega; Zdenko Praznik iz Mačjega Dola in Univerzitetni klinični center iz Ljubljane.

D. R.

Rak živi le v čisti vodi

Posebna skupina iskala rake v Krkinih pritokih

NOVO MESTO — Pred kratkim se je v Novem mestu končal 14-dnevni mednarodni mladinski ekološki tabor Krka 92. To je že tretji tabor zapored, katerega delovni program je vezan na raziskavo Krke in njenih pritokov. Tabor se pomika od izvira proti izlivu te dolenjske reke. Prvi je bil v vasi Krka, drugi v Žužemberku, letošnji v Novem mestu. Ena od skupin tabora se je ukvarjala z inventarizacijo rakov deseteronožcev v Krkinih pritokih. Ta skupina je delala pod mentorstvom ljubljanskega Zavoda za ribištvo, v okviru katerega teče slovenski projekt inventarizacije rakov. Delo »rakarske« skupine je na taboru organiziral konservator novomeškega Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine, biolog Andrej Hudoklin. Za dva dni se je tabora udeležila tudi izvrstna poznavalka rakov Natalija Budihna, ki na Zavodu za ribištvo vodi slovenski projekt za ponovno naselitev rakov v naše vode.

»Prečesali« so večino pritokov

Krke od Radešice pri Dolenjem Polju pri Dolenjskih Toplicah do Radulje. V večih so našli raka koščaka.

Te vrste rakov račja kuga v prejšnjem stoletju ni pomorila, skoraj povsem pa je iztrebila večjega potočnega raka jelševca. Jelševca skupina iz ekološkega tabora ni našla nikjer. Od leta 1960 do 1972 so v akciji za ponovno naselitev potočnega raka v slovenske vode intenzivno vlagali tega raka v Krko in njene pritoke od izvira do Radulje. V tem času so tam vložili 88.000 odraslih potočnih rakov. Ker sedaj v tem delu niso našli niti enega takega raka, je možno, da jih je ponovno pomorila bolezen, na katero so koščaki odporni, ali pa je temu kriv lov. Rak koščak je namreč zaščiten celo leto pa tudi sicer za lovce ni niti zdalec tako zanimiv kot večji potočni rak, katerega samica je zaščiten celo leto, samec pa v času razmnoževanja, se pravi januarja in februarja. Lahko pa je vzrok za odsotnost jelševca nasploh in v neka-

Še preden se je oblekel, je povedal: »Vsi, ki poznajo plavalne podvige, mi bodo priznali, da gre za svetovni rezultat. Kaj takšnega ne bi zmozel nikoli več in tudi drugim odsvetujem.« Pred trinajstimi leti je Krko premagal v treh etapah. Tega danes sploh ne šteje več za podvig. Vesel pa je ugotovil, da se je

• Martin je v vrhunski telesni formi, čeprav je na koncu priznal, da uspeha ne bi bilo brez podpore njegove žene, strahkih fantov, ki so ga ves čas spremljali na raftu, in kanuistov in šoferjev, ki so skrbeli za stike s kopnim. Pol ure zatem, ko je premagal Krko, mu je segel v roke tudi član predsedstva Republike Slovenije in predsednik Zelenih Slovenije dr. Dušan Plut. Izročil mu je svojo knjigo z željo, da bi kdaj zaplaval tudi po Kolpi, brez bojazen pred hrvaškimi sosedi. Sicer pa je sedaj Martinova največja želja, da bi preplaval razdaljo od Kube do Floride v dolžini 98 milj, ki je doslej ni še nihče. Naloga je težka, vendar po zmagi nad Krko Martinu lahko verjamemo, da mu bo tudi na ameriških tleh uspelo.

Krka v teh letih nekoliko očistila. Zadnje kilometre pred ciljem je bila voda toplejša in lahko bi plaval še do Zagreba.« JANEZ PAVLIN

Nagrade za pravočasne plačnike

Planinski čevlji v Lokvico

NOVO MESTO — V torek zjutraj je Jerca Božič, študentka novinarstva, ki se med počitnicami s svojim bodočim poklicem seznanja v uredništvu Dolenjskega lista, za dobitnika naše druge nagrade izžrebala Ivana Kraševca iz Gor. Lokvice 39 pri Metliki. Dolgoletni naročnik in pravočasni plačnik naročnine za 3. tri-

meseče bo prejel izvrstne planinske čevlje od edinega proizvajalca šivane obutve pri nas. Za nagrade tega trimesečja je poskrbela turistična agencija MANA, Partizanska 7, Novo mesto, ki je turistično ponudbo razširila še na organizacijo plesnih tečajev in prodajo planinskih čevljev ter celoten program zaščitne obutve in ženskih torbic.

Tretjo nagrado, usnjeno torbico z dvema kartama za plesni tečaj, bomo podelili prihodnji torek enemu izmed plačnikov, ki bo svoj dolg poravnal 28. julija.

KLIC V SILI

NOVO MESTO — V četrtek, 23. julija, bo na vaš klic med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala psihologinja Renata Bačar.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Ni vse za časopis — »Rabutanje« ni zahvala za gostoljubnost — Ni Alojz, je Boris Krhin — Dela ni za vse — Kdaj cesta ni cesta? — 34 ni 40 tisočakov

Hitro padajoči zračni tlak je cel četrtek utrujal in obetal sprostitve s poletno nevihtno uro šele proti večeru; grmeti, treskati in padati je začelo prav v uri našega dežurstva, in če upoštevamo še morebitni vpliv polne lune, potem ni čudno, da je bilo telefonskih klicev komaj toliko, da tale rubrika ne bo prekinjena.

Gospa, ki se ni predstavila, je na vsak način hotela, da bi v časopisu opisali nevšečnosti, ki jih ima z bivšim možem. Menda strpen pogovor in grožnja s sodiščem ne zaležeta, pomagalo naj bi le javno »ožigosanje«. Žal smo morali gospo razočarati, docela zasebne, pa še kočljive zadeve namreč iz več razlogov ne sodijo v časopis, ne nazadnje bi si, v prenesenem pomenu pregovora »Kjer se pripravata dva...«, Dolenjski list kaj lahko nakopal — zasebno tožbo.

Črnomalčan K. L. nima nič proti pomoči, ki jo številnim beguncem daje slovenska država, opozoril pa je na dejstvo, ki v mestu ob Kolpi mnogim že preseda. Dogaja se, da mnogi od tisoč beguncev brez dovolilnice zapuščajo zbirni prostor nekdanje vojašnice in pod okriljem noči »nakupujejo« sadje in zelenjavo po vrtovih in na njivah. Kako se reče takemu početju, se ve, bralec pa je boji, da se bo »rabutanje« spreverglo v še bolj nečedna početja.

Marjan Golob z Radešic nas je opozoril na napako v zadnjem »Dolenjcu«, ki jo popravljamo s temle opravičilom prizadetemu. V anketi o predvolilnih tekmih tretji sogovornik ni bil Alojz, ampak inž. Boris Krhin, zaposlen v Revozu.

Revoz je bil še predmet klica H. F. iz Šentjerneja. Po njegovem v tej tovarni, ki jo na zunanji tolikanj zaljšajo, za vse delavce že zdaj ni dovolj dela, kaže pa, da ga bo kmalu še manj. In kot v posmeh negotovi prihodnosti mnogih delavcev, ki jim ni vseeno, ali si bodo še lahko služili kruh ali ne, se dogaja, da v Revoz prihaja skupina tridesetih makedonskih delavcev nekega zasebnega podjetja Monter. Če bi bilo dela za vse dovolj, to bralca in njegovih sodelavcev ne bi nič motilo, tako pa...

S. L. iz Žužemberka in še mnogi, ki se tamkaj vozijo, vedo, da je nekaj kilometrov dolgi odsek ceste do Dobrave že več let »zakoličen« za asfaltiranje. To pa je edina »posodobitev« te ceste, če se samim jamam sploh lahko tako reče. Morda bi kaj zaleglo, je svetoval S. L., ako bi se proti Dobravi peljal kak uglednež s svojim, ne pa s sposojenim avtom.

Jožetu Božiču iz Vel. Brusnic, ki je zaposlen na Petrolovi Erpalpi v Ločni, najprej ni bilo jasno, zakaj ga stranke sprašujejo, ali ima res tolikšno plačo, končno pa se je le izkazalo, da to piše na prvi strani »Dolenjca«, in sicer v podna-

slovu poročila o protestnem shodu novomeških zdravnikov. S kakšno zdravniško napravo so ljudje v belem prišli do tega podatka, g. Božič ni seznanjen, po tistem, kar je pred tednom dni prejel v plačilni kvartu, pa meni, da se na take naprave ni zanesti. Za vse sobotne in še dva nedeljska »šišta« povrh je dobil precej manj kot po svojih izjavah prejmejo zdravniki, večje plače od 34 tisočakov pa ni nesel domov nihče od črpaljarjev.

D. R.

Studio D, Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista. Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado MARINI POTOČAR iz Ljubljane. Nagrajenki čestitam!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (2) Pleničke je prala - ANS. JOŽETA ŠUMAHA
- 2 (1) Ti nisi taka - FANTJE Z VSEH VETROV
- 3 (4) Lepa naša domovina - ANS. SLOVENIJA
- 4 (3) Oče, voščimo ti - ALFI NIPICI IN NJEGOVI MUZIKANTI
- 5 (7) Cvet pod planinami - ANS. NAGELJ
- 6 (5) Lojtrca - PIHALNI ORK. TREBNJE
- 7 (6) Spet smo se skupaj zbrali - ANS. BR. POLJANŠEK
- 8 (-) Po Dolenjski - PETER FINK
- 9 (8) Pri plavalni Katrici - TRIO SVETLIN
- 10 (9) Moja pipca - ANS. LOJZETA SLAKA

Predlog za prihodnji teden: Gorjuški stric - SLOVENSKI KVINTET

KUPON št. 30: Glasujem za: Moj naslov: Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunhili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunhil.

terih pritokih Krke tudi koščaka onesnažena voda in uničenje rakovega življenjskega okolja z melioracijami in podobnimi posegi. Vsekakor drži, kot pravi Natalija

A. BARTEJL

V LAKNICI NI RAKOV - Kljub skrbnemu pregledu v srednjem delu potoka Laknica niso našli rakov. To kaže, da je tu voda verjetno onesnažena. (Foto: A. B.)